Dzisiaj 16 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 502 Wydanie P Poznań, czwartek dnia 29 października 1936 Rok 31

Śp. Bohdan Jarochowski

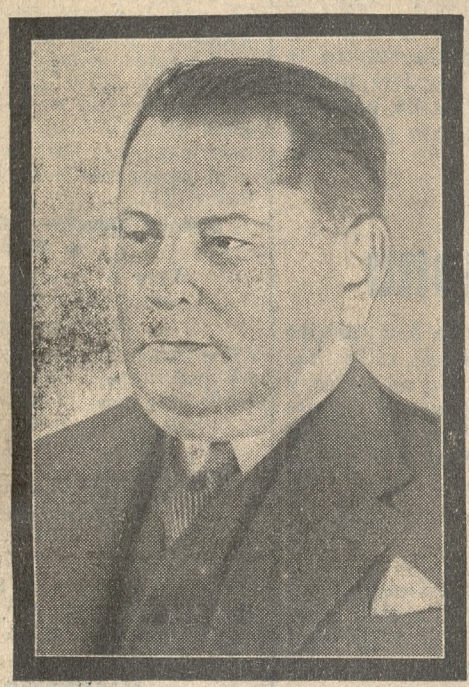

Redakcja nasza i wydawnictwo — głęboką okryte żałobą: zamknął oczy do snu wiecznego Bohdan Jarochowski.

Bolesnej tej prawdzie wielu nie będzie chciało dać wiary; nam samym pióro wypowiada posłuszeństwo; a jednak stało się: zgasł w pełni lat męskich, po ciężkich cierpieniach, najserdeczniejszy nasz kolega, najwierniejszy nasz przyjaciel, najdzielniejszy towarzysz pracy i walki, najczystszy wyznawca idei.

Jeszcze kilkanaście dni temu jechał z delegacją naszą redakcyjną do Warszawy w sprawie przygotowującego się przekazania armji polskiej eskadry samolotów „Chrobry", — jechał, nie przyznając się do stanu swych sił fizycznych, by dopilnować sprawy, tak sercu Jego drogiej. Bo obowiązek patrjotyczny, bo służba narodowa była — obok oddania rodzinie — treścią treści Jego życia.

Ś. p. Bohdan Jarochowski był zaprawdę najczystszym, najszlachetniejszym wyznawcą nieśmiertelnej idei polskiej, niezłomnej myśli narodowej. Nie znosił najdrobniejszego jej uszczerbku, najmniejszej jej skazy; taka już była w żyłach Jego krew rasowo polska. Wymagał od innych wiele, bardzo wiele, sam bowiem bezustannie z siebie całopalną sprawie polskiej, sprawie narodowej składał ofiarę.

Był śp. Bohdan Jarochowski najdzielniejszym towarzyszem pracy i walki. Choć — jak się okazało — ciężka choroba od długiego już czasu trawiła Jego organizm, nie szukał w życiu publicznem zakątków wygodnych. Nietylko stał na froncie, ale z otwartą przyłbicą szedł do ataku, skoro tylko dobro sprawy tego wymagało, — czy była to walka wyborcza, czy zmaganie się na ratuszu, czy kruszenie kopij na innych terenach politycznych i społecznych. Odwaga cywilna była Jego godłem rycerskiem.

W śp. Bohdanie Jarochowskim tracimy kolegę najserdeczniejszego, przyjaciela najwierniejszego. Pod tym względem dusza Jego promieniowała takiemi walorami moralnemi, że wzbijała się wysoko ponad poziom teraźniejszości z wszystkiemi jej chwiejnościami i niespodziankami. Przywiązany, zdecydowany, nieugięty w swem oddaniu się tym, którym ufał, w których wierzył, z którymi połączył się myślą i czynem, nie zawodził nigdy, zawsze dotrzymując miejsca, zawsze w działaniu swem „cały", bez zastrzeżeń, bez kompromisów.

Te jego mocne cechy duchowe nie odpowiadały niewątpliwie ludziom konjunktury, takiej czy innej, ludziom małym, niezdolnym wniknąć w głąb jego duszy szlachetnej — poprzez wyraz jej nieraz twardy: twardy w stosunku do innych, jak twardy wobec siebie.

A jednak na terenie pracy społecznej i zawodowej, tak delikatnej, jak sfera działalności Syndykatu Dziennikarzy Wielkopolskich, ś. p. Bohdan Jarochowski wykazał taką rzeczowość i umiejętność sterowania nawą złożoną, że miał pełne poparcie i szczere uznanie wszystkich bez różnicy przekonań politycznych, reprezentując także z dużem powodzeniem dziennikarstwo tutejsze w Związku Dziennikarzy Rz. P. w stolicy.

Teraz już nie przemówi nigdy. Serce Jego, które tak długo broniło się ostatniemi dniami, by ratować życie od śmierci, — serce jego zastygło na wieki.

Okryci żałobą głęboką, która się łączy z żałobą i bólem małżonki, córki, ojca i rodzeństwa ukochanego Zmarłego, z czynów Jego ofiarnych czerpać jednak będziemy podniętę, zapał i energję do dalszego trudu i wysiłku dla dobra Polski. To Jego dla nas spadek duchowy; to Jego nakaz z zaświatów.

Cześć Jego świetlanej pamięci!

*

Śp. Bohdan Jarochowski urodził się 25 kwietnia 1888 r. w Warszawie. W domu rodziców Cyprjana i śp. Ludwiki z d. Adler Jarochowskich otrzymał staranne wychowanie, poczem do szkół uczęszczał w Warszawie i Krakowie, gdzie ukończył także wydział prawny na uniwersytecie Jagiellońskim.

Rodzina Jarochowskich wszelako pochodzi z Wielkopolski, gdzie zdobyła sobie niemałe zasługi. Pradziadek, śp. Cyprjan Jarochowski, właściciel majątku Sokolniki Małe pod Szamotułami, za czasów zaborczych był ostatnim Polakiem na stanowisku prezesa Ziemstwa Kredytow. w Poznaniu. Poseł na sejm pruski zaś i znany historyk Kazimierz Jarochowski był bratem dziadka śp. Bohdana Jarochowskiego.

W czasie wojny światowej śp. Bohdan Jarochowski jako patrjota-Polak był ścigany przez władze austrjackie i skazany na przymusowy pobyt na Morawach. Uwolniwszy się następnie od tej opieki, brał udział w bohaterskiej obronie Lwowa jako ochotnik.

Na niwie dziennikarskiej pierwsze kroki stawiał Zmarły już przed wojną w „Gazecie Warszawskiej", później zaś pełnił obowiązki sekretarza redakcji w „Słowie Polskiem" we Lwowie. Zkolei objął w Poznaniu stanowisko naczelnego redaktora „Gazety Powszechnej", a następnie po wypadkach majowych przeszedł do redakcji „Kurjera Poznańskiego", gdzie pozostawał aż do końca. Jednocześnie prawie wybrany prezesem Syndykatu Dziennikarzy Wielkopolskich, na stanowisku tem przez szereg lat wybitnej działalności zdołał sobie zjednać powszechne uznanie.

Objawem tego uznania, jakiem społeczeństwo darzyło ś. p. Bohdana Jarochowskiego, były również jego wybór na członka rady miejskiej m. Poznania oraz na prezesa Narodowego Klubu Radzieckiego. Na tem stanowisku wykazał znakomite zdolności i pracowitość nieraz aż do granic swych sił fizycznych.

I poza tem jeszcze brał śp. Zmarły bardzo czynny udział w naszem życiu społecznem. Był prezesem Stowarzyszenia Polsko-Czeskosłowackiego i wiceprezesem Stow. Polsko-Jugosłowiańskiego, a w uznaniu za tę pracę spotykały go zaszczytne odznaczenia ze strony wymienionych państw. Rząd jugosłowiański nadał mu komandorję orderu św. Sawy. Dalej był długoletnim członkiem zarządu głównego Związku Dziennikarzy w Warszawie, członkiem zarządu Ligi Morskiej, której srebrną odznaką został odznaczony, a także członkiem zarządu Opieki Polskiej nad Rodakami na Obczyźnie, oraz senjorem konwentu „Mercuria".

Ś. p. Bohdan Jarochowski osierocił przez swój nieoczekiwany zgon żonę Włodzimierę z d. Schiller de Schildenfeldt, znaną działaczkę społeczną i przewodniczącą Narodowej Organizacji Kobiet, oraz ukochaną córkę Halinę. Oprócz nich opłakują jego zgon przedwczesny sędziwy ojciec, rodzeństwo rodziny Jarochowskich i Garszyńskich.

Przed miesiącem zaledwie ukazał się na czele pisma naszego artykuł pisany ręką śp. Bohdana Jarochowskiego p. t. „Eskadra Chrobry". W nim dał wyraz swej radości i dumie, jaka Go napawała wobec tego dzieła, uwieńczonego pomyślnym skutkiem, w którego dokonaniu sam brał wybitny udział. A dzisiaj już oczy Jego jasne i życzliwie zawsze uśmiechnięte zamknęły się na zawsze, pozostawiając żal szczery i głęboki wśród grona kolegów, przyjaciół i licznych znajomych. R. i. p.!

Zabiegi dyplomacji Trzeciej Rzeszy

Ribbentrop ma pracować nad zmontowaniem zbliżenia niemiecko - brytyjskiego — Dalsza akcja przeciw Sowietom — Próby zjednania Francji

Berlin. (PAT.) Po zakończeniu rozmów z hr. Ciano główne zabiegi dyplomacji niemieckiej kierują się w stronę Londynu.

Koła polityczne nie ukrywają jak bardzo im zależy na pozyskaniu sympatyj brytyjskich i na stworzeniu pomyślnej atmosfery dla dalszej gry dyplomatycznej Trzeciej Rzeszy. Specjalne znaczenie ma więc misja amb. von Ribbentropa, który przybył do Londynu. Proangielska kampanja prasowa w Niemczech ma najwyraźniej na celu ułatwienie tej misji.

Charakterystyczne jest oświadczenie Ribbentropa, złożone przedstawicielom prasy już na gruncie angielskim, że jedyne prawdziwe niebezpieczeństwo grozi Europie a również Imperjum Brytyjskiemu tylko wskutek dalszego szerzenia się komunizmu, przyczem ambasador podkreślił, że ścisła współpraca obu krajów jest w związku z tem koniecznością życiową.

Słowa te wskazują płaszczyznę, na jakiej Berlin pragnąłby zacieśnić stosunki z Londynem. Chodzi tu nie tylko o pozyskanie opinji publicznej W. Brytanji dla przeciwbolszewickich haseł oraz idei, głoszonych przez Niemcy, lecz i o zapewnienie poparcia dla dążeń Rzeszy w sprawie usunięcia wpływu wschodu, a przedewszystkiem Sowietów na rokowania o pakt zachodni. Zdaniem obserwatorów niemieckich zaznacza się tam coraz ostrzej krytycyzm wobec Moskwy, a z drugiej strony w związku z serdecznem powitaniem Ribbentropa mówią tu bardzo dużo o zbliżeniu Londynu z Berlinem. Zadaniem nowego ambasadora będzie wzmocnienie i zmobilizowanie tych nastrojów.

Równolegle do bardzo obszernych i bez wyjątku przyjaznych głosów prasowych w stosunku do Anglji, za dalszą zapowiedź wzmożonej akcji międzynarodowej Rzeszy uważać można pewne złagodzenie tonu w stosunku do Francji. Również w kierunku Paryża, w mniejszym coprawda stopniu, wyczuwać się daje tendencja do zmniejszenia tarć i podkreślania wspólności interesów wszystkich narodów cywilizowanych, a zarazem próby przekonania Francji o szkodliwości i bezużyteczności utrzymania sojuszu z Moskwą.

„Po doświadczeniach z sojuszem rosyjskim, pisze jeden z publicystów niemieckich, Paryż powinienby zrozumieć, że z chwilą zawarcia porozumienia monachijskiego zamknięto jedyne drzwi, przez które bolszewizm chciałby wtargnąć do Europy".

Dziennikarz niemiecki notuje z zadowoleniem fakt, że echa francuskie o porozumieniu włosko-niemieckiem były naogół rozsądne. Nie podoba mu się jedynie ostatnia mowa Bluma, której zarzucają chwiejność i doktrynerstwo.

Współpraca Austrji z Węgrami

Budapeszt. (PAT.) Ogłoszono następujący komunikat urzędowy:

Austrjacki podsekretarz stanu w min. spraw zagr. dr. Schmidt przybył do Budapesztu, aby jako nowy sternik polityki zagranicznej zapoznać się z kierowniczemi osobistościami węgierskiej polityki. Okazję tę wykorzystał do przeprowadzenia wymiany zdań na temat aktualnych zagadnień, które zajmują obecnie opinję europejską i które wywierają swój wpływ również na Węgry.

W trakcie tych rozmów stwierdzono z zadowoleniem, że trwająca od lat współpraca między Węgrami a Austrją, oparta na wzajemnem zaufaniu okazała się nadzwyczaj wartościowa nawet w tych sprawach, które wypływają z poważnego położenia ogólnoeuropejskiego. Rozmowy te są nowym dowodem szczerych dążeń obu pozostających w ścisłej przyjaźni krajów, zmierzających do uniknięcia zatargów i stworzenia podstaw do pokojowej współpracy.

Rozmowy miały również na celu przygotowanie konferencji ministrów spraw zagranicznych Węgier, Włoch i Austrji, która odbędzie się w Wiedniu w dniach 11 i 12 listopada. Konferencja ta — co już obecnie można stwierdzić — będzie wyrazem nowego wzmocnienia pozytywnej pokojowej współpracy w duchu wyznaczonym w protokółach rzymskich i będzie miała wielkie znaczenie nie tylko dla państw, biorących w niej udział, ale i dla całej opinji europejskiej.

Niszczycielski posiew huraganu

Londyn (PAT). Ofiarą burzy, która nawiedziła 27 b. m. wybrzeża Anglji, padło 7 osób zabitych.

Niesłychanej siły wicher porwał z lotniska pod Paisley 20 aparatów, które uległy znacznym uszkodzeniom. Również i na lotnisku w Renfrew 4 samoloty uszkodziła wichura.

Londyn (PAT). Nasilenie burzy, szalejącej nad Anglją, osiągnęło punkt kulminacyjny w Szkocji.

Komunikacja telefoniczna i telegraficzna pomiędzy Londynem a wybrzeżem została przerwana.

Na brzeg w hrabstwie Argyllshire fale wyrzuciły liczne zwłoki ofiar katastrof, które rozegrały się na morzu.

Londyn (PAT). Parowiec łotewski „Helena Faulbaums" o pojemności 1950 tonn zatonął w drodze z Liverpoolu do Blyth. Z 18 ludzi załogi uratowano 4, o 9 brak wiadomości, a 5 zatonęło.

Sztokholm (PAT). W pobrzeżnych skałach Karlskrone zatonął, pochodzący z Gothembourga, statek „Bona". Los składającej się z 12 osób załogi jest dotychczas nieznany.

Król rumuński w Pradze

Praga. (Tel. wł.) Dziś przybył tu z wizytą oficjalną król rumuński Karol II, oraz następca tronu ks. Michał.

Na dworcu powitał królewskich gości prezydent dr. Benesz, premjer dr. Hodża, min. spraw zagranicznych dr. Krofta oraz min. obrony krajowej Machinik. W chwili wjazdu pociągu na dworzec, baterja dział dała 21 strzałów powitalnych.

Z dworca udali się królewscy goście wraz z otoczeniem do zamku prezydenta republiki.

Zatarg brytyjsko-japoński

Londyn (PAT). Prasa opisuje przebieg zatargu pomiędzy W. Brytanją i Japonją, który spowodował odłożenie urzędowej wizyty floty angielskiej w portach Japonji, wyznaczonej na 7 listopada b. r.

Przed paru dniami w porcie Keelung na Formozie trzej marynarze brytyjscy, wysiadłszy na ląd, udali się na spacer taksówką, zgóry płacąc należność. Po zakończeniu przejażdżki właściciel taksówki domagał się ponownie zapłaty. Gdy marynarze odmówili aresztowano ich i przewieziono na odwach, gdzie zostali pobici przez policjantów japońskich. Jeden z nich był tak poturbowany, iż musiano odwieźć go do szpitala. Oficera, który przybył, aby domagać się zwolnienia marynarzy i zlikwidować zajście w sposób przyjazny, szef policji japońskiej na Formozie ciężko znieważył.

Rząd brytyjski domaga się od japońskiego zadośćuczynienia w postaci urzędowego przeproszenia i odszkodowania dla pobitych marynarzy. Dopóki to nie nastąpi, wizyta floty w Japonji nie odbędzie się. Poza tem rząd angielski złożył w Tokjo obszerny i umotywowany protest przeciwko częstym wypadkom niewłaściwego zachowania się policji w stosunku do marynarzy floty brytyjskiej.

Francuskie zbrojenia powietrzne

Paryż. (ATE). Rada ministrów przyjęła opracowany przez min. lotnictwa Cota projekt wzmocnienia francuskich zbrojeń. Koszty tego planu wyniosą 5 miljardów franków.

Poprzednio już przyjęte plany budowy tysiąca samolotów bombowych przystosowane zostaną do zmienionych warunków, przez co zdolność bojowa nowych aparatów wybitnie wzrośnie. Budowa ich ma być przyśpieszona.

Łącznie z powyższem poważnem wzmocnieniem francuskich sił powietrznych czynniki wojskowe przystąpią do budowy całego szeregu nowych oraz do powiększenia już istniejących lotnisk. Jednocześnie warunki techniczne materjału lotniczego mają ulec polepszeniu. Składy benzyny zostaną poważnie rozszerzone, a obecne stany środków pędnych broni lotniczej powiększone. Stacjonowane w poszczególnych miastach szkoły lotnicze oraz instytuty doświadczalne mają być przeniesione stopniowo w okolice Marsylji.

Zmiany w rządzie?

Warszawa (Tel. wł.). W kołach rządowych zapewniają, że wszelkie zmiany na stanowiskach podsekretarzy stanu mogą nastąpić dopiero po 11 listopada.

Wtedy również spodziewają się pewnych przesunięć w samym rządzie. (w)

Rozmowy z Gdańskiem

Gdańsk (PAT). Rozpoczęły się tu rozmowy w sprawach zatwierdzenia przez Gdańsk umowy o ubezpieczeniach społecznych, zawartej w dniu 2 lipca 1934 r. Ze strony Polski umowa ta została już zatwierdzona w roku 1934.

Wiadomości

Obiegają pogłoski, że władze przystąpiły do wywłaszczenia żydowskich właścicieli gruntów na jednej z głównych arteryj Berlina, Leipziger Strasse na rzecz państwa. Wywłaszczenie dotknie podobno wszystkich Żydów — właścicieli domów na tej ulicy.

*

Na mocy nowego rozporządzenia studenci, zamierzający słuchać wykładów na uniwersytecie berlińskim, wykazać się muszą przynależnością do jednej z formacyj partyjnych.

*

Francuska rada ministrów postanowiła zwołać izby na dzień 5 listopada.

*

W związku z zatargiem pomiędzy lordem Nuffieldem a min. lotnictwa Swintonem obiegały w Londynie uporczywie pogłoski o rzekomo spodziewanem ustąpieniu min. Swintona oraz ministra obrony narodowej Inskipa.

*

W Sztokholmie odbyły się uroczystości t. zw. „dnia krajów północnych", zorganizowane w celu zamanifestowania zupełnego porozumienia pięciu krajów północnych łącznie z Islandją. Krótkie przemówienia wygłosili przed radjostacją sztokholmską królowie: Szwecji, Norwegji, Danji i prez. Finlandji.

*

Samolot „Fulgur" z lotnikami Detroyat, Durmon i Agnus odbywającymi lot Paryż—Sajgon, zmuszony był wsutek wypadku wylądować w Bouschir nad brzegiem Zatoki Perskiej. Lotnicy przesłali depeszę, że powracają do Paryża.

O naftę na Bałkanach

Wiedeń (ATE). Z Aten donoszą, że zagadnienie eksploatacji pokładów nafty w Tracji (płdn. wsch. część półwyspu Bałkańskiego — red.) zachodniej wchodzi w okres decydujący.

Do miejscowości Tafri koło Aleksandropolis (dawniejsza Kara Agatch) przybył transport 75 waganów aparatów wiertniczych oraz innych przyrządów kopalnianych, pochodzenia niemieckiego. Prace idą na rachunek pewnej firmy angielskiej, która ma swą siedzibę w Atenach. Towarzystwo to przystąpi do handlowej eksploatacji o ile dzienna produkcja nafty wyniesie conajmniej 250 tonn.

Praga (ATE). Rokowania w sprawie powołania do życia towarzystwa handlowego dla eksploatacji nafty rumuńskiej są na ukończeniu.

Projekt przewiduje, że Jugosławja, Czechosłowacja i Rumunja biorą udział w równych częściach w finansowaniu i wykorzystywaniu rumuńskiego zagłębia naftowego. Każde z trzech państw Małej Ententy uiszczać będzie równowartość za nabytą naftę we własnej walucie zamiast jak dotychczas w dewizach obcych.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 28. 10. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była mocniejsza.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poż. konwers. 53,—, natomiast ofiarowano 4% premj. dol. po 49,—.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4½% listy zast. złote w złocie po 45,75, natomiast poszukiwano i płacono za 4½% złotowe listy zast. 44,— oraz za 4% listy zast. konwert. 40—41,—.

Z akcyj bankowych płacono za Bank Polski 110,—.

Ceduła Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poż. konwers. 53,— P.
4% poż. premj. dol., serja III 49,— O.
4½% listy zast. złote w złocie przestemplowane Pozn. Ziem. Kred. (dawn. 4½% dol. listy zast. w zł — 8,9141 zł za 1 dol.) 45,75 +
4½% złotowe listy zastawne serji L. Pozn. Ziem. Kred. 44,— P.
4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 40—41,— P.

Akcje bankowe i przemysłowe

Bank Polski 110,— P.

Tendencja mocniejsza.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 28. 10. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg:

STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 742 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny orjentacyjne:

Żyto (Usposobienie spokojne)	17.75— 18.00
Pszenica (Usposob. spokojne)	25.75— 26.00
Jęczmień browarowy	25.00— 26 —
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 630—640 g/l.	20 75— 21.00
Jęczmień 667—676 g/l.	21.25— 21.50
Jęczmień 700—715 g/l.	22.25— 23.00
Usposobienie słabsze.	
Owies (Usposobienie słabe)	17,00— 17.50
Mąka	
żytnia wyciąg. 0-30% wł. w.	28.00— 28.25
żytnia gat. I 0-50% wł. w.	27.50— 27.75
żytnia gat. I 0-65% wł. w.	26.00— 26.50
żytnia gat. II 50-65% wł. w.	18.00— 18.50
żytnia pośl. pon. 65% wł. w.	15.50— 16.00
Usposobienie spokojne.	
pszenna gat. I wyc. 0-20% wł. w.	42.00— 43 00
pszenna gat. IA 0-45% wł. w.	41.00— 41.50
pszenna gat. IB 0-55% wł. w.	39.50— 40.00
pszenna gat. IC 0-60% wł. w.	39.00— 39.50
pszenna gat. ID 0-65% wł. w.	38.00— 38.50
pszenna gat IIA 20-55% wł. w.	37.00— 37.50
pszenna gat. IIB 20-65% wł. w.	36.25— 36.75
pszenna gat. IID 45-65% wł. w.	32.75— 33.75
pszenna gat. IIF 55-65% wł. w.	28.75— 29.75
pszenna gat. IIIA 65-70% wł. w.	21.50— 22.50
pszenna gat. IIIB 7 75% wł. w.	18.00— 19.00
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie stand.	12.25— 12.75
Otręby pszenne grube stand.	13.50— 14.00
Otręby pszenne średnie stand.	12.50— 13.25
Otręby jęczmienne	13.50— 14.75
Rzepak zimowy	42.00— 43.00
Siemię lniane	41.00— 44 00
Gorczyca	31.00— 34.00
Groch Wiktoria	22.00— 25.00
Groch Folgera	24.00— 26 00
Mak niebieski	64,00— 68.00
Koniczyna biała	100.00—125.00
Ziemniaki jadalne	3.10— 3.30
Ziemniaki fabryczne za kilo	17½
Makuch lniany w taflach	21,50— 21.75
Makuch rzepak. w taflach	17.00— 17.25
Słoma pszenna luzem	2.00— 2.25
„ pszenna prasowana	2.50— 2.75
„ żytnia luzem	2.10— 2.35
„ żytnia prasowana	2.85— 3.10
„ owsiana luzem	2.35— 2.60
„ owsiana prasowana	2.85— 3.10
„ jęczmienna luzem	2.00— 2.25
„ jęczmienna prasowana	2.50— 2.75
Siano zwykłe luzem	4.25— 4.75
„ zwykłe prasowane	4.90— 5.40
„ nadnoteckie luzem	5.15— 5.65
„ nadnoteckie prasowane	6.15— 6.65

Ogólne usposobienie spokojne.

Ogólny obrót: 2395 tonn, w tem żyta 928 tonn, pszenicy 230 tonn, jęczmienia 182 tonn, owsa 103 tonn.

Targi dwóch partnerów

Po podróży ministra Ciano do Berlina

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Rzym, 25 października.

Wbrew temu, że w Londynie starano się zrazu nie przypisywać dużej wagi do berlińskiej wizyty ministra Ciana, uwypuklając rozbieżności polityczne między Włochami a Niemcami, i licząc na te rozbieżności, nabrała ona dużego politycznego znaczenia.

Grunt do niej przygotowało życzliwe zachowanie się Niemiec wobec Włoch w okresie sankcyj i wojny etjopskiej, a poprzedził ją w ciągu ostatnich miesięcy szereg podróży urzędowych osobistości włoskich do Berlina i osobistości niemieckich do Rzymu.

Nie małą rolę w obecnem zbliżeniu włosko-niemieckiem odegrało podobieństwo ideologiczne doktryny faszystowskiej i narodowo-socjalistycznej i wypływający stąd pogląd na obowiązek obrony Europy przed zalewem bolszewizmu, dalej zbliżony pogląd na Ligę Narodów i sprawę Locarna zachodniego. Równoległość pojęć i niektórych interesów politycznych między obu państwami nie byłaby jednak dostatecznym powodem do zjazdu berlińskiego, gdyby nie dziwne metody dyplomacji angielskiej, która jakby się na to uwzięła, by Włochy i Niemcy pchnąć nawzajem ku sobie.

Na skutek zbiegu szeregu wydarzeń międzynarodowych i błędów dyplomacji angielskiej wytworzyły się warunki, w których zarówno Berlinowi jak Rzymowi zależało na tem, by do tej wizyty doszło. Jeden bowiem i drugi uważał się bądź za wyodrębniony bądź za odosobniony w obecnej sytuacji politycznej. Berlin przedewszystkiem przez traktat francusko-sowiecki, a także przez ostatnie porozumienie walutowe francusko - angielsko - amerykańskie. Przez ten ostatni układ zostały pokrzyżowane zamierzenia dyplomacji niemieckiej w Europie środkowej i na Bałkanach, oparte o ekspansję ekonomiczną. Była to dla Niemiec prawdziwa porażka. Ale właśnie ta porażka pomniejszyła potencjonalny rozwój różnic i ewentualnych konfliktów włosko-niemieckich na wspomnianym terenie Europy, stanowiącym główną powierzchnię ich tarcia, i tem bardziej pozwoliła Włochom na zrobienie obecnego kroku. W tej chwili i na pewien czas niebezpieczeństwo niemieckie nad Dunajem i na Bałkanach nie jest groźne dla Włoch. Co więcej zwiększyły się możliwości kompromisu na podstawie wzajemnych ustępstw i usług.

Co do Rzymu, to ten czuł się odosobniony przez politykę angielską na Morzu Śródziemnem, a ponadto przez dążenie Anglji do zawarcia paktu lotniczego anglo - francusko - niemieckiego z pominięciem Włoch.

Jednem słowem: w obecnem położeniu Włochy i Niemcy czują, że stanąwszy obok siebie zdwajają siły i mają nadzieję narzucić Anglji, Francji i reszcie Europy swój plan pokoju, polegający na wprowadzeniu w życie przekształconego paktu czterech, na dalszej rewizji traktatów i bezwzględnej walce z bolszewizmem.

Co do kwestji naddunajskiej, która w europejskich kołach politycznych uważana jest za probież stosunków włosko-niemieckich, to Włochy uznają za dostateczną tę gwarancję niepodległości Austrji, którą Niemcy dały w układzie austro-niemieckim z 11 lipca b. r. W przekonaniu kół politycznych włoskich niebezpieczeństwo odbudowania „Mitteleuropy" na pewien czas zostało zażegnane i to Rzymowi wystarcza. Okaże się niebawem jak w wyniku wizyty min. Ciana w Berlinie, Niemcy ustosunkują się do protokółów rzymskich, które jako wielostronne nie cieszyły się sympatją Berlina, gdyż jak wiadomo dąży on do układów dwustronnych. Sam fakt życzliwej neutralności Niemiec wobec protokółów rzymskich stanowiłby sukces dla polityki Rzymu, za który ten ostatni skłonny jest udzielić Niemcom daleko idącego poparcia na innych odcinkach polityki międzynarodowej (sprawa Locarna, kolonij) a przedewszystkiem przez użyczenie im wolnej ręki na północnym wschodzie Europy.

Pakt lokarneński został ostatecznie zlikwidowany przez ogłoszenie neutralności Belgji. Nowe Locarno, o ile do niego dojdzie, będzie zupełnie odmienne. Jako warunek do zawarcia go Berlin, jak to wiadomo z noty niemieckiej do Anglji, domaga się wolnej ręki w Europie wschodniej, chcąc w ten sposób przekreślić aljanse polsko-francuski i francusko-czechosłowacki. Rzym zaś zażądał za gwarancję innych mocarstw również gwarancji dla siebie, chce bowiem zabezpieczyć się na Morzu Śródziemnem, chce pozatem uznania swoich nowych pozycyj w Afryce. Dla Rymu nowe Locarno ma być okazją przetargu, dla Berlina środkiem rozbicia powojennego systemu politycznego w Europie.

Co do Ligi Narodów, to w obu krajach panuje prawie jednomyślność. Podczas gdy Niemcy, zerwawszy z Genewą, nie mają zamiaru do niej wrócić, Włochy nie chcą z Ligą zrywać, bo utrudniłoby im to jeszcze więcej stosunek z Anglją, nie będą śpieszyć się ze wznowieniem współpracy na gruncie Ligi.

Taki jest stan faktyczny obecnych stosunków włosko-niemieckich. Zobaczymy jak one rozwiną się w związku z obecną wizytą ministra Ciana oraz w związku z konferencją państw należących do protokółów rzymskich, która odbędzie się w Wiedniu z początkiem listopada.

Opinja polityczna włoska bynajmniej nie entuzjazmuje się na dalszą metę zbliżeniem włosko-niemieckiem, bo zdaje sobie sprawę z niebezpieczeństwa hegomonji Trzeciej Rzeszy, a także z tego, że punkt ciężkości polityki włoskie leży na M. Śródzieimnem i że tam musi on być uzgodniony z interesami angielskiemi i francuskiemi.

S. M.

Nahas Pasza, premjer egipski, został po powrocie do Kairu entuzjastycznie powitany przez studentów-wafdystów. Na zdjęciu Nahas Pasza w samochodzie, oblężonym przez manifestantów.

Plotki stołeczne

27 października

Pożegnaliśmy dzisiaj Adama Brezę. Ostatnim pseudonimem, jakiego używał, był: „Vieux Polonais". Doprawdy był sędziwym Polonusem. Wysoki, aż nieco przygarbiony, o żywym wyrazie oczu, bujnej, siwej czuprynie, wydatnem czole, sumiastym wąsie — Breza miał w sobie coś rycerskiego, mocnego, pociągającego. Był szermierzem. Dawniej pasowałby mu zawód rycerski czy żołnierski, teraz zamienił kord na pióro i niem walczył.

Breza był dziennikarzem. Pochodził z Wielkopolski. Tam stawiał pierwsze kroki na polu publicystycznem i dziennikarskiem, a potem przeniósł się do Warszawy. Tak jak ongiś Władysław Rabski, tak jak dawniej Włodzimierz Trąmpczyński, poprzednik mój a pierwszy korespondent „Kurjera Poznańskiego" z stolicy.

*

Breza był najstarszym w stolicy dziennikarzem. Z publicystów polskich musiał ustępować bodajże tylko jednemu Aleksandrowi Świętochowskiemu. Silne było to stare pokolenie. Breza miał lat 86, a niemal do ostatniej chwili pracował czynnie. Świętochowski liczy dzisiaj pod 90-tkę, a jednak pracuje nieustannie umysłowo, wydaje książki historyczne i powieści, a poza tem gospodarzy na swym skromnym zagonie w Gołotczyźnie koło Ciechanowa — ruchliwy i pełen energji, oddający się i pracy społecznej, bo zajmujący się miejscową kooperatywą.

Poświęcał się Breza głównie literaturze i feljetonowi. Człowiek wysokiej kultury, wychowany na wzorach zachodnich, wielbiciel kultury romańskiej, miał lekkość pióra, subtelność ironji i siłę przekonania.

Rozkochany był w przeszłości, którą znał znakomicie. Właściwie to była chodząca kronika Warszawy. Znał dzieje domu, ulic, rodzin. A przytem był gawędziarz i narator, którego można było słuchać godzinami. Kogo on nie znał! O kim nie umiał powiedzieć czegoś osobliwego!

*

Młody Breza wprawiał się w sztukę dziennikarską w warszawskiem „Słowie". Był to właśnie czas początku sławy Sienkiewiczowskiej i Prusa. Z Sienkiewiczem kolegował przy biurku dziennikarskiem. Jeszcze z „Litwosem", który pisywał feljetony niedzielne. A potem już z panem Henrykiem Sienkiewiczem, pisarzem, rosnącym w sławę i zaszczyty.

Breza skąpo opowiadał o Sienkiewiczu. Wyrażał się zawsze o nim bardzo dodatnio jako o koledze i człowieku. Sienkiewicz także był gawędziarzem, opowiadającym świetnie różne facecje i dowcipy. Pisał szybko. Na oczach Brezy powstawała „Trylogja". Pono pierwotnie nie była zakrojona na trylogję, rozrosła się dopiero w miarę powodzenia i w miarę, jak autora pochłaniał temat.

Pisał Sienkiewicz odcinkami. Raz wyjechał do Włoch i stamtąd nadsyłał ciągi dalsze. Nagle zapomniał widocznie szczegółów powieści, a snać nie dostawał „Słowa", tak, że nie miał pod ręką początku powieści. Wtedy to redakcja otrzymała depeszę naglącą:

— Gdzie zostawiłem Kmicica? — telegrafował zatroskany Sienkiewicz, żądając wyjaśnień od kolegów. Naturalnie telegraficznie mu odpowiedziano, co się ostatnio z Kmicicem działo...

*

Miał Breza jedną wielką zaletę. Pisał po polsku. Język jego był przeczysty, literacki, niezachwaszczony neologizmami dziennikarskiemi i żargonem, jaki się obecnie wytworzył. To wielki walor i niestety rzadkość na dzisiejsze czasy.

Pieścił każdy swój drobny feljetonik, każdy swój szkic. Cyzelował go literacko, to też satysfakcją było rozczytywać się w jego polszczyźnie.

*

Miał jasne spojrzenie na życie i humor rubaszny. Dobrotliwie traktował życie i ludzi, których kochał. Jakby nie umiał nienawidzić. To też miał zawsze serca wszystkich. I współtowarzyszy pracy i młodych, którzy z czcią żywą odnosili się do swego nestora.

Był jasnym symbolem odchodzącego pokolenia.

Spoczął dzisiaj na Powązkach, które były dla niego i w jego opowiadaniach żywą tradycją i ciągłością współczesnego życia.

WARSZAWIANIN

Z życia

Niedawno temu — na odbytej ostatnio informacyjnej konferencji gospodarczej, p. wicepremjer inż. Kwiatkowski po raz niewiadomo który zapewnił uczestników zebrania o tendencjach antyetatystycznych rządu. P. wicepremjer użył słów bardzo mocnych, zaprzeczając głosom przypisującym rządowi chęć rozszerzenia wpływu państwa na życie gospodarcze drogą zwiększenia majątku państwowego.

Tymczasem, przed paru dniami, ukazał się dekret, który wzbudził daleko idące obawy o wzrost etatyzmu na ważnym bardzo odcinku. Mowa o dekrecie o państwowem gospodarstwie leśnem (Dz. U. nr. 75). Dziedzina lasów państwowych, jak żadna inna, stanowi przedmiot żywego zainteresowania i ostrej krytyki ze strony Naczelnej Izby Kontroli Państwa, ciał parlamentarnych, zrzeszeń gospodarczych i prasy. W niezliczonej ilości artykułów zarzuca się naczelnemu dyrektorowi Lasów Państwowych, p. A. Loretowi, uprawianie bezwzględnego etatyzmu i nierentownej gospodarki. To też wiadomość o możliwości dalszego wzrostu etatyzmu leśnego wywołała zrozumiałą furorę.

Zdaniem przeciwników „systemu p. Loreta", zakusy etatystyczne przebijają z następujących postanowień dekretu:

Przedewszystkiem w art. 4 ust. 1 powiedziano, że „ogólna powierzchnia lasów i gruntów leśnych państwowego gospodarstwa leśnego nie może ulegać zmniejszeniu" i że w tym celu będą nabywane „prywatne lasy i grunty leśne a także grunty nieleśne, których zalesenia wymaga interes Państwa gospodarczy lub publiczny, a zwłaszcza interes obrony Państwa". Wydaje się istotnie, że ustawodawca zamierza przystąpić do wykupu prywatnych lasów — na większą skalę, skoro art. 22 dekretu przewiduje utworzenie specjalnego „funduszu uzupełniania stanu posiadania Lasów Państwowych". Ponieważ zaś wiadomo, iż p. Loret jest zwolennikiem całkowitego upaństwowienia gospodarki leśnej w Polsce, więc narzuca się poprostu wniosek, iż stoimy w przededniu wzrostu tendencyj etatystycznych na odcinku leśnym.

Wniosek ten narzuca się natarczywie również przy czytaniu art. 14, który głosi, że „Lasy Państwowe mogą prowadzić przemysłowy przerób drewna i innych surowców własnych w rozmiarach, jakie będą potrzebne dla zapewnienia rentowności państwowego gospodarstwa leśnego". Wprawdzie w przeddzień opublikowania omawianego dekretu min. przemysłu i handlu zapewnił przedstawicieli przemysłu drzewnego, iż „wykonanie dekretu nie naruszy żywotnych interesów prywatnego przemysłu drzewnego", niemniej jednak określenie użyte w art. 14 daje pole do nader dowolnej interpretacji, a temsamem nastręcza prywatnym kołom gospodarczym poważne obawy o przyszłość.

Słyszeliśmy zdanie, głoszące, iż gdyby rzeczywiście troska o rentowność miała być dyrektywą polityki lasów państwowych, wówczas lasy państwowe musiałyby zarzucić wszelką własną działalność przemysłową, gdyż jest ona nierentowna. Tutaj wyłania się jednak pytanie: kto ustalać będzie, czy dane pociągnięcie (np. rozbudowa działalności przemysłowej) jest rentowne dla państwowej gospodarki leśnej? Kto — poza, oczywiście, naczelną dyrekcją lasów państwowych — ma być tutaj arbitrem, skoro omawiany dekret wyraźnie stanowi, iż plan finansowo-gospodarczy lasów państwowych nie będzie dołączany do budżetu państwowego? To ostatnie postanowienie niezmiernie utrudnia, a raczej uniemożliwia kontrolę np. parlamentarną nad lasami państwowemi, czyniąc z nich ogromny rezerwat, podlegający wyłącznie dyspozycjom ministra rolnictwa.

I jak tutaj, na tle powyższego przykładu, wyglądają zapewnienia o antyetatystycznem nastawieniu czynników miarodajnych?

Cech Mistrzów Piekarskich na eskadrę „Chrobrych"

W dniu dzisiejszym przybyła do redakcji naszej delegacja Cechu Mistrzów Piekarskich w Poznaniu w osobach pp. Wacława Górskiego i Henryka Rolirada, tymczasowego zarządcy Cechu, składając kwotę 250,— złotych uchwaloną na walnem zebraniu Cechu Mistrzów Piekarskich 27 bm. na eskadrę „Chrobrych".

Komitet wykonawczy naszego wydawnictwa podziękował delegacji Cechu Mistrzów Piekarskich, wyrażając uznanie za ofiarną i patrjotyczną uchwałę

Poważne zarzuty przeciw min. Salengro

Część prasy twierdzi, że w czasie wojny światowej został zaocznie skazany przez sąd wojenny na karę śmierci — Całą sprawę ma zbadać gen. Gamelin

Paryż. (PAT). Ag. Havasa donosi: Odpowiadając na kampanję prasową min. obrony narodowej Daladier w liście, ogłoszonym 11 września, podał do wiadomości, że obecny min. spraw wewnętrznych Salengro podczas wielkiej wojny dostał się do niewoli, gdy szukał zwłok przyjaciela, który padł pomiędzy linjami okopów. Sądzony przez trybunał polowy w chwili, gdy się znajdował w Niemczech, Salengro został uniewinniony. Pewne dzienniki uparcie jednak twierdzą, iż Salengro skazano na śmierć a uniewinniono dopiero później na skutek rewizji procesu.

Na życzenie zainteresowanego premjer Blum skierował list do min. obrony nar. Daladiera, w którym oświadcza, iż min. spraw wewn. uważa za konieczne ostateczne stwierdzenie prawdy w warunkach bezstronnych i uroczystych. Premjer Blum żąda przekazania akt sprawy, wyjętych z archiwum wojskowego generalimussowi armji francuskiej, przydzielając mu w charakterze pomocników przedstawiciela konfederacji b. kombatantów oraz jednego przedstawiciela najliczniejszego stowarzyszenia b. kombatantów. Wynik badania zostanie niezwłocznie ogłoszony bez względu na to, jaki będzie.

Po otrzymaniu tego listu min. Daladier zwrócił się do konfederacji narodowej i unji federalnej b. kombatantów, by wyznaczyli delegatów, którzy będą towarzyszyli gen. Gamelin w badaniu akt sprawy. Gen. Gamelin odpowiedział, że może jedynie chodzić o zbadanie, czy min. Salengro odpowiadał przed jednym, czy przed kilku sądami wojennemi i jakie były ich wyroki. Generał oświadczył, iż uważa za konieczne, by podczas badania byli obecni przedstawiciele sądownictwa wojskowego, mogący udzielić wyjaśnień.

Budżet Francji

Paryż (PAT). Min. finansów Auriol oświadczył, że preliminarz budżetowy będzie zbilansowany w następujących sumach globalnych: wydatki — 47.252.000.000 fr., deficyt — 1.500.000.000 fr. Wydatki na obronę państwa przewidziano w wysokości 4.700.000.000 fr. bez kosztów rozbudowy lotnictwa i marynarki wojennej.

Min. Daladier uda się w tych dniach na inspekcję stanu obrony na północy i prawdopodobnie złoży projekt wzmocnienia obrony granicy północnej.

Pożar statku

Rio de Janeiro. (PAT). Na włoskim parowcu transatlantyckim „San Remo" wybuchł wielki pożar.

Statek wyprowadzono z portu na ławicę piasku. Wielkie słupy dymu unoszą się nad nim. Załoga i straż pożarna usiłują stłumić ogień.

Pożar rozpoczął się jeszcze w drodze do Rio de Janeiro wśród ładunków bawełny i oliwy.

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO JEŻYCE

Zebranie przedwyborcze okręgu IX w środę 28 bm. w lokalu p. Frąckowiaka, ul. Kraszewskiego 16. Początek o godz. 20.

Wstęp za zaproszeniami.

KOŁO GŁÓWNA

Zebranie koła w czwartek 29 bm. w sali p. Książyka. Początek o godz. 19,30.

STARE MIASTO

Zebranie koła w piątek 30 bm. w lokalu p. Wróblewicza, Chwaliszewo 68. Początek o godz. 20.

KOŁO WILDA

Lekcja kursu kandydatów w piątek 30 bm. w lokalu p. Zawadki przy ul. Górna Wilda 75. Początek o godz. 20.

KOŁO ŚRÓDMIEŚCIE

Uroczyste zakończenie kursu kandydatów w piątek 30 bm. w sali p. Heyduckiego, ul. Masztalarska 8. Początek o godz. 20.

KOŁO ŚW. MICHAŁ

Zebranie koła w sobotę 31 bm. w sali S. N. św. Marcin 65. Początek o godz. 20.

ZEBRANIE KOLEŻANEK

Zebranie wszystkich koleżanek w środę 28 bm. w sali Stronnictwa Narodowego, św. Marcin 65. Początek o godz. 19.

W 14 rocznicę marszu na Rzym

Rzym (PAT). Dziennik rozporządzeń partji faszystowskiej ogłasza następujące orędzie Mussoliniego, wydane z okazji 14 rocznicy marszu na Rzym, przypadającej w dniu dzisiejszym.

„Czarne koszule!

„Ze szczególnym entuzjazmem gotujemy się do obchodu 14 rocznicy marszu na Rzym. Odbędzie się ona w pierwszym roku imperjum, zdobytego dzielnością naszych żołnierzy, dzięki karności naszego narodu, przeciwstawiającego się całemu światu wrogów, którzy występowali bądź jawnie, bądź z ukrycia. Po wyrwaniu zwycięstwa, po upadku sankcyj i po rozbiciu frontu ligowego Włochy są dziś silniejsze niż dawniej, zahartowane w swoim bohaterskim wysiłku i gotowe powtórzyć wysiłek ten przeciw komukolwiek w obronie imperjum.

„Czarne koszule!

„Marsz na Adis Abebę jest logicznem następstwem historycznego marszu na Rzym. W r. 1922 walczyliśmy przeciw nędznej polityce zaściankowości i małomieszczaństwa. W r. 1936 zdobyliśmy nasze miejsce pod słońcem, to też duma nasza jest uzasadniona, a dzieło, które dokonamy w Afryce będzie przyczynkiem do cywilizacji, godnym tysięcoletniej tradycji Włoch.

„Czarne koszule!

„Ojczyzna liczy na was każdej chwili i w każdym wypadku. To, co zostało dokonane jest rękojmią na przyszłość."

Rzym (PAT). Ag. Stefani donosi: Ludność Rzymu wraz z całym narodem włoskim obchodzi dziś z szczególną radością 14 rocznicę ustroju faszystowskiego. Od rana przez ulice przeciągają orkiestry wojskowe i organizacyj faszystowskich, grupy faszystów w strojach odświętnych na zebrania i obchody. Dzień jest wyjątkowo piękny, słoneczny, co sprzyja całej uroczystości.

Ofensywa na Madryt

Paryż (ATE). Z Burgos donoszą: Według ostatnich wiadomości wojska narodowe, prowadzące ofensywę na Madryt, znajdują się na prawym brzegu rzeki Tag. Dowództwo wojsk narodowych oszczędza siły swych oddziałów i unika większych walk. Miejscowość Aranjuez została otoczona przez oddziały narodowe. Zajęcie miejscowości Navas del Marquas na północ od Madrytu wskazuje, że Eskurial jest całkowicie okrążony przez oddziały narodowe, które jednakże powstrzymują się od szturmu na słynny klasztor. Pociąg z posiłkami wojsk czerwonych, idący w kierunku Eskurialu, został zatrzymany przez oddziały narodowe pod Robledo de Chavela.

Przeniesienie kwatery do Avila

Paryż (ATE). Z Burgos donoszą, że główna kwatera armji północnej gen. Mola została w ostatnich dniach przeniesiona z Valladolid do miejscowości Avila. Przeniesienie kwatery głównej pozostaje w związku z rozpoczęciem ofensywy na Madryt.

Pogłoski o kapitulacji

Paryż (ATE). Wiadomość, że minister marynarki i lotnictwa rządu madryckiego Prieto powrócił z Barcelony do Madrytu wywołała liczne komentarze. Minister Prieto odbył w Barcelonie dłuższe konferencje z prezydentem Azaną. Krążą pogłoski, że minister Prieto zgodnie z życzeniem prezydenta nawiąże rokowania w sprawie kapitulacji Madrytu. W ten sposób zajęcie stolicy przez wojska narodowe odbyłoby się bez przelewu krwi.

Dowódcy wojsk czerwonych pod kontrolą komunistów

Londyn (ATE). Z Madrytu donoszą: W dowództwie sił republikańskich, broniących dostępu do Madrytu, dokonano poważnych zmian. Głównodowodzącym sił czerwonych w rejonie madryckim wyznaczony został gen. Sabastiano Pessas. On w pierwszych dniach walki domowej stłumił powstanie w koszarach La Montagna, w Madrycie.

Generałowie będą sprawować swe funkcje pod ścisłą kontrolą specjalnych komisarzy, należących do partji komunistów, lub socjalistów. Komisarzem sztabu głównego jest komunista Medrano; komisarzem sztabu dowódcy frontu madryckiego — Santiago Carilio — sekretarz „związku młodzieży socjalistycznej i komunistycznej".

Zamilkła radjostacja

Paryż (Tel. wł.) Nagle zamilkła madrycka radjostacja „EAQ", która między innemi nadawała również komunikaty w języku polskim. Prawdopodobnie stacja została zburzona w czasie ostatniego bombardowania stolicy przez samoloty powstańcze.

WIELOKROTNIE STWIERDZONO DZIAŁANIE skuteczne **soli Morszyńskiej** lub **Wody Gorzkiej Morszyńskiej** w schorzeniach organów trawiennych, wątroby i przy złej przemianie materji. Żądać w aptekach i składach aptecznych.

ng 16 778

DO DZISIAJ ZEBRALIŚMY 86.499,93 ZŁOTYCH

Składki na eskadrę „Chrobry"

St. Świerczyński i W. Zielińska, Mszczyczyn	1,50
Firma Fr. Kowalewski	5,—
Personel firmy „Knorr", Poznań-Starołęka, nadwyżka ze składki na wieniec dla ś. p. Franciszka Lorkiewicza	6,70
Zawodowe Zjednoczenie Mleczarskie, Poznań, obwody: Brodnica, Grudziądz, Tczew — zebrane od: Eckert 1,—; Małecki 1,—; inż. Nowak 1,—; Środziński 2,50; Chwarścianek 2,—; Radajewski 2,—; Biernacki 2,—; Jaworski 1,—; inż. Martynowski 2,—; Mąka, Tuchola 1,—; Kerl 2,—; Derwiński, Chojnice 1,—; Zander 1,—; Wiśniewski 1,—; Wojciechowski 1,—; Kłoska 1,—; Trzeciak 1,—; Sochacki 1,—; Krzyszkowiak 1,—; Siuda 1,—; Falencikowski 1,—; Krasiński 1,—; Kopicki 1,—; Żelazny —,50; Klein 1,—; Swakowski 1,—; Sujak 2,—; Mleczarnia, Świekatowo 1,—; razem	35,—
Kazimierz J. zamiast kwiatów na imieniny brata	1,—
Urzędnicy fabryczni firmy „Goplana" zamiast kwiatów na imieniny dyrektora Tadeusza Prądzyńskiego	20,—
A. Leporowski	2,50
Janusz Zipser, Bydgoszcz	5,—
Jadwiga Serafinowska	1,—
Ks. Sołtysiński, Rzadkwin	5,—
Zyg. Błoch, Gniezno	5,—
Tadeusz Cacha, Bydgoszcz	2,—
	86.149,93
Zadeklarowano	350,—
Razem	86.499,93

Nadzieje Foerstera

Gdańsk (ATE) W rocznicę partji narodowo-socjalistycznej w Gdańsku oraz przybycia do Gdańska Foerstera, odbyły się tutaj uroczystości, których kulminacyjnym punktem był przemarsz weteranów partji oraz oddziałów S. S. i S. A. i t. zw. „Hitlerjugend".

Na zakończenie uroczystości Foerster wygłosił przemówienie, w którem podkreślił, że w 7-ym roku istnienia partji narodowo-socjalistycznej należy spodziewać się dalszych sukcesów.

O politykę motoryzacyjną

Warszawa (Tel. wł.) Od 1 listopada ustępuje z kierownictwa Państwowych Zakładów Inżynieryjnych inż. Kręglewski, Wielkopolanin, na tle różnic w polityce motoryzacyjnej.

Jeszcze o Cleinowie

„Posener Tageblatt" i inne pisma podają kilka dalszych interesujących szczegółów o zmarłym niedawno w Berlinie „Geheimracie" Cleinowie.

Przypominają więc, że Cleinow w czasie wojny na zlecenie dowództwa IX armji stworzył najpierw zarząd prasowy („Presseverwaltung") w okupowanej przez Niemców Łodzi i powołał do życia „Deutsche Lodzer Zeitung". Po zdobyciu Warszawy zorganizował tam „Presseverwaltung" i założył „Deutsche Warschauer Zeitung".

Po klęsce Niemiec i wybuchu powstania wielkopolskiego Cleinow, osiadłszy w Bydgoszczy, zajął się organizowaniem żywiołu niemieckiego w tej części Poznańskiego, której powstańcy nie zdołali zająć, a także na Pomorzu. Utworzył on tam Niemieckie Rady Ludowe („Deutsche Volksräte"). Z chwilą wejścia w życie traktatu wersalskiego i objęcia powiatów nadnoteckich oraz Pomorza przez władze polskie, te Niemieckie Rady Ludowe połączyły się z Niemiecką Radą Ludową w Poznaniu w Zjednoczenie Niemieckie („Deutsche Vereinigung").

Od siebie dodajmy, że Cleinow brał czynny udział w organizowaniu „Grenzschutzu", walczącego z powstańcami polskimi, a, jak się zdaje, był także zwolennikiem zbrojnego oporu przeciw objęciu przyznanych już Polsce traktatem pokojowym części Poznańskiego i Pomorza.

Montowanie obozu płk. Koca

Jak donosi „Goniec Warszawski", w ścisłem gronie współpracowników płk. Koca wre wytężona praca. Wszelkie wysiłki zwrócone są ku temu, aby przyśpieszyć w miarę możności zmontowanie nowego obozu. Płk. Koc oprócz całej masy narad i konferencyj, jakie prowadzi w Warszawie, sam coraz częściej wyjeżdża na prowincję, aby osobiście wybrać ludzi, którzy mają stanąć na czele organizacyj lokalnych.

W ostatnich dniach rozpoczął znów rozmowy z przedstawicielami prorządowych grup ludowych. Do odcinka wiejskiego przywiązywana jest jaknajwiększa waga, oparcia jednak, jakie mogą dać grupy takie, jak b. pos. Walerona i działaczy b. „Wyzwolenia", uważane jest za niedostateczne. Poszukiwanie nowych ludzi na tym odcinku jest obecnie główną troską twórców nowego obozu.

W kołach politycznych interesują się przedewszystkiem pytaniem, czy plany, opracowane przez płk. Koca, znalazły aprobatę czynników decydujących. „ABC" podaje w tej sprawie wiadomość następującą:

„Jak się dowiadujemy, pułkownik Koc odbył ostatnio dwie rozmowy z czynnikami miarodajnemi, podczas których uzgodnione zostały poglądy sfer decydujących, co do ideologji, organizacji i linji politycznej nowego obozu."

Poza tem „ABC" dodaje, że dnia 11 listopada nastąpi ogłoszenie deklaracji obozu płk. Koca.

W tej właśnie kwestji istnieją jednak sprzeczne wiadomości. W kołach poinformowanych twierdzą, że pomimo wszelkich wysiłków, wystąpienie nowego obozu na widownię ulegnie zwłocę i raczej stanie się to dopiero w końcu roku bieżącego... Być może, że w czasie uroczystości 11 listopada padnie jakieś oświadczenie z ust miarodajnych, będzie ono miało jednak charakter bardzo ogólnikowy i nie będzie jeszcze początkiem prac nowego obozu.

FELJETON KULTURALNY

Polacy obserwują zaćmienie słońca

Napisał dr. Janusz Pagaczewski, st. asystent przy katedrze astronomji Uniw. Pozn.

Nauka ma także swoją aktualność — Ale odrębną — Czterdzieści wypraw obserwowało tegoroczne zaćmienie — Polska na jednem z najwyższych miejsc — W Grecji, na Syberji, w Japonji — Co to są „perły Baily"? — „Chronokinematograf" i metoda prof. Banachiewicza — Z Poznania na Syberję — Polscy uczeni, polskie narzędzia — Niebo japońskie zawiodło — Wspaniałe zjawisko.

WYDARZENIA życia codziennego mkną szybko. Nowoczesne udoskonalenia techniczne z radjotelegrafją na czele pozwalają prasie na podawanie wiadomości niemal bezpośrednio po fakcie, który zaszedł choćby po przeciwnej stronie globu ziemskiego. Powódź coraz to nowszych, sensacyjnych doniesień, napływa nieprzerwaną falą. Informacje tracą szybko na swej aktualności, a podane późno — przestają interesować czytelnika.

Inaczej ma się rzecz w nauce. Słowo „aktualność" ma tu inne nieco znaczenie. Po zaobserwowaniu pewnego zjawiska lub dokonaniu jakiegoś doświadczenia, następuje często bardza długi okres opracowywania rezultatów w ciszy laboratorjów naukowych, a grono fachowców z niecierpliwością oczekuje na chwilę, gdy ostateczne wyniki, nie tracąc nic ze swej aktualności, zostaną zakomunikowane organizacjom naukowym, a następnie szerszemu ogółowi.

Tak przedstawia się rzecz z zaćmieniem słońca, którego byliśmy wszyscy świadkami cztery miesiące temu, w dniu 19 czerwca. Obecnie w licznych obserwatorjach całego świata, które wysłały swe ekspedycje dla obserwacji przebiegu tego imponującego zjawiska natury, wre praca nad zebranemi w ciągu dwu minut dostrzeżeniami, opracowuje się setki zdjęć fotograficznych i tysiące przeróżnych pomiarów.

*

Zaćmienie obserwowało (w pasie, gdzie przebiegało ono jako całkowite) ponad 40 ekspedycyj, a mianowicie: 12 sowieckich, 9 japońskich, 4 polskie, po 3 angielskie i amerykańskie, po 2 francuskie i czeskie; kilka innych krajów wysłało po jednej. Tym razem Polska zajęła jedno z najwyższych miejsc, obsadzając swemi placówkami cały pas zaćmienia całkowitego: dwie z nich obserwowały w pobliżu jego początku, w Grecji, jedna w pobliżu jego środka na Syberji i jedna w pobliżu końca pasa w Japonji.

Wyprawy zorganizował prof. Tadeusz Banachiewicz, dyrektor Obserwatorjum uniwersytetu w Krakowie, przy finansowem poparciu Polskiej Akademji Umiejętności oraz Ministerstwa W. R. i O. P. Tego rodzaju badania mają już w Polsce swoją historję; wyprawa ostatnia była trzecią z rzędu. Pierwsza, do Laponji, odbyła się w r. 1927, druga, do Ameryki Północnej, w 1932; jednak ostatnia przewyższyła znacznie obie poprzednie wyprawy tak pod względem ilości obserwatorów, jak i zakresu badań. Cel główny wypraw pozostał ten sam: jak najdokładniejsze uchwycenie momentów początku i końca zaćmienia całkowitego, czyli t. zw. kontaktów, a tem samem wyznaczenie wzajemnych położeń i rozmiarów pozornych słońca i księżyca w chwili zaćmienia. Obserwacje te, dokonane w kilku miejscach pasa całkowitości, powinny poza tem rzucić światło na aktualne obecnie w geodezji wyższej zagadnienie kształtu równika ziemskiego; według nowej teorji równik ziemski nie jest kołem, lecz ma kształt eliptyczny.

*

W metodzie, obmyślonej przez prof. Banachiewicza, obserwowanie kontaktów dokonuje się ze znacznie większą dokładnością, niż to było możliwem dotychczas. Metoda polega na wyzyskaniu zjawiska, które dotąd uważane było za przeszkodę w obserwacjach, zjawiska t. zwanych „pereł Baily".

Gdy tarcza księżyca nasunie się już niemal całkowicie na tarczę słońca, ostatni rąbek słońca nie niknie momentalnie, lecz w sposób przerywany, jakby „na raty". Dzieje się to skutkiem nierówności (t. j. gór i dolin) na brzegu tarczy księżyca. Także ukazanie się skraju słońca po zaćmieniu nie następuje nagle; najpierw ukazuje się szereg pereł Baily, które, zlewając się z sobą, formują sierp. Metoda prof. Banachiewicza pozwala na zaobserwowanie momentu ukazania się względnie zniknięcia każdej perły oddzielnie, co dziesięciokrotnie zwiększa dokładność ostatecznego wyniku. Dzieje się to przy pomocy aparatu kinematograficznego, połączonego z urządzeniem, pozwalającem na dokładną rejestrację czasu każdego zdjęcia. Stąd nazwa narzędzia: „chronokinematograf".

Pokrótce zasada jego działania jest następująca: taśma filmowa przesuwa się w ognisku niedużej lunety astronomicznej; korbka aparatu, poruszana motorkiem, posiada kontakty elektryczne; mała lampka neonowa, znajdująca się wewnątrz aparatu i sterowana przez t. zw. chronometr kontaktowy, zapala się w sekundowych odstępach. Tym sposobem na taśmie filmu zostają zaznaczone poszczególne sekundy czasu, przez co moment każdego zdjęcia da się określić z dokładnością dziesiątej części sekundy.

Dr. Zonn (z prawej) i mgr. Piotrowski przy chronokinematografie w Keratea.

Wyprawa, udająca się do Grecji, podzieliła się na dwie części: prof. Banachiewicz z dr. Zonnem (Wilno) i mgr. S. Piotrowskim oraz mechanikiem Kowalskim obrali miejscowość Keratea w pobliżu Aten; prof. E. Rybka ze Lwowa i dr. K. Kordylewski z Krakowa pracowali natomiast w Tsolopotami na wyspie Chios.

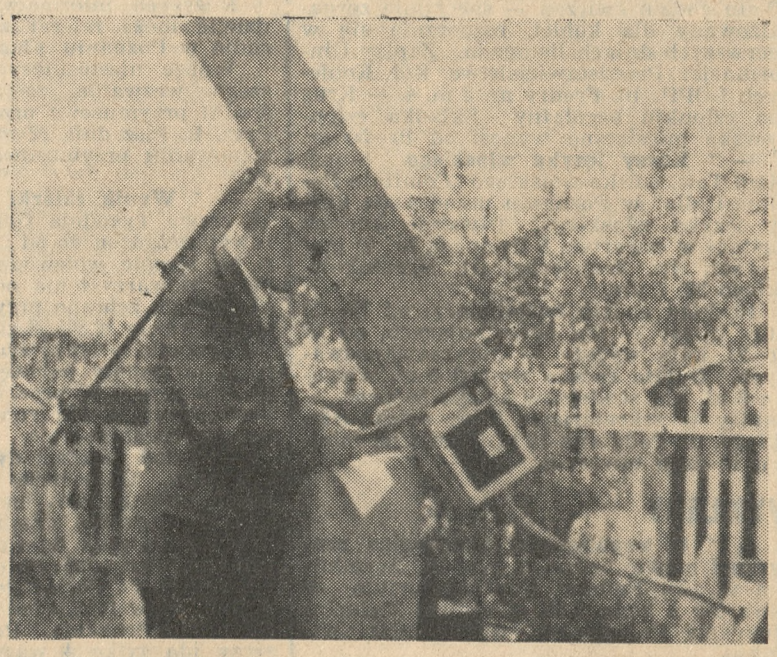

Prof. J. Witkowski przy narzędziach w Omsku.

Wyprawy na Syberję podjęli się astronomowie poznańscy: prof. U. P. dr. J. Witkowski oraz dr. F. Koebcke; wziął w niej udział również dr. E. Stenz z Warszawy. Na miejsce obserwacji wybrano miasto Omsk, leżące w środku pasa zaćmieniowego. Aparaty ustawiono w ogrodzie Akademji Rolniczej, położonej na krańcu miasta. Władze sowieckie dopomagały naszym uczonym, udzielając im środków komunikacyjnych, zniżek na kolejach i t. p.

Trzeci punkt obserwacyjny na wyspie Hokkaido w Tsubetsu zajął dr. T. Olczak z Warszawy.

*

Pogoda sprzyjała naogół polskim astronomom. W Grecji obie placówki cieszyły się bardzo czystem niebem, zwłaszcza w Chios, i mimo, iż słońce było nisko, obserwacje powiodły się znakomicie. To samo powiedzieć można o ekspedycji omskiej, z tą jednak różnicą, iż tam słońce pokrywała przezroczysta zasłona delikatnych chmur, która nie przeszkodziła zdjęciom; utrudniła natomiast pomiary promieniowania słonecznego, które prowadził dr. Stenz. Całkiem nie powiodło się jedynie obserwatorowi w Japonji: przez cały czas zjawiska gęste chmury pokrywały sklepienie nieba.

Z uznaniem podnieść należy fakt, iż wszystkie aparaty, jakich używały ekspedycje polskie, zbudowane zostały w kraju (z wyjątkiem części optycznych) w Zakładzie Aparatów Naukowych (Z. A. N.) Narodowego Instytutu Astronomicznego w Warszawie pod kierunkiem inż. Jerzego Rodkiewicza. Tenże zakład nadawał przez kilka dni przed i po zaćmieniu specjalne sygnały czasowe, emitowane przez radjostację w Babicach na fali 18250 m. Były one dobrze słyszalne zarówno w Grecji i Syberji, jak i w dalekiej Japonji.

*

Wielokrotnie opisywano majestatyczne piękno całkowitych zaćmień słońca, które bezsprzecznie należą do najwspanialszych zjawisk niebieskich. W chwili, gdy tarcza księżyca pokrywa całkowicie słońce, zapada chwilowa ciemność; rozjaśnia ją tylko nieco swym srebrno-białawym blaskiem korona słoneczna. W tym roku miała ona kształt pięciokątu i wyraźnie promienistą budowę. Dokoła czarnej tarczy księżyca widać było tu i ówdzie jakby ogniste języczki: są to t. zw. wyskoki słoneczne (protuberancje), masy rozżarzonych gazów, wyrzucanych wybuchami na wielkie odległości ponad powierzchnię słońca. Widzimy je także na rycinie. Jednakże astronom, śledzący przebieg zaćmienia, niewiele poświęcić może czasu na jego podziwianie, obsługa skomplikowanych narzędzi absorbuje całą jego uwagę, zmuszając do zadowolenia się jednym, krótkim rzutem oka na wspaniałe widowisko, jakie daje ludziom natura.

Dr. J. PAGACZEWSKI

Poznań

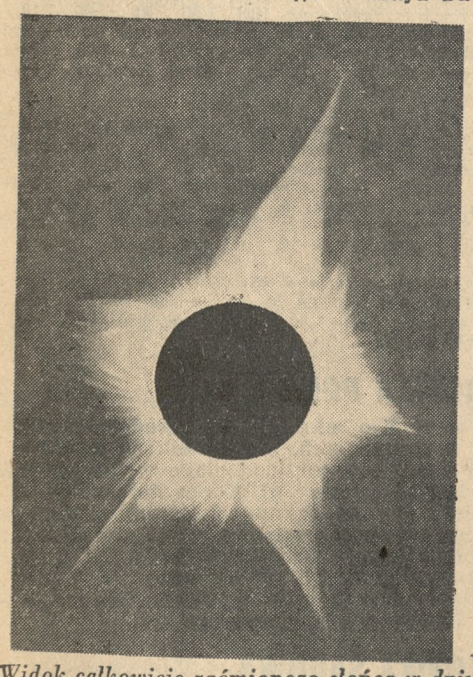

Widok całkowicie zaćmionego słońca w dniu 19 czerwca b. r. według dostrzeżeń japońskich.

Dlaczego Pani szuka? U Kałamajskiego znajdzie Pani wszelkie modne artykuły damskie po cenach najtańszych. Proszę się przekonać: **Murowane Kałamajski Najtańszy.**
Pg 7580 - 41,138

Perłą kremów

do codziennego użytku, zwłaszcza w porze bezsłonecznej, nazwano słusznie krem „ULTRASOL" Dra Lustra. Krem ten, naświetlony promieniami ultrafiołkowymi, działa pobudzająco na gruczoły dokrewne skóry przez zawartą w nim słoneczną energję. Bladość twarzy w dniach pochmurnych, ożywienie z nastaniem wiosny — świadczą o konieczności posługiwania się tak wybitnie skutecznym kremem. Niezrównana wykwintność, a jednak nader przystępna cena.
Tg 1 768

Uznanie:
...jest to doskonała pasta, nadająca połysk zębom, dezynfekująca jamę ustną i stanowiąca pierwszorzędny środek do pielęgnowania zębów. Wyniki używania tej pasty są lepsze od wyników wszystkich używanych przeze mnie past, w ciągu 35 lat mojej praktyki.
Z.S.Lek.-dent.
Solvolith
pasta do zębów
Usuwa kamień nazębny
ng 18 173

Przy katarze dróg żółciowych, żółtaczce, piasku i kamieniach żółciowych kuracja domowa naturalną gorzką wodą **Franciszka-Józefa jest** bardziej skuteczna, jeżeli stosuje się ją zrana naczczo, dodając nieco gorącej wody. Zalecana przez lekarzy.
Tg 1 769

Nota Portugalji

Londyn (PAT). Charge d'affaires Portugalji wręczył przewodniczącemu komitetu nieinterwencji obszerną notę rządu w odpowiedzi na oskarżenie skierowane pod adresem Portugalji przez Madryt.

Nota zarzuca rządowi brytyjskiemu, że, przedstawiając oskarżenie hiszpańskie komitetowi bez przeprowadzenia dochodzeń, naruszono przyjętą przez komitet procedurę, wskutek czego łatwo utracić może zaufanie poszczególnych rządów.

Nota następnie twierdzi, że oskarżenia Madrytu są przeważnie echem rozmaitych pogłosek, szerzonych w Lizbonie przez opozycję polityczną.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Czwartek | Piątek
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
Narcyza b., Euzebji p. | Marcelli m.
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Dalemiła | Przemysławy

Słońca: wschód 6,42, zachód 16,29
Długość dnia 9 h. 47 minut
Księżyca: wschód 15.38, zachód 5,36
Faza: 1 dzień przed pełnią

Październik
29
Czwartek

Ważne numery telefonów:
Pogotowie rat 66-66 i 55-55
Straż ogniowa: 19-57, 30-50
Policja: 42-21
Posłańcy: 15-60 i 28-36
Taksówki: Postój przy ulicy Grunwaldzkiej 77-72 przy Rynku Jeż. 77-08 przy ul. Marsz. Focha (naroż. Niegolewskich) 77-82. Pl. Świętokrzyski 49-80. przy ul. Zielonej (nar. Strzeleckiej) 50-35. Rynek Wildecki 66-35. W. Garbary (nar. Wielkiej) 51-87
Poczt. biuro zleceń: 49-28. **Dokładny czas:** 55-66.

Stan wody: + 0,42 mtr.
Temp. wody: + 6 st. C.

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. św. Marcina, ul. Fr. Ratajczaka 12. Apt. pod Białym Orłem, St. Rynek 41; Apt. św. Piotra pl. Świętokrzyski; Apt. przy Rynku Śródeckim 1. **Jeżyce:** Apt. pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12. **Łazarz:** Apt. im. Matejki ul. Matejki 1; Apt. Plucińskiego, ul. Marsz. Focha 72. **Wilda:** Apt. pod Koroną, G. Wilda 61. **Dębiec:** Apt. przy ul. Dębickiej 6. **Sołacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 12. **Główna:** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. **Starołęka:** Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 28 października 1926 r.

W podróży naokoło świata zatrzymał się w Poznaniu pewien skaut angielski, który, pozbawiony obu nóg, poruszał się o szczudłach. — W kamienicy przy Górnej Wildzie 81 przez kilka dni tak „straszyło", że Komisarjat P. P. zmuszony był ustawić w sieni kamienicy posterunkowego.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Msza św. liturgiczna w kościele św. Marcina.** Kurs liturgiczny, urządzony ub. zimy przez Arch. Instytut Akcji Katol. cieszył się znaczną frekwencją. — Wszystkim uczestnikom podaje się do wiadomości, że począwszy od 1 listopada w kościele św. Marcina w każdą niedzielę i święto o godz. 7,30 odbywać się będzie pod kierownictwem ks. dr. Śpikowskiego msza św., podczas której znajdą praktyczne zastosowanie wskazówki prelegenta z kursu. Zebranie osób, chcących stale uczestniczyć w wymienionej mszy św., odbędzie się w czwartek, 29 bm. o godz. 20,15 w sali posiedzeń par. św. Marcina (św. Marcin 8, I ptr.). (x).

— * **Tow. „Pielgrzym".** Msza św. w intencji ks. patrona Wołkowskiego zostanie odprawiona w piątek, dnia 30 bm. o godz. 8-mej w kościele św. Marcina. (x.)

OSOBISTE

— * **Srebrne gody małżeńskie** obchodzą w dniu 29 bm. pp. Alfonsostwo Machallowie, zamieszkali w Poznaniu przy Rynku Jeżyckim, ul Kraszewskiego 3. — Na intencję Jubilatów odprawi się w czwartek, dnia 29 bm. o godz. 8 rano msza św. w kaplicy SS. Elżbietanek na Jeżycach. (x)..

Grób pierwszego patrona Spółek Zarobkowych

W 45-tą rocznicę zgonu wielkiego działacza społecznego i kooperatysty, patrona spółek poznańskich i proboszcza ostrowskiego, reprodukujemy zdjęcie grobu ś. p. Augustyna Szamarzewskiego na starym cmentarzu w Ostrowie Wlkp. Grobowiec ten wymaga naprawy. Nie należy wątpić, że znajdą się środki, które pozwolą odnowić pamiątkowy grobowiec założyciela pierwszych kas pożyczkowo-oszczędnościowych. (os)

O skrzynki listowe w klatkach schodowych

Ministerstwo poczt i telegrafów zwróciło się na wiosnę roku bieżącego do ministerstwa spraw wewnętrznych o wydanie rozporządzenia o obowiązku zakładania w domach wyższych niż dwupiętrowe specjalnych skrzynek, do których listowi wrzucaliby listy zwykłe, druki i gazety. Skrzynki te miałyby być umieszczane na parterze, aby ułatwić listowym ich ciężki zawód. Statystyka wykazuje bowiem, że listowi w miastach, przeciętnie po 5-letniej służbie, całkowicie zrywają sobie nogi od chodzenia po schodach.

Rozporządzenie tego rodzaju nie ukazało się jeszcze, ponieważ wymaga uprzednio zmiany ustawy budowlanej i odpowiednich uchwał zarządów miejskich. Mimo to, już obecnie przy zatwierdzaniu planów nowych budowli, kładzie się w większych miastach nacisk na to, by tego rodzaju skrzynki wbudowywano w jedną ze ścian parterowych klatki schodowej.

W starych domach ma się również umieszczać podobne skrzynki z tem, że mogą one być zawieszone na ścianie, podczas gdy w budynkach nowych wmurowuje się je w ścianę. Oczywista, że każda skrytka jest przeznaczona dla jednego tylko mieszkania, oznaczona jest numerem mieszkania i winna mieć kartkę z nazwiskiem właścicela mieszkania i ewentualnych sublokatorów.

Listowy wrzuca przesyłki do skrytki przez otwór w ścianie przedniej. — Każdy właściciel mieszkania ma osobny klucz do swej szafki i drugi do drzwi, zamykających całość. Klucz do tych drzwi posiada także listowy. Podwójne drzwi zabezpieczają skrytki od niepożądanej „rewizji".

Zaznaczyć należy, że skrzynki do listów w klatkach schodowych zaprowadzone są w Warszawie i w Krakowie.

W Poznaniu skrzynki do listów w klatkach schodowych — w dużych domach — są narazie tylko dwie w dyrekcji poczt przy Wałach Zygmunta Augusta i doskonale spełniają swoją powinność, oszczędzając listowym zbędnego chodzenia. Dyrekcja poznańska posiada plany budowy skrzynek domowych, które zainteresowani mogą oglądać.

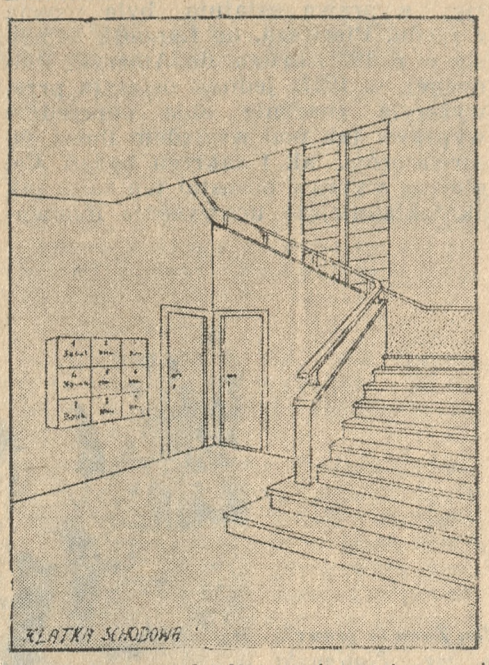

Wygląd skrzynki listowej, zawieszonej w klatce schodowej starego domu.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Rada Miejsc. Stow. Pań Miłosierdzia św. Winc.** zaprasza członków wszystkich parafij poznańskich na zebranie z referatem p. pułk. Sikorskiego, które odbędzie się w czwartek, dnia 29 bm. o godz. 17,15 na sali posiedzeń, św. Marcin 8. Poprzedzi je krótkie nabożeństwo w kościele św. Marcina o godz. 17. (x.)

— * **Zebranie lokatorskie.** W piątek, dnia 30 bm. o godz. 20 w sali Domu Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1, odbędzie się zebranie członków Centr. Zw. Lokatorów i Sublokatorów Zach. Polski z referatem mec. dr. Chrzanowskiego o prawach i obowiązkach lokatorów oraz referatem dypl. architekta K. Mayera o budowie tanich domków mieszkalnych.

WYCHOWANIE, KURSY

— * **Kurs OPLG. ogólno-informacyjny dla kobiet.** Następny kurs OPLG., składający się z 10-ciu godzin wykładów i 10-ciu godzin ćwiczeń — specjalnie zorganizowany dla kobiet, rozpocznie się w pierwszych dniach listopada. Zapisy i informacje: Przedstawicielstwo Kół Kobiecych LOPP., ul. Fredry nr. 3 m. 4. — Krus dla członkiń bezpłatny. Składka członkowska miesięczna wynosi od 10—50 gr.

— * **Kursy języka włoskiego.** Staraniem Tow. polsko-wołskiego „Comitato Polonia-Italia" w Poznaniu urządza się kursy języka włoskiego. Otwarcie kursów nastąpi w czwartek, 5 listopada br. w małej sali św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22. I ptr.

Rozkład godzin następujący: od 19—20 kurs niższy — dla początkujących, od 20 do 21 kurs wyższy — dla zaawansowanych. Opłata roczna wynosi 6 zł, wpisowe 3 zł, dla studentów zniżka 50 proc. — Zapisy w sekretarjacie Tow. polsko-włoskiego, ul. Podgórna 13 m. 7, oraz na miejscu w dniu otwarcia. (x.)

WYKŁADY

— * **O współczesnej pedagogice muzycznej** mówić będzie p. prof. K. Szymańska w auli Państw. Konserwatorjum w czwartek o godz. 8,15, staraniem Związku Muzyków Pedagogów. Goście mile widziani.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Nowa placówka oświatowa na Dębcu.** W ub. niedzielę odbyło się na Dębcu poświęcenie czytelni T. C. L., przy ulicy Dębieckiej 15. W uroczystości tej brali udział: prezes Komitetu Okręgowego na m. Poznań Wellnitz, delegacji innych organizacyj, oraz licznie zebrani obywatele dzielnicy dębieckiej, których powitał prezes Koła T. C. L., ks. Walkowiak, poczem miejscowy ks. proboszcz Owczarczak dokonał poświęcenia czytelni.

Nowootwarta placówka jest dobrodziejstwem dla społeczeństwa dębieckiego, składającego się w przeważnej części z warstwy uboższej i spełni w tych warunkach donosłą rolę kulturalno-oświatową. W czytelni mieści się także bibljoteka T. C. L. i parafjalna. Bibljoteka i czytelnia T. C. L. czynne są we wtorki i piątki o godz. 17—20, w niedziele i święta od godz. 16—18.

— * **Tow. „Pielgrzym"** będzie wydawało dla biednych członków gwiazdkę. W tym celu należy nadsyłać wnioski z dokładnem podaniem nr. książeczki i adresu do dnia 16 listopada 1936 r. Uwzględni się tylko najuboższych członków. (x).

RÓŻNE

— * **O dobry odbiór radjowy.** W związku ze skargami radjosłuchaczy na silne zakłócenia radjowe, spowodowane przez różnego rodzaju maszyny, przyrządy i instalacje elektryczne, starostwo grodzkie w Poznaniu wzywa niniejszem wszystkich posiadaczy przyrządów i instalacyj elektrycznych o wysokiej częstotliwości (motory, odkurzacze, poduszki, aparaty ogrzewające, aparaty lecznicze i fryzjerskie) do zaopatrzenia tychże w urządzenia zabezpieczające przed wywołaniem zakłóceń w audycjach radjowych — w terminie do dnia 30 listopada br.

Bliższych informacyj technicznych udzielić może referat zakłóceń polskiego radja w Poznaniu, plac Wolności 11.

Wobec niestosujących się do powyższego wezwania zostaną wystosowane środki przymusowe przewidziane w rozp. Prez. R. P. z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowem w administracji.

— * **Wynik zbiórki przeciwpożarowej.** W czasie Tygodnia Obrony Przeciwpożarowej, urządzonego od 23 do 30 sierpnia b. r. na terenie województwa poznańskiego przez stowarzyszenia ochotniczych straży pożarnych, zebrano przy współudziale 644 straży kwotę 12.865,58 zł. Z sumy tej stowarzyszenia ochotniczych straży pożarnych otrzymały połowę na zakup sprzętu, zaś drugie 50 proc. oddano oddziałom powiatowym i okręgowi wojewódzkiemu na cele organizacyjne.

— * **Pod adresem dyrekcji P. K. P. w Poznaniu.** Od jednego z naszych czytelników otrzymaliśmy następujące pismo:

„Od dłuższego czasu przyjeżdżam do pracy z Gniezna do Poznania pociągiem rannym, wychodzącym o godz. 6,08 ze stacji Gniezno. Pociąg ten prowadzi dwa pullmany (w tem jeden tylko III klasy) z Gdyni do Poznania. Poza tem z Bydgoszczy idą tylko 4 wagony, tak, że cały skład pociągu wynosi tylko sześć wagonów, a dopiero w Gnieźnie doczepia się dalsze dwa wagony. Z czterech wagonów, jadących z Bydgoszczy, jedynie tylko pierwszy III klasy jest jako tako możliwy i dobrze ogrzany. Następny, to wagon II klasy, a dalsze dwa przerobione z IV klasy, z tych ostatni wogóle nie ogrzewa się. Kiedy zwróciłem konduktorowi na to uwagę, odpowiedział, że meldował to już w dyrekcji, jednakowoż wagon ten w dalszym ciągu na tej linji kursuje. Ponieważ z reguły pullman III klasy jest przepełniony, a ja, nie paląc, szukam przedziału „dla niepalących", wsiadałem zazwyczaj do trzeciego wagonu. Ostatnio dwa przedziały tego wagonu „dla niepalących" przeznaczono „dla kobiet" tak, że obecnie wogóle niema przyzwoitego i należycie ogrzanego przedziału „dla niepalących" w całym pociągu, wyjąwszy ostatnich dwóch wagonów, które jednakowoż są zimne i zajmuje je zazwyczaj młodzież szkolna, tak, że też są zapełnione. Uważam, że tak ważny i bardzo dobrze obsadzony pociąg ranny z Bydgoszczy do Poznania powinien mieć więcej wagonów, a przedewszystkiem wygodnych i dobrze ogrzanych. W każdymbądź razie dyrekcja P. K. P. w Poznaniu winna zamienić niegrzejący wagon na przyzwoity i nie popsuty wagon III klasy, ewentualnie zaś pullman I i II klasy, który jest prawie pusty, zamienić na pullman kombinowany I, II i III klasy, przez co zyskałoby się już kilka dobrze ogrzanych przedziałów III klasy. Zaznaczyć jeszcze muszę, że takich dojeżdżających codziennie do Poznania jest, poza młodzieżą szkolną, kilkadziesiąt osób. Czy wszyscy oni mają być skazani na niewygodę i marznięcie w pociągu?"

Mamy nadzieję, że dyrekcja P. K. P. uwzględni słuszną prośbę o zmianę składu pociągu osobowego nr. 214 na linji Bydgoszcz — Gniezno — Poznań.

Akademja w seminarjum duchownem

Z inicjatywy duchowieństwa archidiecezji poznańskiej odbyła się w poniedziałek wieczorem, w arcybiskupiem seminarjum duchownem w Poznaniu, akademja, którą urządzili alumni seminarjum.

Słowo wstępne wygłosił J. E. ks. biskup Dymek, który, krótko streszczając dzieje 10-lecia pontyfikatu J. Em. ks. kard.-Prymasa, złożył mu życzenia imieniem kapłanów archidiecezji poznańskiej. Odczyt naukowy wygłosił ks. dr. Gronkowski, profesor zwyczajny egzegezy Starego Testamentu przy seminarjum duchownem w Poznaniu n. t.: „Współczesność Abrahama z Hammurabim". Akademję wypełniły jeszcze występy chóru i orkiestry alumnów seminarjum.

Po wspólnem odśpiewaniu hymnu misyjnego udali się zgromadzeni kapłani do kaplicy seminaryjnej, gdzie odśpiewano wspólnie dziękczynne „Te Deum". J. m. ks. Kardynał Prymas wygłosił następnie serdeczne przemówienie, w którem wskazał na postać św. Jana Bosko, jako wzór kapłana i przyjaciela ludzi zwłaszcza ubogich i uciśnionych.

Po akademji pozostał J. Em. ks. Kardynał Prymas na skromnem przyjęciu w refektarzu seminarjum duchownego. (kl)

GDY SPRÓBUJESZ - TO PRZEKONASZ SIĘ, że najsmaczniejsze i najzdrowsze są Cukierki znanej Fabryki Cukrów i Czekolady
„FABIOLA" Sp. z o. o.
Poznań, Al. Marcinkowskiego 5
Telefon 17-32 — Żądać wszędzie
P 7707/8-57, 878/9

Z TARGU

Dnia 28 b. m. na placu Sapieżyńskim płacono (w złotych za pół kg wzgl. za sztukę):

Nabiał: masło wiejskie 1.10—1.20, masło mlecz. 1.30—1,40, twaróg 0,25—0,30, śmietana (litr) 1.00—1.20, mleko (litr) 0.17—0.20, jaja mendel 1.30—1.50 z wapna 1.20.

Mięso: wieprzowina 0.70—1.00, wołowina 0.60—1.00 cielęcina 0.70—1.20, skopowina 0.80—1.20 słonina 0.80—0.85 smalec 1.00—1.10, mózg cielęcy 0.60—0.70.

Drób i dziczyzna: kura 1.60—2.30, kaczka 1.60—2.50, gęś 3.50—6.00, gołębie (para) 0.80—0.90 para kurcząt 2.00—3.20, para kuropatew 1.60—1.80, zając 2.30—2.50, bażant 2.50, królik 0.90—1.00, perlica 1.40—2.00.

Ryby: szczupak 1.20—1.30, lin 1.00—1.10, leszcz 0.50—0.80 białe ryby 0.20—0.40, sandacz 1.60—2.00 karp 0.90—1.00, karaś 0.60—1.00, ryby śnięte 20—30 gr mniej, dorsz dzielony 0.40, świeże śledzie 0.45.

Raki mendel: 0.80—2.50.

Jarzyny (w groszach): ziemniaki 3—4, szpinak 5—10, buraki pęczek 10, pietruszka (pęczek) 10 seler (sztuka) 5—10, zielona sałata 3—5 rzodkiewki (pęczek) 10, marchew (pęczek) 5, kalafior 5—20, cebula 5—8, pomidory 20—40 fasola żółta 40, kapusta biała (główka) 5—10, włoska 10—15, modra 10—15.

Grzyby: zielone 15—25

Owoce: jabłka 20—50 gruszki 20—30 owoce suszone 0,80—1,00 winogrona 0,80—1,20, borówki 60—80. (hu)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Kto ukradł rury wodociągowe?** W dochodzeniach, prowadzonych w sprawie kradzieży rur wodociągowych z placu budowlanego przy ul. Kopczyńskiego 38 w dniu 7 bm. na szkodę p. Zaremby, ujawniono sprawcę kradzieży. Jest nim kilkakrotnie karany Stanisław Bednarek, mieszkający przy ul. Fabrycznej 21. Rury, wartości 240 złotych, odebrano Bednarkowi i zwrócono p. Zarembie. (kl.)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Umorzenie sprawy przeciw p. Hołubiszynowi.** W sierpniu roku ub. donosiliśmy w kronice policyjnej, iż aresztowany został p. Jan Hołubiszyn pod zarzu-

NAJKOSZTOWNIEJSZY FILM ŚWIATA

„BOUNTY“

Dwa lata przygotowania...
Film wyprodukowany przy nakładzie kosztów **przewyższających 2 miljony dolarów.**
Statki „Bounty“ i „Pandora“ **specjalnie wybudowane według oryginalnych planów** dostarczonych przez angielską admiralicję. Całkowity zespół wykonawczy wyruszył w daleką **14.000 milową podróż** do tropikalnych wód, aby filmować malownicze sceny **na wyspie Tahiti.**
5000 tubylców bierze udział w scenach rozgrywających się **na wyspie Tahiti.**
„BOUNTY“ — film, który potęgą i rozmachem realizacji przewyższa wszystko dotąd widziane, ukaże się już wkrótce na ekranie kina APOLLO.

ng 18 949

Samolot z Belgji w Poznaniu

Wczoraj o godz. 17 wylądował na lotnisku w Ławicy p. Louis Mahien z Brukseli, pilotujący 6-osobową, dwusilnikową awjonetkę marki „Dragon“.

Dziś, w środę, o godz. 11,25 p. Mahien wystartował z Poznania do Warszawy. (ks)

tem oszustwa kaucyjnego na sumę około 700 złotych. Obecnie dowiadujemy się, że na wniosek prokuratora Sąd Najwyższy umorzył postępowanie przeciwko p. J. Hołubiszynowi, który wniósł do prokuratury sądu okręgowego w Poznaniu doniesienie karne o fałszywe zeznanie przeciwko świadkom. (qm).

— * **Naprawiając radjo — skradł księdzu książeczkę K. K. O.** W najbliższych dniach przed sądem okręgowym w Poznaniu odbędzie się rozprawa karna przeciwko Kazimierzowi Jakubowskiemu z Pobiedzisk, oskarżonemu o kradzież książeczki oszczędnościowej K. K. O. na szkodę ks. Świeczkowskiego, prefekta gimnazjum żeńskiego Sacré Coeur w Polskiej Wsi pod Pobiedziskami..

Jakubowski został zaangażowany przez ks. kapelana Świeczkowskiego do naprawy aparatu radjowego. Jakubowski w czasie prac elektrotechnicznych, ciągnąc przewody, zawadził o zasuwkę skrytki w biurku, w której znajdowała się książeczka oszczędnościowa Komunalnej Kasy Oszczędności, opiewająca na sumę 1300 zł. Jakubowski książeczkę tę sobie przywłaszczył, a następnie pobrał z niej wszystkie oszczędności.

Książeczka ta była własnością bratanki ks. Świeczkowskiego, która złożyła ją u niego w depozycie.

Sprawa po kilku miesiącach się wydała. Policja po przeprowadzonych dochodzeniach skierowała sprawę do sądu..

Rozprawa miała się odbyć w środę, 28 bm., lecz z powodu choroby sędziego została odłożona na inny termin. (k.)

— * **Skazanie urzędnika kolejowego.** Sąd okręgowy skazał Romana Pukackiego, b. urzędnika kolejowego w Międzychodzie na 6 miesięcy więzienia za przywłaszczenie sobie z kasy kolejowej w ub. roku kwoty 287 złotych. Poza tem sąd orzekł utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na przeciąg 3 lat.

— * **Sprawa o sprzeniewierzenie.** Przed sądem okręgowym w Poznaniu stanął 35-letni Feliks Skotlarczyk, zamieszkały w Starym Tomyślu, pod zarzutem sprzeniewierzenia kwoty 6.658 zł. Skotlarczyk od roku 1924 był urzędnikiem, zatrudnionym w majętności Niemca Maksymiljana Ponceta w Starym Tomyślu. Równocześnie pełnił on funkcje zastępcy przełożonego obszaru dworskiego. Do jego zadań należało kasowanie składek ubezpieczeniowych, pobieranych od pracowników, zatrudnionych w majątku Ponceta. Skotlarczyk na przestrzeni lat 1926—1931 dopuszczał się systematycznych przywłaszczeń pieniędzy, przekazywanych przez zarząd obszaru dworskiego na poczet składek ubezpieczeniowych. Mianowicie Skotlarczyk nie naklejał znaczków ubezpieczeniowych w książeczkach poszczególnych pracowników i pieniądze stąd osiągnięte zabierał dla siebie. W ten sposób Ubezpieczalnia Krajowa poszkodowana została na przeszło 6 tysięcy złotych. Sprzeniewierzenia te zostały dopiero wykryte w kwietniu r. 1934 w chwili przeprowadzenia szczegółowej rewizji przez kontrolera Ubezpieczalni. Na rozprawie Skotlarczyk nie przyznał się do winy, wyjaśniając, iż niedobór mógł powstać najwyżej w wysokości 130 zł, ale i ten nie jest wynikiem jego złej woli. Po wyjaśnieniach oskarżonego sąd przystąpił do przesłuchiwania świadków. Rozprawa trwa. (k.)

STAN POGODY W POZNANIU

28 października 1936

Temperatura 7 godz. + 2,0
Ciśnienie 7 godz. 745,5 mm. niskie
Zachmurzenie 7 godz. pogodnie
Wiatr 7 godz. kierunek południ.-zach., szybk. 3 m/sek.
Opad w ciągu poprzedniej doby (od godz. 7 rano dnia wczorajszego do godz. 7 rano dnia dzisiejszego) 3,0 mm., rodzaj opdu: deszcz
Temperatura w dniu 27 października br. była: najwyższa + 12,0 o godz. 12 najniższa + 2,4 o godz. 2

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:

Bez większych zmian. Pochmurno z przelotnemi deszczami.

Z WIELKOPOLSKI

— * **GNIEZNO.** We wtorek po południu odprowadzono na wieczny spoczynek na cmentarz św Piotra weterana powstania z roku 1863, śp. Józefa Winnickiego. Przed domem żałoby uformował się liczny kondukt, który tworzyły kompanja honorowa, orkiestra, stowarzyszenia powstańcze, przedstawiciele władz i wojskowości z pułk. Kamskim na czele. Kondukt żałobny prowadził syn weterana, ks. Paweł Winnicki, w asyście licznego kleru. Gród Lecha pożegnał godnie ostatniego swego weterana. (br)

— * **INOWROCŁAW.** Odbyło się tu pod przewodnictwem starosty Wilczka zebranie przedstawicieli władz i organizacyj w sprawie sprowadzenia zwłok powstańca śp. Władysława Olejnika do Inowrocławia i złożenia ich na cmentarzu przy Ruinie. Śp. Olejnik pochodził z pobliskiego Gniewkówca, w czasie walk 1919 roku z Niemcami pod Złotnikami Kuj. został ranny, poczem skrytobójczo przez Niemców zamordowany i pogrzebany w lasach w Dąbrówce Kuj., pow. bydgoskiego. Ekshumacja zwłok nastąpi w dniu 11 listopada rb. Przewidziany jest specjalny pociąg z Bydgoszczy do Inowrocławia. Trumna ze zwłokami śp. Olejnika, która spoczywać będzie na lawecie armatniej, przybędzie na dworzec inowrocławski w późnych godzinach popołudniowych. Kondukt żałobny z udziałem wojska, miejscowych stowarzyszeń itd. przejdzie przez miasto przy blasku pochodni. Cała uroczystość zostanie sfilmowana.

— Wszystkie wsie miasta i miasteczka kujawskie godnie uczciły uroczystość Chrystusa Króla. Wszędzie po nabożeństwie po południowem lub w godzinach wieczornych odbyły się uroczyste akademje, na których referenci omówili 10-letnią działalność ks. Prymasa Hlonda oraz omawiali aktualne hasło tegorocznego święta „Duch Chrystusowy w szkole i wychowaniu podstawą odbudowy i szczęścia narodów“.

— Nauka w miejscowej szkole rolniczej rozpoczyna się dnia 5 listopada rb.

— Na szosie Inowrocław — Mątwy miała miejsce katastrofa samochodowa. Mianowicie samochód p. J. Parwu, prowadzony przez nieznanego szofera, całą siłą uderzył o drzewo, tak, iż został b. poważnie uszkodzony. Szofer, którego p. Parwu zaangażował na kilka godzin przed wypadkiem, zbiegł po katastrofie w niewiadomym kierunku, zostawiając na łasce losu szczątki samochodu i zdumionego właściciela pojazdu.

— Celem zrealizowania hasła „przygotujmy nasze młode pokolenie do lotnictwa“, zarząd obwodu miejskiego L. O. P. P. zorganizował kursy z dziedziny modelarstwa lotniczego. Kursy te, tak teorytyczne jak i praktyczne, odbywają się w muzeum lotniczo-gazowem przy ul. Dworcowej.

— * **JAROCIN.** Bardzo uroczyście obchodzono w miejsc. parafji święto Chrystusa Króla. Po nabożeństwie pontyfikalnem odbyła się uroczysta akademja, którą zagaił prezes Akcji Kat. p. radca Zapłata. Okolicznościowe przemówienie wygłosił prof. Liberek. Wieczorem odbyła się przy udziale przeszło pięć tysięcy wiernych uroczysta procesja z płonącemi świecami z kościoła św. Marcina do kościoła Chrystusa Króla.

— Stow. Panień Różańcowych ofiarowało na wykończenie zakrystji w nowym kościele sumę 800 zł. (jp)

— * **KĘPNO.** Święto Chrystusa Króla rozpoczęto uroczystą mszą św. z wystawieniem Najśw. Sakramentu, celebrowaną przez ks. dziek. I. Nowackiego, który wygłosił również podniosłe kazanie. Po poł. odbyła się akademja ku czci Chr. Króla. Referat wygłosił em. prof. p. Ociepka. Drugi referat poświęcony dost. Jubilatowi ks. Prymasowi, wygłosił p. apt. A. Fleige. Dalszy program akademji wypełniły śpiewy chóru kośc. Podobne uroczystości odbyły się we wszystkich parafjach powiatu. Na pochwałę zasługuje Kat. Stow. Młodz. żeńskiej w Siemianicach, które z racji 10-lecia rządów prymasowskich, postanowiło wychować jedno ubogie dziecko z parafji siemianickiej. Wyłoniona specj. komisja w tym celu, ustali zarys opieki. (km)

— W niedzielę odbył się tu zjazd pow. inwalidów i wdów wojennych, który zgromadził około 300 osób. Zjazd zagaił prezes pow. p. J. Parzonka. Nad obszernym referatem wygł. przez prezesa okręgowego p. Stacheckiego z Poznania, wyłoniła się obszerna dyskusja.

— * **KROTOSZYN.** Kurkowe Bractwo Strzeleckie w Krotoszynie uchwaliło rezolucję walki z komunizmem.

— Bibljoteka Kat. Stow. Pań jest otwarta w poniedziałki i piątki od godz. 16—18.

— W ub. niedzielę odbyła się akademja ku czci Chrystusa Króla na program której złożyły się przemówienia prezesa Akcji Katolickiej p. dr. Jerzego Kolasińskiego, przemówienie kier. szkoły p. Trojanowej na temat chrześcijańskiego wych. młodzieży szkolnej, oraz części muzycznych. (sh)

— * **KRUSZWICA.** Śmiertelnemu wypadkowi uległ w Ostrowie nad Gopłem, przy naprawie samochodu na probostwie, 20-letni Komar Bernard. Samochód miał tył oparty wysoko na słupkach i w pewnej chwili potoczył się wprzód, przygniatając nieszczęśliwego do muru. (jm)

— * **NAKŁO.** Z okazji święta Chrystusa Króla, a zarazem 10-lecia rządów J. Em. ks. Kardynała Prymasa Hlonda, odbyła się tu wspaniała akademja. Piękny referat wygłosiła p. Siebertówna, a deklamacje wygłosiły K. S. M. m. i ż. Na zakończenie odśpiewano „My chcemy Boga“.

— Przy ul. Długiej otworzył łazienki p. Skrzypiński. Brak takiej łazienki dawał się bardzo odczuwać. (cn)

— * **NIETRZANOWO.** Złoty jubileusz życia zakonnego święciła w ub. sobotę Elżbietanka, Matka Godelina Miś w Nietrzanowie pod Środą. Czcigodna jubilatka, pracuje tu już od 40 lat i jest błogosławieństwem dla cierpiącej ludzkości. Sędziwej Jubilatce — ad multos annos.

— W ub. niedzielę odbyło się w Nietrzanowie, a później w Murzynowie Leśnem, pod przewodnictwem miejsc. duszpasterza, podniosła uroczystość Chrystusa Króla. Trafiające do serc wykłady, po części ubrane w śliczne rymy, wygłosił w obu miejscowościach dyr. Fr. Januszewski z Poznania. (n)

— * **OSTRÓW.** Na kobiercu ślubnym stanęli dziś znany kupiec p. Roman Nader z Ostrowa z panną Marją Zdanowską z Odolanowa.

— Na konkursie muzycznym, zorganizowanym przez Tow. Muzyczne w Katowicach, dla muzyków, grających na instrumentach drewnianych (flet, obój, klarnet i fagot) z pośród przybyłych z całej Polski przedstawicieli tych instrumentów, pierwszą nagrodę otrzymał ostrowiak flecista Zygfryd Biegala.

— Publiczne posiedzenie rady miejskiej odbędzie się 29 bm. o godz. 19. Porządek obrad obejmuje m. i. sprawy podatkowe.

— Srebrny jubileusz powołania zakonnego obchodziła siostra Digna z Nowego Przytułku. Na intencję jubilatki odprawił ks. dziekan Płotka w kaplicy zakładu uroczyste nabożeństwo.

— Kurs mistrzowski dla czeladników wszystkich zawodów rozpoczyna się tu 3 listopada o godz. 19,15 w szkole im. Estowskiego. Zgłosić się można jeszcze na kurs u kierownika kursu p. Sandacha.

— Sprawa otworzenia w Odolanowie pow. Ostrów, Żeńskiej Szkoły Rolniczej została ostatecznie przesądzoną Otwarcie szkoły nastąpi 15 stycznia 1937 r. Kierowniczką szkoły zamianowana została p. Gorgornówna. Nowa szkoła mieścić się będzie w gmachu b. Uniwersytetu Ludowego.

— Chór męski „Echo“ projektuje tu koncert 6 grudnia, z utworów współczesnych kompozytorów polskich a capella i z tow. orkiestry. (os)

— * **RAWICZ.** Srebrne gody małżeńskie obchodzili pp. Bernard i Władysława z Czwojdzińskich Murarscy.

W ub. niedzielę obchodzono tu uroczyście święto Chrystusa Króla. Po nabożeństwie, w czasie którego płomienne kazanie wygłosił ks. wik. Wąsowicz, ruszono w procesji na miejsc. Rynek. W pochodzie brały udział towarzystwa ze sztandarami, oraz przedstawiciele władz i duchowieństwa. Przy pięknej pogodzie odbyła się uroczysta akademja przed ratuszem. Prezes miejscowej parafj. Akcji Katolickiej sędzia grodzki p. Góźdź przywitał imieniem A. K. przedstawicieli władz i parafjan. Referat n. t. „Duch Chrystusowy w szkole i w wychowaniu podstawą odbudowy narodów“ wygłosił prof. U. P. p. Sułkowski. Deklamację zbiorową wygłosiło K. S. M. ż. Chór mieszany pod batutą nauczyciela p. Lubiatowskiego wykonał odpowiednie pienia. Rezolucję, streszczającą żądania katolików, odczytał kap. rez. p. J. Furmanek. Wspólnym śpiewem „My chcemy Boga“ zakończono manifestacyjną uroczystość.

— Cukrownia w Miejskiej Górce rozpoczęła w tych dniach swą doroczną kampanję. (rs).

— * **STRZELNO.** W dzień Chrystusa Króla odbyła się w kościele parafjalnym uroczysta msza św., poczem pochód ulicami miasta, w którym wzięły udział wszystkie organizacje katolickie pod sztandarami. Wieczorem odbyła się w sali p. Piątkowskiego uroczysta akademja, na program której złożyły się: zagajenie — dr. Koehler deklamacje oraz referat, wygłoszony przez sędziego p. Majcherkiewicza.

— Dnia 24 bm. obchodzili 25-lecie małżeństwa pp. Stanisław i Kazimiera z Lewandowiczów Muszyńscy. Państwo Muszyńscy po-

siadają w Strzelnie placówkę kupiecką i należą do najbardziej zasłużonych organizatorów kupiectwa i żywiołu polskiego w Strzelnie. W handlu miasta zajmują jedno z czołowych miejsc. Znani są z swych stałych przekonań narodowych. Pan Muszyński jest jednym z najczynniejszych działaczów Stronnictwa Narodowego, w którem piastował szereg funkcyj w zarządzie, znany jest też z szczodrej ręki na cele narodowe. Poza tem ożywioną działalność rozwija na terenie „Sokoła“ którego jest członkiem honorowym oraz Bractwa Kurkowego, w którym piastuje od szeregu lat godność prezesa. Pani Muszyńska jest czynną działaczką S. N., „Sokoła“ i tow. dobroczynnych. W dniu jubileuszu odprawiła się w kościele św. Trójcy msza św. na intencję jubilatów. Z stopni ołtarza przemówił w gorących słowach ks. prałat Czechowski.

— W tut. szpitalu pow. odbył się w ub. tygodniu ślub pomiędzy pp. Franciszkiem Ławańskiem, a Pelagją Pawlikowską. Ławański, złożony beznadziejną chorobą, zapragnął połączyć się dozgonnym węzłem z swoją narzeczoną, co też na skutek zezwolenia władz administracyjnych i kościelnych doszło do skutku. Ślubu udzielił ks. Czerniak. Mimo, że w stanie nowożeńca zaszła chwilowa poprawa, zmarł on po trzech dniach. (sn)

Z POMORZA

— * **GRUDZIĄDZ.** Rodzina Abrahamsohnów, składająca się z rodziców i trojga dzieci, porzuciwszy judaizm, przeszła na wiarę katolicką. Do przyjęcia sakr. św. przygotowywał nowonawróconych ks. Miętki, który wczorajszej niedzieli wszystkim udzielił sakramentu chrztu, a małżonkom ślubu kościelnego.

— Na uroczystem zebraniu P. C. K. notarjusz W. Kurowski, obecny prezes P. C. K., wręczył dyplom uznania dotychczasowemu prezesowi inż. Zembowskiemu. Poza tem wręczona została odznaka honorowa p. pułk. Bałukowej a p. por. Kieszkowskiej dyplom uznania.

— W zabudowaniach rolnika Moskala w Węgrowie powstał pożar, który zniszczył stodołę oraz w pobliżu stojący stóg zboża wartości łącznie 3000 zł. Jak dochodzenia ustaliły ogień wzniecił bawiący się zapałkami pięcioletni synek poszkodowanego. (gn)

— * **TORUŃ.** Z okazji „Dnia Oszczędności, odbyło się zebranie organizacyjne komitetu, na którem odpowiedni referat wygłosił dyr. Jarmołowicz. W skład komitetu wchodzą m. in.: ks. dr. Janck, drowa Swinarska i płk. Matzenauer.

— Po konferencji z przedstawicielami cechu rzeźnicko-wędliniarskiego zarząd miejski obniżył ceny na mięso wieprzowe i jego przetwory. M. in. cena za 1 kg. słoniny wynosi 1,60 zł, a za smalec 2,20 zł.

— Pod przewodnictwem cechmistrza Śliżewskiego odbyły się obrady cechu piekarskiego. Po omówieniu szeregu spraw wewnętrznych poruszono także sprawę cen maksymalnych za chleb i pieczywo.

— Ostatnio pod przewodnictwem prezesa Radłowskiego odbyło się zebranie zarządu okr. L. M. K. Ze sprawozdań wynikało, że na F. O. M. zebrano dotychczas na Pomorzu 24 tys. zł gotówką oraz 1.150 zł w papierach wartościowych. Ponadto omówiono urządzenie „Dni Kolonjalnych“ w czasie od 21 do 23 listopada.

W Chełmży (pow. toruński) utworzył się miejski Komitet Pomocy Zimowej dla Bezrobotnych z ks. inf. Szydzikiem na czele. (z)

„Serca ze stali“

Któż zrozumie ludzkie cierpienie...
nienawiścią, zbratane wrogą...
bunt młodych serc ogarniętych
życia — krwawą pożogą...

Tą tragedję, na którą trzeba —
było zwoływać znawców...
tragedję — oddanych na pastwę
nieludzkich wprost oprawców...!
Wpierw ulica... życie w poniewierce —
niewola krat... bunt — co głód rozpalił
młodociane dusze zaginione...
przez katów serca ze stali...
Oto słowa, które się odzwierciedla
w świetlnych obrazach kina:
„ŚWIT“, który tym filmem niezwykłym,
Wkrótce program swój rozpoczyna!

ng 18 950

Katastrofa samochodowa

Września (rw). W odległości 3 kilometrów od Wrześni na szosie poznańskiej wydarzyła się około godz. 18 katastrofa samochodowa. Samochód ciężarowy PZ 44 155, własność spedytora Piotra Salomona z Wrześni, kierowany przez właściciela, najechał w pełnym biegu na wóz naładowany węglem, zdążający z Wrześni do Podstolic. Wóz był własnością dzierżawcy młyna parowego tejże wsi, p. Kokocińskiego. Powoził końmi syn dzierżawcy, Stanisław, i tylko dzięki temu, że nie siedział na wozie, a szedł obok, uniknął śmierci.

Skutki zderzenia były fatalne. Jeden koń doznał połamania trzech nóg, skutkiem czego musiano go dobić. Drugi koń, aczkolwiek przygnieciony samochodem, doznał lżejszych obrażeń. Przy samochodzie pękła przednia oś oraz pogięte zostały błotniki i przednia część motoru, tak że wehikuł jest niezdatny do użytku. Zaalarmowana wrzesińska straż pożarna przybyła na miejsce katastrofy i uporządkowała zatarasowaną szosę.

Policja aresztowała kierowcę samochodu Piotra Salomona, gdyż rzekomo jechał on nieprzepisową stroną szosy.

JARMARKI

— * **GOSTYŃ.** Jarmark na bydło i konie odbędzie się w czwartek, dn. 29 bm.

— * **PLESZEW.** Jarmark na bydło i konie w czwartek, 5 listopada.

Czytelnikom naszym

w Trzemesznie

donosimy niniejszem, iż agenturę „Kurjera Poznańskiego“, prowadzoną dotąd przez **p. Wolffa (Kościuszki 4),** obejmuje z dniem 1 listopada p. **Ludwik Dytkiewicz, księgarnia i skład papieru.** Wszystkich abonentów, którzy dotąd pisma nasze abonowali u p. Wolffa, prosimy od 1 listopada zamawiać „Kurjera Poznańskiego“ u p. Dytkiewicza.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na biednych miasta Poznania: Teodor Filipowicz zamiast wieńca na grób śp. Henryka Kopeckiego 15,—, razem z poprzednio pokwitowanemi 25,— zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 27 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Kowal Józef Szmania i gosp. Franciszka Paterska; rob. Franciszek Kapitańczyk i służ. Juljanna Gwoździowna; górnik Antoni Zandecki w Henin-Lietard, Pas-de-Calais, Francja, i Helena Bernardówna; fryzj. Bernard Bąk w Nowym Tomyślu i marszant. Helena Hojanówna w Paproci, pow. nowotom.; szof. Stanisław Langner i krawc. Helena Węclewska w Starzynach, pow. pozn.; ślus. Franciszek Kaczmarek i Monika Teideltówna; ogrodn. Henryk Kałużny i Janina Zmysłowska; kup. Rob. Aust i krawc. Anna Wajdnerówna; roln. Leon Drzewiecki i Antonina Sosnowska; garnc. Leon Pluciński i Janina Krasicka; ekspedj. Franciszek Kawczyński i ekspedj. Józefa Andrzejewska; kraw. Józef Fitzner i urzędn. pryw. Czesława Krumholzówna.

Zgony:

Dnia 27 października 1936 r. zapisano następujące zgony: Mieczysław Kruszyński, handlowiec, 24 lat; Anna Bardzina z domu Schultz, 64 lat; Wincenty Matysiak, szewc, 77 lat; Czesław Grupka, urzędnik Ubezp. Społ., 36 lat; Gabryela Szafrańska, pielęgniarka, 66 lat; Józefa Ochlikówna, robotnica, 37 lat; Helena Lemańska, 7 lat; Waldemar Białkowski, uczeń szkolny, 8 lat.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

PAWILON POLSKI NABIERA ŻYCIA

Trzy konkursy rozstrzygnięte — Kamień węgielny: 10 listopada — Od srebra do złota — Plafon i opona — Siedm głów portretowych — Konkurs na posagi — Polska Odrodzona, Sztuka, Technika — Kapliczka i meble — Tempo, tempo!

Warszawa, 27 października.

W ubiegłym tygodniu zapadły ważne decyzje co do wyglądu polskiego pawilonu na Wystawie Paryskiej 1937 r. Zatwierdzono definitywne rysunki robocze pawilonu, oraz rozstrzygnięto pierwsze trzy konkursy artystyczne na dekorację wnętrza.

Rysunki robocze wysłano do Paryża, gdzie natychmiast rozpoczyna się budowę i prawdopodobnie już 10-go listopada nastąpi uroczyste położenie kamienia węgielnego.

Należy przypuszczać, iż w wyglądzie naszego pawilonu nie zajdą już poważniejsze zmiany. Jeżeli jeszcze bierze się pod uwagę taką ewentualność, to tylko dlatego, że projekty obrazów i rzeźb, jakie wypłyną podczas dalszych konkursów, mogą rzucić nowe światło i na całość. Lecz kształt ostateczny pawilonu zmianie nie uległ. Będzie to więc rotunda kamienna, poprzedzona portykiem, bogato ozdobionym rzeźbami i plafonem. I ten oto plafon, przedstawiający się jako długa kolebka, podtrzymywana przez rzeźbione karjatydy, był przedmiotem pierwszego konkursu, w którym pierwszeństwo przyznano jednogłośnie pracy Bolesława Cybisa.

Artysta ten zdobył sobie szeroką popularność wśród miłośników wycieczek morskich na naszych nowych statkach oceanicznych, wykonując prześliczną dekorację t. z. „srebrnego baru". Właśnie owa nazwa pochodzi od szczęśliwie pomyślanej srebrzonej dekoracji, wykonanej przez Cybisa, a przedstawiającej egzotyczne piękności mórz południowych. Obecnie artysta przerzucił się z tonacji srebrnej w złocistą, dając kompozycję bardzo zwartą i wykwintną, umieszczając w tle złotej mozajki, grupy postaci niewieścich o szlachetnym rysunku. Zważywszy, iż Cybis należy do najlepszych techników i wykonawców, rzetelnych miłośników rzemiosła malarskiego, nie wątpię, iż ujawnione w szkicu walory jego dzieła spotęgują się jeszcze w wykonaniu ostatecznem. Znając charakter kompozycji plafonu, będzie można zająć się obecnie karjatydami, które go będą dźwigały.

*

Z pod portyku, po przez most na basenie (parterre) droga prowadzi do pawilonu głównego. Dzisiaj wiemy już, jak przedstawiać się będzie jego wnętrze. U góry, na wysokości 14 metrów, rozepnie się imponujący rozmiarami plafon, który namalują prof. Felicjan Kowarski i p. Sokołowski, laureaci drugiego konkursu. Co do tematu, rzecz została przesądzona, a to dlatego, że w momencie ogłaszania konkursu, nie było jeszcze wiadomem całkowicie, jaki charakter nada się tej sali. Wobec tego, żaden z nadesłanych projektów nie nadaje się do skrystalizowanych obecnie celów, sąd konkursowy musiał szukać raczej między konkurującymi walorów osobistych i artystycznych, uwzględnić wysuniętą ideę kolorystyczną i założenia techniczne. Mając to wszystko na uwadze, wybrano jedną z trzech prac, nadesłanych przez tych dwu autorów, jako najbardziej zbliżającą się ideowo i technicznie do zamierzeń ogólnych.

Nadmieniam, że w konkursie tym jako zamkniętym (ograniczonym) wszystkie prace były podpisane.

Jak tylko temat będzie ustalony, nieomieszkam poinformować o tem moich czytelników.

Koloryt plafonu utrzymany został w tonacji szaro-srebrzystej, stopniowo ściemniającej się w miarę oddalenia od głównego źródła światła, jakie stanowić będzie jedno jedyne okno wprost nad wejściem głównem.

*

Z pod tego plafonu zwiśnie ku dołowi wspaniała opona, długości kilkunastu metrów, przedstawiająca cykl tematów figuralnych z historji Polski, utrzymana w soczystym kolorycie ciemnej, głębokiej zieleni. Draperja ta, dzieło młodego artysty malarza Mieczysława Szymańskiego, stanowi trofeum trzeciego konkursu, tym razem mieszanego t. z. publicznego (powszechnego) z doproszeniem kilku artystów. P Szymański nie był zaproszony, praca jego, wyróżniona w grupie powszechnej, zyskała sobie następnie pierwsze miejsce w ostatecznej eliminacji, łącznie z pracami artystów zaproszonych.

Łatwo sobie wyobrazić, iż owe dwa akcenty poziome: okno podłużne nad wejściem i zwisająca draperja nad wyjściem, rozdzielą okrągłą salę na dwie części o nierównych rozmiarach. W części szerszej ustawi się siedem głów portretowych, wielkości nadnaturalnej. Będą to wizerunki siedmiu postaci zasłużonych w dziejach naszej Ojczyzny i mających rozgłos światowy. Lista nie została jeszcze ustalona definitywnie. Wiadomo wszakże, iż będą to przedstawiciele różnych dziedzin, zarówno nauki, sztuki jak polityki i oręża, a wybierać się będzie tylko z pośród nieżyjących.

Na przeciwległej ścianie staną rzeźbione stalle, do których projekt obiecał przygotować prof. Wojciech Jastrzębowski.

*

Wszystkie wymienione konkursy zgromadziły prace artystów z całej Polski, a rozpatrzeniem ich i przyznaniem wyróżnień zajął się sąd konkursowy, obradujący pod przewodnictwem p. Wacława Jędrzejewicza, jako prezesa komitetu organizacyjnego, a składającego się z profesorów: Józefa Mehofera z Akademji Krakowskiej, Lecha Niemojewskiego z Politechniki Warszawskiej, Bohdana Pniewskiego, Tadeusza Pruszkowskiego i Karola Tichego z Akademji Warszawskiej.

W najbliższej przyszłości będą rozstrzygnięte konkursy rzeźbiarskie na projekty posągów: a) „Polonia Restituta", b) Sztuka" i c) „Technika". W konkursach tych bierze również udział artysta poznański p. Wójtowicz, zdobywca medalu bronzowego na tegorocznej Olimpjadzie w Berlinie.

Dalsze konkursy: Kapliczka i meble. Należy się spodziewać, że do połowy listopada konkursy zostaną rozstrzygnięte i wówczas tempo pracy stanie się jeszcze szybsze!

Termin otwarcia mamy przecież na karku...

Dr. Lech Niemojewski.

Sala polska w Ameryce. W Uniwersytecie pittsburskim w Stanach Zjednoczonych będzie zbudowana sala polska, pomyślana jako pomieszczenie dla studjów polonistycznych.

Grafika polska ma wielkie powodzenie w Helsingforsie na wystawie plastyki polskiej. Krytycy określają naszą grafikę, jako specyficznie polski narodowy rodzaj plastyki.

Akwarele z sześciu wieków, mianowicie od XV do XX, zostały zebrane i wystawione w paryskiem Muzeum Tuilleries.

Jutro:

LWOWSKA JESIEŃ ZERWAŁA Z TRADYCJĄ

list lwowski — przez

dr. Feliksa Pohoreckiego

Pisma nadesłane

„Tęcza". Nr. 10. Treść: J. Kisielewski: „Umocnić pozycje". — S. J. Nowak: „Swastyka w Polsce". — F. Jordan: „Ziemiaństwo i Żydzi". — B. Rudzki: „Kolej na Francję". — J. Dutkiewicz: „Polska sztuka średniowieczna". — W. Bąk: „Opatrzność" — Stach z Warty Szukalski: „Odważę się być takim". — S. Wasylewski: „Fenomen Kraszewskiego". — W. Wolert: „Słownik biograficzny". — W. Tarnawski: „Sheila Kaye-Smith". — W. Dunarowski: „Nieobeschnięte ścieżki". — J. Gutsche: „Koncerny prasowe w Niemczech". — D. Nowicki: „W kraju rozstrzeliwanych bez sądu". — Prof. dr. W. Goetz: „Impresje rzymskie". — J. Champeaux: „Kryzys teatru". — Przeglądy. — Na marginesie. — Dział rozrywkowy. — Adr. Red. Poznań, al. Marcinkowskiego 22.

„Nasza Przyszłość" Nr. 49. Treść: „Wolność czy anarchja drukowanego słowa?" — „Z otwartą przyłbicą". — M. Bobrzyńska: „Szkic do pamiętnika". — J. Babrzyński: „Kompleks strachu", czy nastawienie ofenzywy"? — „Na marginesie wzmocnienia polsko-francuskiego przymierza". — S. M.: „Nasza Wisła!" — J. Czarnecki: „Lenin i Stalin contra Trocki". — A. U. M.: „Autorité spirituelle est Pouvoir temporel". — J. Bobrzyński: „W imię zwycięstwa idei nad materjalizmem". — „Wstrząsający wypadek". — „Rola i racja stanu niskiego narodu". — „Kloc i niedźwiedź". — **Adr. Red. Warszawa, Żórawia 11 m. 8**

ŻYCIE KULTURALNE

„VIEUX POLONAIS" NIE ŻYJE...

Z Warszawy donoszą nam (tw):

Rzadko kiedy pseudonim tak był dobrany do postaci, jak u Adama Brezy, nestora dziennikarzy warszawskich i napewne polskich wogóle. Breza, który liczył sobie w chwili zgonu ośmdziesiąty szósty rok życia, był tak naocznie oczywistym typem „starego Polaka", jak mało kto. Wysoki, szczupły, o pięknym charakterystycznym profilu i do niedawna jeszcze sumiastym wąsie, musiał być zauważony wszędzie, jako sylwetka dystyngowana i szlachetna. Jako jedna z tych figur, które jakby ilustrowały znany zwrot z „Wesela" o tych Polakach co „są piękni" i których „jeszcze [illegible]ało" trochę, tu i owdzie.

Psychicznie też mu nic do typu szlachecko-polskiego nie brakowało. Pełen życiowej fantazji, zawsze z uśmiechem na ustach, niewyczerpany w dykteryjkach i anegdotach, był równocześnie polihistorem w mnóstwie zakresów, a pisał potoczyście, z pięknym stylistycznym zakrętasem, którego genezy szukaćby trzeba w naszej ośmnastowiecznej polszczyźnie. A był tej polszczyzny zapalonym wielbicielem i obrońcą. Wiadomo niestety, jakim często bywa stosunek dziennikarstwa dzisiejszego do stylu, a nieraz, poprostu, do składni naszego języka... Breza był biczem Bożym na niedbaluchów i ignorantów, walczył o czystość języka w prasie codziennej i sam dawał w tem jak najlepszy przykład.

Już po nazwisku nietrudno się domyślić, że do Warszawy przybył z Wielkopolski, gdzie w r. 1850 na świat przyszedł w majątku rodzinnym Świątkowo w województwie poznańskiem. Syn Włodzimierza Brezy, prezesa Koła Polskiego w Sejmie pruskim, wnuk Stanisława, który był sekretarzem stanu w Księstwie Warszawskiem, miał na Uniwersytet najbliższą drogę do Lipska i do Monachjum, gdzie też studja odbył i gdzie odrazu upodobania dziennikarskie zdradził, zakładając pismo polskie „Kolega". Na stałe zasiadł do pisania już w r. 1876, pracując w „Dzienniku Poznańskim", potem przeniósł się do Warszawy i tutaj, na modłę ówczesną, pracował w różnych dziennikach i perjodykach, z żadnem się na dłużej wyłącznie nie wiążąc, chociaż jego punktem oparcia było zawsze „Słowo" za Mścisława Godlewskiego i za Donimirskiego, w czasach, które my, młodsi, ledwie z legendy pamiętamy, a o których i legenda już między najmłodszymi dawno zaginęła... Tam też, w „Słowie" zetknął się i zżył po przyjacielsku z Henrykiem Sienkiewiczem, tak jak w „Kurjerze Codziennym" z Bolesławem Prusem.

Przeszło pół wieku przy biurkach redakcyjnych, to okres chyba wystarczający, aby stać się jedną z najpopularniejszych postaci miasta takiego jak Warszawa, gdzie dziennikarz był i jest tak bardzo na samym przodzie publicznej widowni. Breza pisywał między innemi recenzje teatralne i plastyczne („Kurjer Codzienny" i „Świat" Krzywoszewskiego), poza tem feljetony i artykuły na tematy bieżące. Stał się nawet autorem książkowym, wydając u Gebethnera i Wolffa „Historję literatury polskiej" (1890). Szybko wciągnęła go oczywiście robota społeczna, należał do mnogich stowarzyszeń kulturalnych i oświatowych, był jednym z założycieli Towarzystwa Literatów i Dziennikarzy itd., itd. Najmilszy towarzysz pracy i pełen wdzięku towarzysz zabawy, znał zawsze trzy czwarte tej Warszawy, która „się liczy" i był witany z radością wszędzie, gdzie się pojawił ze swoją niewyczerpaną werwą, szlacheckim temperamentem i dystynkcją urodzonego gentlemana.

Najmilsze Mu były w pracy i najbliższe zainteresowania kulturalne. W ostatnim dziesiątku lat niemało się zasłużył w „Gazecie Warszawskiej" opieką dziennikarską nad zabytkami Starej Warszawy, którą miał w sercu i w oczach jak mało kto drugi. Był przytem chodzącym pamiętnikiem drugiej połowy wieku dziewiętnastego w Warszawie literackiej i artystycznej. Można się było zasłuchać na całe godziny, gdy w jego barwnem słowie zmartwychwstawały owe czasy i ich ciekawi ludzie.

Prawie się wierzyć nie chce, że „Vieux Polonais" już nie żyje. Ubyła Warszawie ostatnia może postać z tych, które wiązały tamtą epokę z chwilą obecną. Został po Brezie szczery żal i dobre wspomnienie.

NAUKA

Odczyt o nowej ortografji. Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego urządza zebranie połączone z odczytem prof. H. Ułaszyna: „Ostatnia reforma pisowni polskiej". Zebranie to odbędzie się w piątek, 30 bm o godz. 20 w sali 27 Collegium Minus Wstęp wolny. Goście mile widziani.

Prusy wschodnie przedstawiają swoisty konglomerat pierwiastków narodowych. Wypłynęło to z przyczyn politycznych, ale najwięcej na tem zaważył fakt, iż Prusy Wschodnie w znacznej mierze zawdzięczają swe powstanie pewnego rodzaju podbojowi kolonjalnemu. Jako samodzielny teren był ten kraj oddzielony dawniej puszczami i lasami, dziś jednak trudno byłoby znaleźć jakieś wyraźne granice terenowe. Mają wprawdzie Prusy Wschodnie pewne swoiste cechy geologiczne i geograficzne, ale nie w tym stopniu, ażeby stanowiły o powstaniu osobnego państwa. Dobrze się stało, że Instytut Bałtycki w Toruniu przystępując do wielkiej historji Prus Wschodnich, an pierwszem miejscu zamieścił pracę dr. Karola Buczka o „Geograficzno-historycznych podstawach Prus Wschodnich". Autor dochodzi do wniosku, że tylko przez ekonomiczne i praktyczne zwrócenie się Polski ku rubieżom wschodnim pozwolono na wytworzenie się państwa, które z lennika urosło do równorzędnego a z czasem, wykorzystując sprzyjające okoliczności, zagarnęło nam zachodnią i północną połać kraju. Nie mieliśmy dotychczas w języku polskim pracy z zakresu geografji historycznej, rozprawa dr. Buczka jest pierwszą na tem polu i należy ją powitać z całem uznaniem.

(J. St.).

LITERATURA

Wiersz o Żninie, Januszkowie i akademji Lubrońskiego. Urywek z Vlegji Klemensa Janickiego, pysznem tłumaczeniu Józefa Birkenmajera zamieściła „Ziemia" w zeszycie dziewiątym. Urywek ten poświęcony jest rodzinnej wiosce Janickiego, Januszkowu pod Żninem oraz Żninowi, gdzie poeta „u prostych mistrzów nauki zdobył chłopięce" oraz Poznaniowi. a raczej „owej uczelni. którą Lubrański niedawno właśnie założył nad brzegiem Waryt przejrzystych wód". Tłumaczenie wiersza stoi na wysokim poziomie artystycznym; tłumacz zachowuje rytm łacińskiego oryginału i wprowadza bogaty rym, męski i żeński na przemiany. W „Ziemi" obok wiersza zamieszczono starą podobiznę kościoła żnińskiego, według rysunku Napoleona Ordy.

CO SŁYCHAĆ PRZEZ RADJO?

T. S. L. i radjo. Ze Lwowa donoszą nam (lk): Siedmdziesiąt świelic Towarzystwa Szkoły Ludowej w Małopolsce wschodniej otrzymało odbiorniki. Są to aparaty trzylampowe. Świetlice T. S. L. skupiają jak wiadomo wieczorem wszystkich mieszkańców danej wsi — radjo ma ważną rolę do spełnienia

MUZYKA

Pickwick jako opera. Stulecie nieśmiertelnego Pickwicka przyniosło nietylko przeróbki tego arcydzieła na scenę „mówioną", lecz i na operę. Napisał ją Albert Coates, wybitny kompozytor angielski, obecnie dyrektor opery w Covent Garden.

W r. 1737 umarł Stradivarius, słynny lutnik kremoński. Rocznica ta będzie uroczyście obchodzona we Włoszech wystawami skrzypiec, koncertami itd.

Konkurs gry na instrumentach dętych odbył się w Katowickiem Tow. Muzycznem przy udziale 34 zawodników, podzielonych w każdym instrumencie na grupę cywilną i wojskową. Najwyższą nagrodą było stypendjum na studja zagraniczne, przyznane przez Ministerstwo Oświecenia. Otrzymał je klarnecista Bartnikowski, absolwent Konserwatorjum Warszawskiego. Inne nagrody były wyznaczone przez Ministerstwo Spraw Wojskowych i przez katowickie Tow. Muzyczne. Nagrodzono flecistów, oboistów, fagocistów i klarnecistów zarówno cywilnych, jak wojskowych. Z Poznania otrzymał nagrodę M. S. Wojsk. w kwocie 250 złotych p. Franciszek Korsz, fagocista wojskowy.

OCHRONA ZABYTKÓW

„Biblja Gutenberga w Pelplinie". Pod tym tytułem opublikowało Towarzystwo Bibljofilów im. Lelewela w Toruniu pracę ks. A. Lidtkego. Jest to starannie wydana publikacja, zawierająca kilka reprodukcyj i podająca szereg informacyj o wyglądzie i stanie zachowania tego zabytku bibljotecznego. Jest to swego rodzaju unikat, gdyż ze 150 180 egzemplarzy, które około 1455 r. wydrukował Gutenberg do naszych czasów zachowało się jedynie 45, z czego n. p. 9 wywieziono do zbiorów amerykańskich. (J. St.)

TEATR

Co graja w Krakowie? Teatr miejski wystawił znaną w Poznaniu sztukę rosyjską Szkwarkina p. t. „Cudze dziecko". Poza tem gra dalej gościennie Junosza-Stępowski. Ostatnio kreował Otella i Kotwicza Danlberg Czarnoskalskiego w „Rozbitkach".

Molier u Jaracza. Prowadzony przez Jaracza warszawski Teatr Aktora wystawił „Szkołę żon" z Jaraczem w roli Arnolfa.

Książki nadesłane

Ks. dr. Aleksy Brasse: „Postępowanie w kościelnych procesach małżeńskich". — Gniezno 1936.

Teodor Tomasz Jeż (Zygmunt Miłkowski): „Od kolebki przez życie. Wspomnienia". Do druku przygotował Adam Lewak. Wstępem poprzedził Aleksander Brückner. Tom I i II Kraków 1936. Nakł. Polskiej Akademji Umiejętności.

„Na 40-lecie Koła Śpiewackiego „Lutnia" w Pleszewie". Pod red. T. Wojciechowskiego. Pleszew 1936

Raj sowiecki w oczach socjalisty angielskiego

Dwukrotnie, raz w roku 1925, drugi w roku ubiegłym, jeździł do Rosji Sir Walter Citrine, sekretarz generalny brytyjskich syndykatów robotniczych (Trade Unions) i przewodniczący socjalistycznego międzynarodow. związku robotniczych syndykatów, aby „doszukać się prawdy". Rezultaty tych poszukiwań p. Citrine, którego w żadnym wypadku nie można posądzać o sympatje dla ustroju kapitalistycznego, ogłosił ostatnio w książce „I search for truth in Russia" (Szukam prawdy w Rosji).

Nie ograniczył się on do oglądania tego, co mu chciano pokazać, ale starał się dotrzeć tam, gdzie mógł zapoznać się z istotnym bytem robotnika sowieckiego Uderzyły go przedewszystkiem straszne warunki mieszkaniowe. W barakach robotniczych, nie przeznaczonych na pokaz, widział barłogi, na dwóch łachmanami okrytych łóżkach po pięć osób śpiących w ciasnych komórkach... „Najgorszemu nieprzyjacielowi nie życzyłbym, by żył w takich miejscach" — pisze p. Citrine, a warunki takie powtarzają się nie tylko w małych mieścinach, ale w wielkich miastach jak Moskwa, Baku i ośrodkach przemysłowych, jak Dnieprostroj...

Intersowała także p. Citrine'a sprawa wynagrodzeń robotniczych. Przekonał się, że w Moskwie robotnik zarabia od 105 — 312 rubli miesięcznie (około 30—90 złotych), wykwalifikowany nieco więcej, dyrektorzy fabryk — około 2 tys. rubli. Ponieważ, jak twierdzi p. Citrine, rubel przedstawia wartość około 3 pensów, czyli 30 groszy polskich, a zimowe ubranie kosztuje od 225—350 rubli, żelazne łóżko 125 rubli, a kilogram wołowiny 7—12 rubli, łatwo sobie woybrazić, jaka panuje nędza. Pamiętać przytem trzeba, że zarobki poza Moskwą są dużo niższe.

Aprowizacja w Rosji sowieckiej jest w stanie rozpaczliwym. Wszędzie, gdzie jeździł p. Citrine, widać ogonki przed składami żywności. Strasznie przedstawia się opieka nad dzieckiem. Jeśli brać pod uwagę tylko miasta, których ludność ogółem wynosi około 22 miljonów i przyjmując, że w liczbie tej jest ok. 10 proc. dzieci wymagających opieki, trzeba byłoby w miastach ok. 2.200 tysięcy miejsc w przytułkach. Tymczasem przed dwoma laty przytułki mogły przyjąć tylko 250 tysięcy dzieci.

Robotnicy w fabrykach są pod stałym nadzorem jak złoczyńcy. Nadzór ten rozciąga się nawet na życie prywatne. „Jakżeż możemy potępiać dyktaturę naszych faszystowskich przeciwników — zapytuje p. Citrine — a jednocześnie zezwalać na dyktaturę komunistów? W Rosji zniszczono wszelką opozycję polityczną. Wolności słowa, prasy i sumienia niema dla nikogo prócz komunistów..."

A oto jak opisuje wygląd robotnika sowieckiego: „Wracając do domu miałem okazję widzenia robotników, kopiących kanał Moskwa—Wołga. Większość nie pracowała, gdyż był to dzień odpoczynku. Nieszczęśnicy, których widziałem, byli źle odżywieni, nędznie odziani, okryci błotem i zarośli. Odzież ich była w strzępach, a obuwie kapiące brudem... Zapewniano mnie, że to nie byli katorżnicy, lecz robotnicy, wolni robotnicy!" — dodaje z sarkazmem.

Wreszcie przeczy stanowczo p. Citrine kłamliwie przez Sowiety reklamowanemu pożądaniu pokoju i pisze: „Jak my wierzymy w pokój, tak oni nienawidzą i gardzą pacyfizmem. Ich polityka gwałtu i rewolucji może doprowadzić tylko do walki bratobójczej i krwi rozlewu". (KAP)

Pląsająca procesja według odwiecznego zwyczaju przeciągała w tych dniach ulicami Tokio w święto japońskie Hikawy.

Telewizja i kino

W ciągu długich lat niepowodzenia spotykały wszystkich tych, którzy starali się wprowadzić słowo i śpiew do filmu. Wśród pionierów nowej kinematografji znajdował się również Edison. Dopiero w r. 1926 synchronizacja dźwięku i obrazu stała się możliwą i po pewnym czasie wyświetlono pierwszy film dźwiękowy „Don Juan". Ale Hollywood, które jest synonimem polityki wielkiego filmu, przyjęło ten wynalazek bez wrażenia. A kiedy oceniono jego wagę, kiedy zrozumiano, że niemy film poniósł definitywnie porażkę, było już późno. Przejście wszystkich olbrzymów-wytwórni do filmu dźwiękowego musiało się odbyć pospiesznie, chaotycznie i bardzo kosztownie.

Obecie Hollywood postanowiło nie dać się zaskoczyć ponownie. Wierzy ono, tak samo jak i publiczność amerykańska, w praktyczne zastosowanie telewizji. Obecnie stacja nadawcza, umieszczona na szczycie Empire State Building w New Yorku, umieszczona jest tytułem eksperymentu. Celem rozpatrzenia wszystkich możliwości tego zagadnienia i zdania sobie sprawy z sytuacji, wielki przemysł filmowy zaprosił komitet naukowy Rady Akademji Sztuki Filmowej dla przeprowadzenia odpowiednich studjów.

Opinja, wydana przez komitet ekspertów, wypadła dla przemysłu filmowego pomyślnie. Tymczasem sprawy kina broni poniekąd... kryzys ekonomiczny. Inwestycje związane z wprowadzeniem telewizji powszechnie idą w miljardy dolarów. setki miljonów musiałyby być wydane na budowę stacyj, które mają zasięg nie większy, niż 60 mil angielskich. Dla filmowania wydarzeń bieżących zakładane musiałyby być specjalne kable łączące, co również jest niesłychanie kosztowne. Jeśliby zaś miały być nadawane ze studja sztuki dramatyczne — co wieczór inna — towarzystwa telewizyjne musiałby inwestować ogromne sumy na studja, aktorów, kostjumy i dekoracje. Ponadto przeszkodę stanowi mały rozmiar obrazów telewizyjnych, które mają około 6 cali szerokości i 8 wysokości, co jest śmiesznie mało w porównaniu z wielkością ekranu filmowego.

Wyłania się także zagadnienie, kto pokieruje losem telewizji, skoro ona jednak się zjawi i znajdzie zastosowanie na szerszą skalę? Czy kontrolę nad telewizją obejmą towarzystwa radjowe, jak to dotychczasowe próby afiljacji filmów dźwiękowych z radjem zdają się wskazywać. Czy też przemysł filmowy przekształci się w organizacje telewizyjne i ograniczy się do transmitowania obrazów, pozostawiając resztę organizacji i sprzedaż odbiorników towarzystwom radjowym?

Proces o nazwisko w powieści

Opinję i koła literackie w Paryżu emocjonuje obecnie proces sądowy, w którym w roli oskarżonego staje dramatopisarz Maurycy Rostand, syn słynnego Edmunda, autora Cyrano de Bergerac'a. Oskarża Rostanda hrabina de Warasquiel i jej córka. W maju 1933 r. w paryskim teatrze wystawiono sztukę Maurycego Rostanda „Handlarz armat". Występująca w sztuce osobistość pod nazwiskiem de Warasquiel, wysoce niesympatyczna, budziła uwagę widowni.

Hrabina de Warasquiel, do której doszły wieści o sztuce Rostanda, wystąpiła ze skargą o obrazę honoru, żądając poza tem odszkodowania, w sumie 200.000 franków. Rostand twierdzi, że nazwisko wymyślił i nie miał pojęcia o istnieniu rodziny noszącej to samo nazwisko. Zmienił zresztą nazwisko Warasquiel na Villequiel. Obrońca Rostanda powoływał się na precedensy, stwierdzając, że Musset, Zola mieli już takie procesy, że wreszcie autorowi musi przysługiwać prawo wolnej kompozycji i fantazji literackiej. Obrońca hrabiny de Warasquiel dowodził, że skoro po premjerze we wszystkich krytykach i recenzjach wymienione było nazwisko, które nosił mąż hrabiny, musiała ona czuć się dotkniętą i urażoną. Sąd nie wypowiedział się jeszcze w tej sprawie, która pasjonuje rzecz prosta koła literackie, bezpośrednio zainteresowane.

Nowoczesna wyprawa do dżungli

Dawne niebezpieczne i romantyczne wyprawy do serca dżungli afrykańskiej staną się niezadługo przeżytkiem. Podróżnik, któremuby przyszła ochota odbycia takiej wyprawy, ma obecnie bardzo ułatwione zadanie. Wystarczy bowiem wsiąść do jednego z samolotów „Imperial Airways" i pofrunąć do miejscowości Jubba nad jeziorem Victoria. Wraz ze wszystkiemi przystankami podróż ta zabiera najwyżej 2 dni czasu. Potem z nad jeziora jedzie się dwa dni autem i wylądowuje w wygodnym obozie w Epulu, najzdrowszem miejscu dżungli afrykańskiej. Miejscowość ta położona jest na wysokości 900 metrów nad poziomem morza i znajduje się w malowniczej okolicy. Jest tam wybudowany nowoczesny „bungalow" z szeroką werandą, placem tenisowym i basenem pływackim. Podróżny, spragniony polowania na egzotyczne zwierzęta, nie ma nawet kłopotu z przywożeniem broni. Broń i aparaty fotograficzne dostarczane są bowiem na miejscu. Z bungalowu we wszystkich kierunkach urządzane są wycieczki autem po dobrze utrzymywanych drogach w głąb dżungli. Wątpić jednak należy, czy komfortowo urządzona dżungla stanowić będzie atrakcję dla spragnionych silnych wrażeń i zblazowanych cywilizacją podróżników.

Najsławniejsi w świecie dyktatorzy mody przyjeżdżają do Poznania!

Któż z Państwa, a w szczególności Pań, nie słyszał o sławnych nazwiskach dyktatorów mody, którzy narzucają całemu światu swój gust w dziedzinie stroju damskiego jak i męskiego. Tymi niekoronowanymi królami są: Patou, Chanel, Louvin, Piquet, Pinett wreszcie Łucjan Lelong, wielki znawca „duszy kobiecej". Otóż ci tak pożądani, a których wyroki są wyrocznami, ci corocznie oczekiwani przez miliony wytwornych Pań, pragnących ubrać się gustownie, ci Królowie Mody wybierają się na wielkie tournée po stolicach Europy, by naocznie przekonać się, jak ich dzieła sztuki są wprowadzane w świat mody — 4 i 5 listopada gościć ich będą największe salony mód w Berlinie, 6 i 7 iście królewskie przyjęcie przygotowuje im Wiedeń, 8 listopada będą w Poznaniu na Wielkiej Rewii Mód w „Słońcu", gdzie Ich wierne kopie demonstrowane będą przez znane Firmy: Salon Mód — Seweryny Morańskiej; Salon Mód — St. Szymańskiego; z materiałów: największego w Polsce DOMU JEDWABIU — W. i S. Schubert; oraz Futra — Wiśniewski, a demonstrować je będą najwytworniejsze artystki Teatrów Poznańskich, na tle wspaniałej dekoracji Zygmunta Spingiera. — Jak się dowiadujemy — dyktatorom mody nie wolno będzie przyjmować zamówień na modele w Berlinie, ze względu na istniejące tam przepisy dewizowe. Gdyby ten warunek obowiązywał Ich i u nas, to przyjazd dyktatorów Mody nie doszedłby do skutku, aczkolwiek cały dochód Rewii, przeznaczony jest na budowę DOMU ŻOŁNIERZA w Poznaniu. — W każdym bądź razie jedno jest pewne, że aranżer Rewii p. Zygmunt Mąkowski z powyższego wytłumaczy się w „Słońcu" Państwu w niedzielę, dnia 8 listopada br.

dg 3447

Źle z rekrutami w Ameryce

Na każdych 100 kandydatów do armji amerykańskiej, którzy zgłosili się w ciągu pierwszych 8 miesięcy r. b., komisje lekarskie odrzuciły przeciętnie 400 osób, jako niezdolnych do służby w szeregach z powodu defektów fizycznych. Jest to jednak, jak na stosunki w U. S. A., poprawa, gdyż w latach 1914/18 liczba odrzuconych przez komisje sięgała 500 na każdy tysiąc. Najczęściej spotykanym defektem u kandydatów jest krótkowzroczność i choroby oczne, na drugiem zaś miejscu stoi niedorozwój fizyczny. Na 12.000 ochotników, którzy się zgłosili do służby w lotnictwie, odrzucono 47 proc., ale z przyjętych 53 proc. musiano już w czasie służby odrzucić znowu 87 proc. (!), gdyż nie odpowiadali oni warunkom i wymogom stawianym pilotom i obserwatorom.

„Zamarłe oczy"

Dyrekcja Opery, w trosce o jaknajlepszy dobór repertuaru przygotowuje na 1 listopada br. wznowienie dawno u nas nie granej, pięknej opery D'Alberta „Zamarłe oczy". Oryginalna, pełna napięcia dramatycznego akcja oparta na historji z pierwszych czasów chrześcijaństwa, oraz piękna, pełna mistycznego czaru i nieziemskiego wprost uroku muzyka przedziwnie harmonizować będą z uroczystym nastrojem dnia Wszystkich Świętych.

Zapowiedź tego przedstawienia wywołała zrozumiałe poruszenie wśród publiczności, która w nadchodzącą niedzielę dozna naprawdę niecodziennych wzruszeń estetycznych. Nad opracowaniem i kierownictwem muzycznem czuwa dyr. dr. Zygmunt Latoszewski, stronę reżyserską objęła p. Marja Janowska-Kopczyńska. Główne partje odtworzą czołowi artyści pp.: Zofja Fedyczkowska (piękna niewidoma Myrtokle), dr. Wanda Roessler-Stokowska (Marja z Magdali), Jadwiga Musielewska (greczynka Arsinoe służebna Myrtokle), Józef Woliński (pasterz), Aleksander Karpacki (Arcezjusz, poseł rzymskiego senatu, mąż Myrtokle), Kazimierz Czarnecki (Galba, rzymski rycerz, przyjaciel Arcezjusza) i inni.

Osobny kącik

„Nasza" emigracja

Właśnie zamierza się nawiązać stałą komunikację lotniczą między Polską a Palestyną. Pierwszy samolot poleciał bodajże wczoraj.

O tem doniosłem — bądź co bądź — wydarzeniu podaje urzędowa Polska Agencja Telegraficzna obszerny biuletyn. Czytamy tam m. in.:

„Poza stosunkami handlowemi, omawiany szlak komunikacyjny będzie miał doniosłe znaczenie dla utrzymania stosunków rodzinnych między **emigrantami** z Polski a ich rodzinami, pozostałemi **w kraju**".

(Podkreślenia nie Pata).

Nie chciałbym podejrzewać Pata o to, że ma na myśli naszych starozakonnych, tembardziej, że w całym długim komunikacie słowa „Żyd" nie użyto ani razu. Skądinąd natomiast wiadomo, że chodzi tu akurat o naszą starozakonną „mniejszość".

Otóż — tak mi się zdaje — żydy nie mogą być e m i g r a n t a m i z Polski, bo one tu przyszły jaki immigranty i immigrandy. Może prawnie — tak, ale tak faktycznie, prawdziwie, autentycznie, powiedziałbym nawet rozumowo i logicznie, a nadewszystko po polsku, to już absolutnie — nie!

Byli i są tu od samego początku gośćmi, dodajmy zupełnie nieproszonymi. Zagnieździli się i siedzą niby pluskwy, których niepodobna „przepłoszyć" z mieszkania.

Reemigracja — owszem. Reemigracja z Polski na ojczyzny łono, to **jest do Palestyny, do swego kraju.**

Hm, ale tu znowu wchodzimy w „zasadniczą kolizję" z komunikatem Pata, który przecie mówi wyraźnie o „doniosłem znaczeniu dla utrzymania stosunków rodzinnych między emigrantami w Palestynie a ich rodzinami, pozostałemi **w kraju**".

Co za kraj i w czyim kraju? — pytam z pijanym hałasem. Dla Żydów — według Pata — właśnie Polska jest ich krajem, to jest ich „umiłowaną" ojczyzną. Owszem, zgadzam się i wierzę!... Albowiem podobną „ojczyzną" jest Francja, Hiszpanja, Bolszewja, Stany Zjednoczone i do niedawna również Niemcy i t. d., i t. d. Słowem wszystkie kraje, gdzie im było dobrze. Ze wszystkiemi chcieliby zachować owe tak zwane stosunki...

Doprawdy, mimo najlepszych chęci, wierzyć się nie chce w nieprawdopodobny biuletyn Pata. Natomiast głęboko wierzymy w postępową chorobę filosemityzmu Pata, chorobę, która dochodzi do punktu kulminacyjnego. Jest z nim (z Patem) nietylko źle, ale okropnie. Kto wie, czy nie beznadziejnie!...

*

Inna rzecz, że linji lotniczej Polska — Palestyna życzymy jak największego rozkwitu. Niech eksportuje **tego** jak najwięcej, oczywiście... po dokładnej rewizji. Ale — może finansowo to trochę niedobrze życzę — niech jednak samoloty „Lotu" wracają raczej próżne...

Aha, jeszcze jedno: niech najbliższym transportem zabiorą, na miłość Boską — przedewszystkiem autora osobliwego — bądź co bądź — komunikatu Pata.

Zabawny i smutny jest ten Pat. Ale Patachonowi też nie brak konceptu...

T. Z. HERNES.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Prace „komisji antyetatystycznej"

Opinja publiczna była w ostatnich czasach zaintrygowana głuchem milczeniem komisji do zbadania gospodarki przedsiębiorstw państwowych (zwanej potocznie „komisją antyetatystyczną"), która — powołana do życia w marcu r. b. — miała już dawno temu złożyć sprawozdanie z wyników prac. Tymczasem, mimo że zakreślony dla jej działalności termin dawno już minął, komisja nie dawała o sobie znaku życia. Zaczęły więc krążyć głuche pogłoski o trudnościach, napotykanych przez komisję ze strony poddawanych badaniu przedsiębiorstw państwowych itp.

W tych dniach komisja odezwała się. Odbyło się jej posiedzenie plenarne, na którem członkowie złożyli sprawozdania o stanie prac badawczych. Opinja publiczna dowiedziała się o zakończeniu badań nad gospodarką następujących przedsiębiorstw państwowych: Państwowych Zakładów Wodociągowych na G. Śląsku, przedsiębiorstw Państwowego Zakładu Higjeny, Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych, Reklamy Pocztowej, Państwowych Przetwórni Mięsnych w Dębicy i w Chodorowie, Linij Żeglugowych „Gdynia—Ameryka", P. L. L. „Lot" oraz częściowo Kamieniołomów Państwowych. Według oficjalnego komunikatu, badania wszystkich pozostałych przedsiębiorstw prowadzone są bez przerwy, sprawozdania zaś ze wszystkich prac podkomisyjnych mają być złożone do dnia 30 listopada r. b. Niezależnie od monografij odcinkowych, dotyczących poszczególnych przedsiębiorstw, ma być opracowane dzieło zbiorowe, w którem omówione zostanie zagadnienie etatyzmu pod względem rozmiarów gospodarki etatystycznej w Polsce, uprzywilejowania przedsiębiorstw państwowych i t. d., m. in. na podstawie materjałów z badanych przedsiębiorstw.

Koła gospodarcze czekają z żywem zainteresowaniem na wyniki prac „komisji antyetatystycznej", chociaż uświadamiają sobie, że zakres tych prac jest ograniczony. Już samo wyliczenie referatów opracowanych uświadamia nam, że „pod obstrzał" wzięto prawie wyłącznie drobne przedsiębiorstwa państwowe o ograniczonem znaczeniu gospodarczem, pozostawiono natomiast w spokoju przedsiębiorstwa wielkie, mające duży wpływ na życie gospodarcze kraju. A zapoznanie się z gospodarką tych właśnie dużych przedsiębiorstw miałoby duże znaczenie.

Zależnie od wyników prac komisji, będzie można stwierdzić, czy rację mieli ci, co zarzucali komisji nieodpowiednią obsadę personalną podkomisyj. Jak wieść głosi, ustalając podział komisji na poszczególne grupy (podkomisje), w całym szeregu wypadków kierowano się zasadą, iż członkowie jej, którym przydziela się do zbadania pewne przedsiębiorstwa, nie mogą znać się (!) na odpowiadającej temu przedsiębiorstwu gałęzi produkcji. Miała ponoć zwyciężyć zasada niefachowości... Objaw dość osobliwy!

Zobaczymy więc, jak będą wyglądać wyniki prac „komisji antyetatystycznej", głośno w swoim czasie reklamowanej jako drogocenny instrument naprawy gospodarczej.

Krótkie informacje gospodarcze

— Wydobycie węgla kamiennego we wrześniu r. b. wynosiło 2.992 tys. t. wobec 2.387 tys. t. w sierpniu r. b. i 2.544 we wrześniu r. ub.

— Zbyt węgla w kraju wynosił we wrześniu r. b. 1.719 tys. t. i był o 249 tys. t. wyższy niż w sierpniu r. b. i o 122 tys. t. większy niż we wrześniu r. ub.. Eksport węgla kamiennego wyniósł w tym czasie 775 tys. t., t. j. o 41 tys. t. więcej niż w sierpniu r. b., oraz o 15 tys. t. mniej niż we wrześniu r. ub.

— Produkcja koksu we rześniu r. b. wynosiła 137 ty.s t. wobec 131 tys. t. w sierpniu rb. Ogólny zbyt koksu we wrześniu wyniósł 176 tyś. t. wobec 153 tys. t. w sierpniu r. b.

— Emigranci którzy złożyli wnioski do komisji dewizowej o zezwolenie na wywóz pieniędzy w złotych lub też w walutach obcych, winni na odpowiedź czekac w miejscu swego stałego zamieszkania. O ile emigrant pragnie wywieźć gotówkę w walutach obcych, winien w składanym wniosku do komisji rewizyjnej specjalnie to zaznaczyć.

— W dniach 26, 27 i 28 listopada rb. odbędzie się w Warszawie przy ul. Kopernika 30 doroczny XIV Ogólnokrajowy Jarmark Nasienny, który obejmuje działy: nasion zbożowych, pastewno-okopowych, przemysłowych, warzywnych, kwiatowych, drzew leśnych, ziemniaków i dział wyrobów lnianych dla celów rolniczych.

Konwersja długów rolniczych

Ważniejsze postanowienia nowego rozporządzenia min. skarbu z dn. 24 października br., w sprawie zakończenia rolniczej akcji konwersyjnej, o czem donosiliśmy w porannem wydaniu „Kurj. Pozn." są następujące:

Wszelkie układy konwersyjne mogą być zawierane do dnia 31 października 1936 r., jako do ostatecznego terminu. Układy konwersyjne, zawarte do tego terminu, będą zatwierdzane przez komitet konwersyjny, o ile zostaną przesłane do Banku Akceptacyjnego do dnia 30 listopada 1936 r. Układy konwersyjne, zawierane ze spółdzielniami rolniczo - handlowemi lub osobami współobowiązanemi ze spółdzielniami rolniczo - handlowemi z tytułu zobowiązań, objętych postępowaniem układowem na podstawie dekretu Prezydenta R. P. z dn. 14 stycznia 1936 r. o ulgach w spłacie zobowiązań spółdzielni rolniczych i ich central — mogą być zatwierdzane przez komitet konwersyjny, chociażby ich zawarcie nastąpiło po dn. 31 października 1936 r., o ile zostaną przesłane do komitetu konwersyjnego do dn. 31 marca 1937 r.

Po upływie terminów do zawierania układów konwersyjnych oraz do wnoszenia spraw do komitetu konwersyjnego o uznanie winy stron w niedojściu do skutku układu — instytucje wierzycielskie będą miały swobodę w dochodzeniu swych wierzytelności rolniczych, które bądź nie zostały objęte układami konwersyjnemi, bądź też nie stanowią przedmiotu postępowania przed komitetem konwersyjnym, a dłużnikom nie będą przysługiwały uprawnienia, przewidziane w art. 17 (w ustępie 2 i 3) ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o ułatwieniach dla instytucyj kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych.

Po uływie 3 lat przy układach konwersyjnych, zawartych przed dn. 30 listopada 1934 r., i po upływie 2 lat przy układach konwersyjnych, zawartych po dn. 30 listopada 1934 r., licząc od daty obowiązywania poszczególnych układów — instytucje wierzycielskie uprawnione będą do pobierania od dłużników w ratach za okres półroczny z góry od niespłaconego kapitału odsetki według następujących norm:

a) Przy układach konwersyjnych, zawartych z posiadaczami gospodarstw wiejskich grupy „a" i z dzierżawcami gospodarstw wiejskich oraz przy układach konwersyjnych, zawartych z osobami prawnemi (spółdzielniami rolniczo - handlowemi, spółkami wodnemi, spółkami maszynowemi oraz wydziałami powiatowemi) — 4,5 proc. w stosunku rocznym;

b) przy układach konwersyjnych, zawartych z posiadaczami gospodarstw wiejskich grupy „b" — 4,5 proc. w stosunku rocznym;

c) przy układach konwersyjnych, zawartych z posiadaczami gospodarstw wiejskich grupy „c) — 6 proc. w stosunku rocznym.

Pomoc skarbu państwa dla instytucyj wierzycielskich z tytułu obniżenia dłużnikom odsetek od wierzytelności, objętych układami konwersyjnemi, zawartemi z posiadaczami gospodarstw wiejskich grupy „a" i „b", dzierżawcami i osobami prawnemi (spółdzielniami rolniczo - handlowemi, spółkami wodnemi, spółkami maszynowemi oraz wydziałami powiatowemi), przedłuża się na dalszy rok, t. j. na rok czwarty przy układach, zawartych przed dniem 30 listopada 1934 r. i na rok trzeci przy układach, zawartych po dn. 30 listopada 1934 r., licząc od daty obowiązywania poszczególnych układów.

Z tytułu tej pomocy w roku czwartym lub trzecim obowiązywa wymienionych układów, instytucje wierzycielskie otrzymywać będą od sum wierzytelności, objętych układami: 2 proc. w stosunku rocznym — jeżeli wszystkie wierzytelności rolnicze instytucji wierzycielskiej stanowią conajmniej 50 proc. ogólnej sumy kredytów, udzielonych przez tę instytucję; 1,5 proc. w stosunku rocznym — jeżeli wszystkie wierzytelności rolnicze instytucji wierzycielskiej stanowią od 33 proc. do 50 proc. ogólnej sumy kredytów, udzielonych przez te instytucje; 1 proc. w stosunku rocznym — jeżeli wszystkie wierzytelności rolnicze instytucji wierzycielskiej stanowią od 10 do 33 proc. ogólnej sumy kredytów, udzielonych przez te instytucje.

Spółdzielniom kredytowym, komunalnym kasom oszczędności i gminnym kasom pożyczkowo - oszczędnościowym może być przyznana na podstawie decyzji min. skarbu dodatkowa pomoc skarbu państwa, nieprzewyższająca ¾ proc. w stosunku rocznym. Instytucjom wierzycielskim, zawierającym układy za pośrednictwem Centralnej Kasy Spółek Rolniczych, pomoc ta może być podwyższona do 1¼ w stosunku rocznym.

KRONIKA GOSPODARCZA

Położenie przemysłu i handlu wielkopolskiego w III kwartale r. b.

Wyraźna poprawa sytuacji gospodarczej, jaka stwierdzić się dała w całokształcie gospodarstwa polskiego w okresie sprawozdawczym, znalazła swój wyraz również w stabilizacji, względnie poprawie położenia poszczególnych gałęzi przemysłu i handlu Wielkopolski. Szereg branż notuje — obok wzmożenia produkcji — poprawę wypłacalności.

Szereg przemysłów wskazuje na utrudnienia, związane z techniką wydawania pozwoleń przywozu oraz na trudności w uzyskiwaniu kontyngentów na surowce konieczne dla przemysłu. Kwestja usprawnienia organizacyjnego w tym zakresie jest jednem z zasadniczych dążeń samorządu gospodarczego w chwili obecnej.

Przegląd szczegółowych danych pozwala stwierdzić, co następuje: Poprawę położenia lub stabilizację zanotowały przemysł metalowo - maszynowy, cukierniczy, konserw warzywnych i owocowych, wódczany i winiarski, budowlany, obróbki drzewa, konfekcji damskiej, perfumeryjno - kosmetyczny, papierniczy oraz spedytorstwo. Pewne pogorszenie zanotowały przemysł wyrobu ciast i pierników oraz przemysł poligraficzny.

Wywóz zbóż i przetworów w r. 1935-36

Wywóz zbóż w roku gospodarczym 1935/36 odbywał się po raz pierwszy bez interwencji Państwowych Zakładów Przemysłowo - Zbożowych, a więc w sposób bardziej zbliżony do warunków normalnego oddziaływania prawa popytu i podaży. Odbywał się on przy prawie stale wzrastającym poziomie cen. Prawie wszystkie pozycje tego wywozu wykazują w r. 1935/36 wzrost z wyjątkiem żyta, gdzie nastąpił silny spadek (z 5,1 milj. kwintali w roku 1934/35 do 2.0 milj. kwintali w r. 1935/36), związany nietylko ze zwiększeniem konsumcji wewnętrznej, ale także z silnym wzrostem wywozu mąki i śrutu. Wywóz mąki zwiększył się z 0,9 milj. q. w 1934/35 r. do 2,5 milj. q. w 1935/36.

Drogą tego eksportu mąki wywieziono 1,8 milj. kwintali żyta oraz 1,2 milj. kwintali pszenicy. Jeśli chodzi o samą pszenicę, to wywóz jej wzrósł z 437 kwintali do 583 tys. q. głównie na rynek angielski. Wywóz jęczmienia zwiększył się w ostatnim roku do 3,5 milj. q. z 3,2 milj. q. w 1934/35. Doskonale rozwijał się wywóz owsa, wzrastając z 410 tys. q. do 1.155 tys. q.

Dobrze przedstawiał się wywóz innych produktów roślinnych oraz strączkowych i nasion oleistych, które korzystały ze zwrotu cła po raz pierwszy w r. 1935/36.

Należy zaznaczyć, że podane wyżej liczby nie obejmują wywozu do Niemiec, dokonanego w ramach umowy z dnia 20 listopada ub. r.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Ulgi podatkowe dla przedsiębiorstw handlowych.** W projekcie dekretu nie była uwzględniona sprawa ulg dla nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach handlowych. Wobec tego samorząd gospodarczy wystąpił z wnioskiem o ich uwzględnienie w ramach wspomnianego aktu ustawodawczego, wysuwając postulat, aby w okresie od 1 listopada 1936 r. do 1 stycznia 1941 r. przedsiębiorstwom handlowym przysługiwało prawo jednorazowego potrącenia z podstaw wymiaru podatku dochodowego wydatków na kapitalny remont. Przyznanie podobnej ulgi ułatwiłoby w płaszczyźnie podatkowej przeprowadzenie nieodzownej modernizacji placówek handlu towarowego w podanem wyżej szerszem ujęciu, wynikającem z konstrukcji taryfy świadectw przemysłowych.

Z KRAJU

(k) **Ilość świadectw przemysłowych.** Na rok podatkowy 1936 wykupiono w okresie od listopada ub. r. do września br. ogółem 690.943 świadectw przemysłowych (662.363 świadectw na rok podatkowy 1935 w analogicznym okresie poprzednim), z czego na świadectwa przemysłowe dla przedsiębiorstw przemysłowych przypada 226.252 (213.460) i dla przedsiębiorstw handlowych 435.560 (420.678).

(k) **Konferencje obwodowe spółdzielni woj. poznańskiego.** W pierwszej połowie listopada br. Okręgowy Związek Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo - Gospodarczych R. P. w Poznaniu zwołuje pięć obwodowych konferencyj spółdzielni, a mianowicie: dn. 3 listopada w Nakle w lokalu Spółdzielczego Banku Kredytowego, ulica Hallera 3, dn. 4 listopada w Gnieźnie w lokalu Banku Pożyczkowego Spółdzielczego, ul. Dąbrówki 18, dn. 5 listopada w Poznaniu w salce Patronatu, Plac Wolności 18, IV ptr., dn. 9 listopada w Lesznie w lokalu Rolniczej Mleczarni, ul. Osiecka 52, dn. 10 listopada w Ostrowie w lokalu Banku Kupieckiego Spółdzielczego, ul. Kościelna 15. Konferencje obwodowe poświęcone są sprawom gospodarczym spółdzielni,

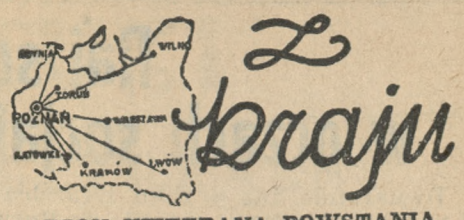

ZGON WETERANA POWSTANIA 1863 ROKU

W Nieszawie zmarł w 97 roku życia weteran powstania 1863 r. śp. Hipolit Janowski. Pogrzebem zajął się specjalny komitet, kondukt pogrzebowy prowadził ks. prob. Kneblewski w asyście ks. Perlińskiego.

KONSEKRACJA KOŚCIOŁA GARNIZONOWEGO W KRAKOWIE

W dniu święta Chrystusa Króla J. E. ks. biskup polowy W. P. Józef Gawlina dokonał w godzinach rannych konsekracji kościoła garnizonowego pod wezwaniem św. Agnieszki, przed dziesięciu laty wykupionego z rąk żydowskich, a w ostatnich latach pięknie odrestaurowanego.

ZJAZD RZEMIEŚLNIKÓW CHRZEŚCIJAN

W Baranowiczach odbył się zjazd rzemieślników chrześcijan, w którym wzięło udział ok. 700 osób. Zjazd powziął uchwałę o organizowaniu się rzemieślników chrześcijan na zasadach spółdzielczych. Postanowiono również przystąpić do uruchomienia w Baranowiczach szkoły technicznej, oraz kas bezprocentowych. Obrady zakończono wyborem rady wojewódzkiej.

USTĘPSTWO DLA ŻYDÓW

Prasa żydowska donosi, że po długich staraniach wojewoda Jaroszewicz zezwolił żydowskim piekarzom pracować w niedzielę pod warunkiem, że w sobotę będą ich piekarnie nieczynne. W związku z tem szef wydziału aprowizacyjnego zwrócił się do przewodniczącego organizacji żydowskiej Szomrej Szabos, rabina Majmona z poleceniem czuwania, aby żydowscy piekarze nie pracowali w sobotę. Członkowie Szomrej Szabos będą obchodzili wraz z policją piekarnie żydowskie i w razie stwierdzenia, że pracują w sobotę, zezwolenie na pracę w niedzielę zostanie im cofnięte.

WOBEC NIEURODZAJU NA WILEŃSZCZYŹNIE.

W związku z klęską posuchy w północnych powiatach Wileńszczyzny i wyzbywaniem się wobec tego przez rolników bydła, okręgowe Towarzystwo Organizacji i Kółek Rolniczych w Głębokiem zwróciło się do Państwowego Banku Rolnego z prośbą o udzielenie pożyczki w sumie 300.000 zł na pomoc rolnikom. Pomoc ta udzielana będzie w naturze w postaci paszy.

DRMATYCZNA SCENA W SĄDZIE.

Na rozprawie sądowej w Kołomyji przeciwko komunistom jeden z oskarżonych nazwiskiem Greif, podczas przerwy, gdy owarto okna, usiłował zbiec, wyskakując z piętra na ulicę. Pilnujący oskarżonych posterunkowy strzelił za nim, lecz chybił. Greif jednakowoż i tak nie uszedł, gdyż spadając rozbił sobie głowę i legł nieprzytomny na miejscu. Jest on oskarżony o to, że w czasie wycieczek narciarskich stykał się z komunistami czeskimi i rozpowszechniał bibułę komunistyczną. Sprawa przeciwko niemu będzie musiała być odroczoną.

Śp. Józef Winnicki weteran 1863 r.

W Gnieźnie zmarł ś. p. Józef Winnicki, jeden z niewielu już pozostałych uczestników walk za wolność 1863 r.

Urodził się 28-go stycznia 1843 r. w Gnieźnie, gdzie rodzice jego cieszyli się opinją dobrych i ofiarnych obywateli. Do szkół uczęszczał tamże oraz w Wągrowcu za czasów ks. dyrektora Nowickiego, który umiał w swych uczniów wszczepiać miłość Ojczyzny i bohaterskie dla niej poświęcenie.

To też gdy nastąpiło wezwanie młodzieży do boju za wolność ś. p. Winnicki jako zaledwie 20-letni młodzieniec niezwłocznie z jeszcze kilku innymi z Gniezna przez Pyzdry przekradł się do obozu powstańczego Taczanowskiego i brał udział w licznych potyczkach aż do końca powstania, m. in. także pod Ignacewem. Po powrocie doznawał za to licznych prześladowań ze strony władz pruskich.

Ś. p. weteran-porucznik Józef Winnicki był popularną postacią w grodzie Lecha i jeszcze niedawno brał udział we wszystkich uroczystościach narodowych, zdumiewając każdego rzeźkim swoim wyglądem mimo przekroczenia 90 roku życia. Pozostawił dwóch synów, Władysława, obywatela gnieźnieńskiego i powstańca z 1918 r., oraz ks. Pawła, obecnie proboszcza w Raszkowie pod Ostrowem, również uczestnika powstania i organizatora tegoż na odcinku pod Kleckiem.

Ziemia ojczysta zmarłemu swemu obrońcy niechaj będzie lekką. R. i p.

SPORT

Piłka nożna

O mistrzostwo klasy A San — K. P. W. II. Ostrów 5:1 (4:1), Polonja Kępno — K. P. W. II. Poznań 4:0 (2.0). Pentatlon — Czarni 3:3 (1:0). Unja Kościan — Rawicki K. S. 0:3 w. o. dla Rawickiego, gdyż Unja nie uiściła pretensje w terminie. Polonja Główna — H. Cegielski II 3:0 w. o. HCP zeszedł z boiska, Pogoń — Cybina 0:3 (0:2), Legja II. — Kościański K. S. 1:5 (0:3). Szamotulski K. S. — Polonia II. Leszno 3:0 w. o. Polonia zrezygnowała z gry.

O mistrzostwo klasy B Sokół Kępno — Victoria Ostrzeszów 1:1 (0:1), Sokół Leszno — Rawicki K. S II. 6.2 (3:2), Stella Gniezno — Sparta Poznań 5:0 (4:0), Unja Swarzędz — Victoria Września 1:4 (1:2), Orkan Fabjanowo — Dyskobolja Grodzisk 7:2 (0:2). Blask — Pogoń Środa 4:3 (0:0) Sparta Oborniki — Posnania po 0:3 w. o. oba kluby zawieszone, K. P. W. III. — San II. 3:2 (0:1), Legja III. — Szamotulski II. 0:3 w. o. Legja zrezygnowała z gry, Polonia II. Główna — Korona III. 5:0 (3:0), H. Cegielski III. — Admira II. Poznań 5:2 (4:1), Pentatlon II. — Cybina II. 2:0 (1:0).

O mistrzostwo klasy C Noteć Chodzież — Polonia Chodzież 0:1 (0:0), Nielba Wągrowiec — Strzelecki Wronki 3:0 w. o. Strzelecki zawieszony. Czarni Wolsztyn — Obra Zbąszyń 3:2 (1:1), K. P. W. Buk — Polonia Nowy Tomyśl 2:0 (1:0), Młodzież Mosina — Strzelecki KS Luboń 3:0 w. o. Strzelecki KS zrezygnował z gry, Sokół Września — Pogoń II. Środa 3:0 w. o. Pogoń nie stanęła do gry. Legja Środa — Victoria II. Września 5:1 (4:0), Naprzód II Poznań — Warta IV. 1:7 (0:3), Naprzód I. Poznań — Stella I. Żabikowo 1:3 (1:1). Concordia M. Goślina — Grom Poznań 3:3 (2:1), Poznańska Huta Szkła — Stomil Poznań 2:3 (1:2), H. Cegielski IV. — Britania Poznań 0:5 (0:2), Stow. Sport. Swarzędz — Stella II. Żabikowo 2:2 (1:1).

Dlaczego odwołano przyjazd Ruchu do Francji. Prasa emigracyjna podaje obecnie przyczyny odwołania wyjazdu Ruchu do Francji.

Ruch zażądał poza zwrotem kosztów przejazdu, utrzymania, hoteli, sleepingów — jeszcze 5.000 zł gotówką, co w sumie stanowiło dla emigracji wydatek około 45 tys. franków. Dotychczas żadna z drużyn, które poprzednio bawiły we Francji, nie zażądała nawet połowy tej sumy.

Z tego powodu dzienniki emigracyjne atakują Ruch, a „Wiarus Polski" pisze, że kluby polskie przyjażdżać powinny do wychodztwa nie dla robienia interesów, lecz dla utrzymania łączności pomiędzy sportem w kraju i na emigracji. (Pat)

Międzynarodowe spotkania naszej reprezentacji. Zarząd PZPN, na prośbę Duńczyków przełożył termin zawodów międzypaństwowych Polska — Danja na dzień 12 września 1937 r. (pierwotny termin — 5 września 1937 r.).

Spotkania reprezentacji Polski z Jugosławją i Rumunją, jak już podawaliśmy, odbędą się w lipcu, definitywne terminy nie są jednak ustalone. Nieustalone zostały również terminy zawodów z Niemcami i Belgją.

Na wczorajszem posiedzeniu zaprojektowano zwolnić kluby w roku przyszłym od opłat na rzecz PZPN wzamian za oddanie jeszcze jednego dnia PZPN na rozgrywki międzypaństwowe.

Pięściarstwo

PZB dokooptował na stanowisko referenta zdrowia kpt. dr. Grodzkiego, na radnego inż. Kurzewskiego.

Instrukcję dla kapitana związkowego PZB ustalił zarząd na swem ostatniem posiedzeniu. W myśl tej instrukcji kapitan związkowy PZB winien na początku sezonu wyznaczyć zawodników, których przewiduje do reprezentacji państwowej. Por. Łapiński wyznaczył jako kandydatów do reprezentacji następujących zawodników: Rotholca, Sobkowiaka i Koziołka; Wirskiego, Czortka i Krzemińskiego; Polusa, Spodenkiewicza i Chrostka; Sipińskiego, Kajnara i Woźniakiewicza; Sipińskiego, Misiurewicza i Jańczaka; Chmielewskiego, Majchrzyckiego, Pisarskiego i Wiedemanna; Szymurę, Dorobę, Klimeckiego i Szkwarkowskiego; Piłata, Chomę i Węgrowskiego.

Terminarz pięściarski. Polski Związek Bokserski ustalił terminy rozgrywek o drużynowe i indywidualne mistrzostwa Polski.

Na mistrzostwa drużynowe zarezerwowano następujące terminy: 29 listopada, 23 grudnia, 10 i 24 stycznia, 2, 14 i 28 lutego oraz 14 marca.

Indywidualne mistrzostwa Polski odbęsię w dniach 20 i 21 marca.

Różne

Gimnastykę oraz zaprawę zimową dla pań i panów organizuje Akademicki Związek Sportowy w Poznaniu. Zgłoszenia w sekretarjacie AZS Zamek Wartownia w czasie dyżurów w godz. od 16 — 18.

Czytajcie i abonujcie „Ilustrację Polską"!

Losowanie premjowanych książeczek P. K. O.

Dnia 26 października 1936 r. odbyło się w Centrali P. K. O. w Warszawie 31 z rzędu losowanie książeczek na premjowane wkłady oszczędnościowe serji II.

Po zł 1.000 otrzymują właściciele następujących książeczek: 51.911 52.395 52.798 54.279 54.924 55.038 55.039 55.421 56.771 57.988 58.858 58.910 58.962 60.398 61.085 63.108 63.914 65.226 65.977 66.265 67.877 70.373 70.938 72.236 72.873 77.153 77.700 77.976 78.863 80.684 80.885 82.082 82.633 83.680 85.635 86.120 86.913 87.882 89.349 90.354 91.158 91.749 91.965 92.224 92.907 93.548 93.682 93.914 95.195 95.284 96.804 96.952 97.649 100.094 100.364 101.617 102.350 103.338 103.722 103.842 104.009 104.570 104.601 105.330 107.459 107.627 107.895 107.926 108.978 109.520 110.153 110.749 111.199 112.511 112.775 113.224 113.387 113.433 113.746 115.543 116.827 117 691 118.131 118.234.

Książeczki premjowane serji II wylosowane dawniej, a nie zrealizowane nr. nr.: 54.172, 75.772, 77.595, 117.792.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

Dziś po raz ósmy ciesząca się rekordowem powodzeniem operetka Lehára „Ewa" z doskonałymi wykonawcami. — W czwartek Wł. Żeleńskiego „Goplana", piękna opera romantyczna, o silnej akcji dramatycznej, opartej na „Balladynie" Słowackiego, z czołowymi artystami Opery pp.: Dudicz - Latoszewską, Fedyczkowską, Janowską, Kisielewską, Musielewską, Stan. Drabikiem. Majem i Peterem. Kierownictwo muzyczne dyr. Z. Latoszewskiego, reżyserja K. Urbanowicza. — W piątek „Ewa".

W niedzielę czeka melomanów muzyki poważnej nielada niespodzianka. W dniu tym ukaże się dawno nie grany przepiękny dramat muzyczny E. D'Alberta „Zamarłe oczy".

Z Teatru Polskiego

W czwartek i piątek dwa pożegnalne występy znakomitego artysty Marjusza Maszyńskiego. Odegrana będzie ostatnie dwa razy świetna komedja Pagnola „Pan Topaz", która schodzi zupełnie z repertuaru. — W sobotę premjera oddawna przygotowywanej wybornej komedji głośnego pisarza francuskiego Sacha Guitry p. t. „Testament" z występem i w reżyserji Michała Meliny. Obsadę stanowią pp. Bystrzyńska, Sachnowska, Zasadzianka, Żbikowska, Kierczyńska, Melina, Noskowski i Rolicz.

W niedzielę tylko przedstawienie wieczorne po cenach do połowy zniżonych. Odegrana będzie tragedja Corneille'a w autoryzacji St. Wyspiańskiego „Cyd" z dyr. Boelkem w roli tytułowej.

Gdy chcecie schudnąć

pamiętajcie o ziołach magistra Wolskiego na przemianę materji, ze znak. ochr. „Degrosa", które stosuje się przeciwko otyłości. Zawierają one jod organiczny w roślinie morskie Yahanga, który pobudza organizm do spalania nadmiernego tłuszczu.

Wytwórnia: MAGISTER WOLSKI, Warszawa, Złota 14.

ng 18 125/6

Z Teatru Nowego

Dziś w środę po raz ostatni „Szklanka wody". Przedstawienie zorganizowane przez dyrekcję Poczt i Telegrafów. Jutro „Matura", w świetnej obsadzie z p. Nuną Młodziejowską, R. Wasilewskim i I. Kwiatkowską w rolach głównych. Pojutrze w piątek premjera znakomitej nowości scen europejskich, komedji w 4 odsł. „Przylądek dobrej nadziei", świetnego komedjopisarza Bus - Feketego.

TOLA KORJAN

wystąpi niebawem.

Zapowiedź przyjazdu TOLI KORJAN do Poznania wywołała wielkie zainteresowanie wśród licznych wielbicieli wielkiego talentu naszej artystki a szczególnie u tych, którzy na ostatnim występie odejść musieli od kasy, z powodu przepełnionej sali. Tuż po zakomunikowaniu o występie Toli Korjan, niezrównanej polskiej „Diseuse", napłynęły liczne zamówienia na bilety, co wskazuje, że i tym razem sala zapełni się elitą naszego miasta. Sukcesy jakie Tola Korjan odniosła w Paryżu i Berlinie są równe największym gwiazd w tej dziedzinie j. n. Yvette Guilbert, z której szkoły wyszła Tola Korjan. Wszystkie recenzje tych dwóch centrów muzycznych są pełne pochwały i uwielbienia dla młodej artystki. Występ odbędzie się w **środę, 4 listopada w Białej sali Bazarowej.** Bilety są już do nabycia w firmie A. Szrejbrowski, ul. Pierackiego 20, w cenie 3 i 2 zł miejsca numerowane.

zg 14 597

Poznańskie Tow. Muzyczne

otwiera w piątek, dnia 6 listopada o godzinie 20,15 sezon swoich koncertów. W sali koncertowej św. Marcina wystąpi

Polski Kwartet Smyczkowy

w składzie: **Zdzisław Jahnke** I skrzypce, **Władysław Witkowski** II skrzypce, **Tadeusz Szulc** altówka, **Dezyderiusz Danczowski** wiolonczela. Program zawiera kwartety Żeleńskiego, Beethovena, Mozarta. Cena biletów 3, 2, 1 zł. Dla członków Tow. zniżka 50%. Przedsprzedaż w firmie Szrejbrowski, ul. Fredry.

zg 14 592

37. Loterja Państwowa

(Nieurzędowa i bez gwarancji).

CIĄGNIENIE TRZECIE

Stała wygrana 25.000 zł na nr. 13793

50.000 zł na nr. 99013.

10.000 zł na nr. 22775.

5.000 zł na nr. 66530.

Po 2.000 zł na nr. 46288 123586.

1.000 zł na nr. 35996.

Po 500 zł na nr. 8439 51421 96376 99735.

Po 400 zł na nr 12663 34979 41505 67206 97497 115986 133067 173935.

Po 200 zł na nr. 65854 68610 77292 100094 107129 109011 118566 137353 169575 194462.

Po 150 zł na nr. 6977 9651 10829 15079 31605 50040 63273 73381 74139 78508 86847 92401 94765 96110 98186 99567 102734 103420 106970 108861 109510 112686 113908 122045 132769 135593 145689 160842 165480 167049 171187 171656 173425 176090 177140 177321 179764 185710 188404 189370 193049.

Po 100 zł na nr.:

3080 640 4750 5085 967 6662 854 906 7267 492 10948 11134 594 14010 181 15849 17262 19180 971 92 20671 21273 23857 24123 992 94 25238 508 26954 29441 31404 728 34115 710 35110 956 36430 570 37106 266 776.

38755 39086 40538 624 27 724 41657 794 823 42010 53 632 911 44507 45304 46217 427 631 47123 282 48266 784 891 49496 50927 97 52138 983 53996 54763 55114 56876 57947 58947 59076 147 60099 572 965 61385 462 88 62283 644 776 63390 604 64083 65000 239 66446 736 55 67776 68990 69614 937 70197 242 331 455 72734 74948 75235 515 40 792 820 29.

76340 602 78321 79795 80651 81967 82259 950 83846 84519 85193 794 816 87776 895 88182 89134 658 82 90078 220 91424 94 93225 505 94059 154 707 95715 96206 377 816 97603 98797 99818 101572 102141 331 928 103536 631 747 104722 25 105611 970 108097 662 824 110200 603 805 111231 112573 113054 125 39 583 621 96.

114370 115196 116379 552 701 943 56 119854 120537 930 121128 122045 905 123365 613 124514 127132 306 621 128116 832 914 129755 130944 131180 132010 312 133194 134690 135178 401 73 768 136696 137393 576 666 138079 423 139439 140110 257 954 141236 756 972 142259 143369 412 144421 148252 149607 758 150365 480 151337 751.

153210 821 154343 692 155860 157455 159794 160225 550 623 873 161198 664 162019 164044 408 691 165767 167955 56 168867 169204 463 170169 171104 172143 748 173254 174131 563 771 175004 177140 178230 179853 180987 181398 740 900 182664 877 94 183312 184793 186115 187755 947 188431 622 189802 190587 914 192969 193229 63 465 733 194474 629.

Po 50 zł na nr.:

417 544 618 1084 970 2536 620 907 3371 86 97 655 947 4410 780 5809 6116 72 356 7498 924 8353 723 9137 281 10991 11365 559 73 12387 809 13534 663 724 14939 94 15103 708 16103 6 60 993 17334 736 18352 567 625 974 19004 20874 21147 122174 83 388 23167 235 545 24066 623 51 765 26463 27062 151 614 28628 29215 72 326 734 30175 202 31172 760 830 32556 663 33399 421 35819 63 36101 370 37288.

38284 39844 40943 41145 263 64 707 42514 29 43133 411 784 44064 350 99 45077 93 137 93 276 745 992 46417 47422 97 653 48076 171 220 553 950 49337 881 944 50373 464 519 39 992 51484 53859 989 99 54362 551 737 801 49 914 55425 723 927 99 56474 928 57176 588 712 58 58041 312 516 636 59744 806 60028 205 901 77 61244 332 62995 63096 802 64089 437 56 560 752 85 65928 66519 702 911 34 67028 439 556 68213 316 69220 70040 446 556 71334 646 55 72404 710 13 73843 74101 382 509 882 75300 762.

77114 282 79567 665 80583 81528 695 82403 696 937 82055 98 278 760 65 84449 87272 88235 321 588 848 89333 77 882 90016 106 416 800 25 91481 945 92194 682 93124 700 958 94847 974 95645 96127 98 97135 259 323 584 804 98416 627 941 99229 325 520 100078 101854 102452 715 103230 40 91 444 80 512 104030 217 315 594 644 105465 514 106430 107029 170 401 646 909 108377 785 879 945 110215 111343 574 992 765 899 113506 962.

114103 68 373 427 527 778 115419 849 116485 707 117081 327 560 118111 241 489 838 119219 322 778 120461 832 121404 122407 63 683 123218 371 972 124013 690 709 125088 291 372 536 862 126027 306 564 760 128098 610 129054 519 664 921 130242 643 131154 72 482 938 132312 712 865 133000 114 883 134448 711 135664 136165 450 673 138028 522 44 764 813 139550 140050 141211 82 489 143401 144184 486 145200 94 525 61 78 624 858 927 146494 990 147527 49 52 939 148056 315 149561 150164 622 91 706 816 151100 279.

152708 153336 748 154242 15515 156095 673 157635 158362 569 853 159228 77 378 657 160410 553 55 708 14 161277 320 575 162205 428 543 979 163148 552 600 164331 50 165122 461 758 904 29 166436 589 841 167985 168222 32 833 169029 326 606 863 170394 679 964 172032 509 22 173421 846 174847 175190 702 10 939 178058 118 223 696 731 179402 664 180554 181494 182703 963 183011 353 439 872 184200 604 185479 646 836 85 187150 633 791 188298 189301 190283 318 498 191664 886 192948 193914 73 194891.

Są jeszcze hojni filantropi

Największy zapis, jaki kiedykolwiek otrzymał uniwersytet od osoby prywatnej, stał się udziałem uniwersytetu w Oxfordzie. Lord Nuffield, miljoner, właściciel fabryk samolotów i motorów, ofiarował uniwersytetowi oksfordzkiemu olbrzymią sumę 1.400.000 funtów (ok. 30 milj. złotych) na cele budowy nowego wielkiego instytutu medycyny doświadczalnej. Poza tem lord Nuffield ofiarował 100.000 funtów na fundusz uniwersytetu, oraz 80.000 funtów na szpital londyński m. Guys'a. Uniwersytet w Glasgow otrzymał od lorda Nuffield 10.000 funtów.

DZIKÓW
PROBIERNIA — ŚNIADALNIA
Rafinerja Spirytusu, Fabryka Wódek i Likierów
Zdzisława Hr. Tarnowskiego

SPECJALNOŚCI:
Kiszki z kotła — Kaszaczek smażony — z rana mięso z kotła — Kołduny Litewskie — Żołądki z drobiu po turecku — bażant z rusztu z modrą kapustą — Kapłon po kardynalsku — udziec sarni z buraczkami — zupa ogonowa — ogon w maderze.
dg 3443

POLECAMY:
Prawdziwą żytniówkę, czyszczoną, paloną z czystego żyta, Starkę żytnią — Sandomierkę a la Starka — Dereniak — Tarniak, Gin na sposób angielski — Krupnik Polski Ratafję Owocową — Cherry Brandy — Koniak Autentique — Koniak żytni — Morelówka — Żubrówka Białowiejska — Kminkowa Podwójna (Doppelkümmel)

Uprzejmie zapraszamy JWP. w czwartek, dnia 29 października 1936 na dzień obywatelski

Z poważaniem
***Chmielnik - Dzięcielak,** Kantaka 11, telefon 35-05*

Dnia 26 października 1936 r. o godzinie 18,30 zasnęła w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami, w 71 roku życia, ś. p.

Marja z Skowrońskich Norkowska

Pogrzeb odbędzie się w Lubiniu w piątek, dnia 30 października o godz. 10,30.

W imieniu stroskanej rodziny

Edmund Skowroński.

ng 18 328

Chemnitz (Niemcy)
Weststr. 27

Dnia 25 października 1936 r., zasnął w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, zaopatrzony Sakramentami św., mój ukochany syn, nasz brat, wnuk i kuzyn, ś. p.

Konrad Kowalski

przeżywszy lat 21. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 29. bm. o godzinie 16 z kostnicy garnizonowej przy ul. Wały Jana III na cmentarz Farny przy ul. Grunwaldzkiej.

Pg 7756-44,47

W ciężkim smutku pogrążona

matka z dziećmi i rodziną.

Msza św. nazajutrz o godz. 8 w kościele Kolegjaty Farnej.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Poznań, Stary Rynek 1, Piwnica Ratuszowa.

Najst. Zakład Pogrzebowy P. Piasecki, Poznań, Klasztorna 14. Tel. 27-69.

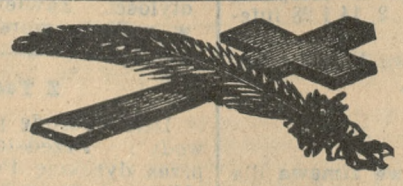

Dziś rano po godzinie 8-mej, po długich i ciężkich cierpieniach, zasnął w Panu, przeżywszy lat 48, opatrzony św. Sakramentami, nasz najdroższy i najlepszy mąż, tatuś, syn i brat, ś. p.

Bohdan Przerowa Jarochowski

redaktor „Kurjera Poznańskiego"
długoletni prezes Syndykatu Dziennikarzy Wielkopolskich, członek zarządu Związku Dziennikarzy Rz. P. w Warszawie, komandor orderu jugosłowiańskiego św. Sawy.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę.

Poznań, 28. 10. 1936 r.

Nieutuleni w żalu

żona, córka, ojciec, rodzeństwo i rodzina

Dzisiaj rano dokonał żywota szlachetnego, pracowitego i dzielnego redaktor „Kurjera Poznańskiego", ś. p.

Bohdan Jarochowski

Był sprawie polskiej oddany duszą i ciałem. Żegnamy w nim Obywatela prawego, Towarzysza pracy niestrudzonego.

Zarząd Drukarni Polskiej S. A.

Poznań, 28. 10. 1936 r. **Roman Leitgeber** **Marjan Seyda**

Dziś rano rozstał się z tym światem po długich i ciężkich cierpieniach, ś. p.

Bohdan Jarochowski

wieloletni zasłużony nasz Prezes, tudzież członek zarządu głównego Związku Dziennikarzy Polskich.

W Zmarłym tracimy najlepszego Kolegę i Przewodnika, który zarówno w historji naszej organizacji, jak i w sercach naszych zapisał się złotemi głoskami. Cześć Jego pamięci!

Syndykat Dziennikarzy Wielkopolskich
w Poznaniu

Poznań, 28. 10. 1936 r.

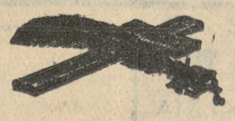

Dnia 28 października 1936 r. zmarł, po długich i ciężkich cierpieniach, w wieku lat 48, ś. p.

Bohdan Jarochowski

redaktor „Kurjera Poznańskiego"
prezes Syndykatu Dziennikarzy Wielkopolskich.

W Zmarłym utraciliśmy najlepszego Przyjaciela i Kolegę, który światłą swą radą i serdeczną życzliwością wspierał nas w codziennej pracy dziennikarskiej, przepajając ją ukochaniem wielkiej idei narodowej.

Pamięć Jego będzie zawsze żywa wśród nas!

Koledzy Redakcyjni

Ś. p.

Bohdan Jarochowski

zmarł w dniu dzisiejszym po ciężkich cierpieniach. Wytrwały orędownik prac obywatelskich w samorządzie miasta st. Poznania, przewodził nam myślą serdeczną i doświadczeniem życiowem. Niechaj ziemia ojczysta, dla której pracował, przytuli go do swego łona!

b. Koledzy z Klubu Narodowego ostatniej rady miejskiej m. st. Poznania

---

†

Po długich i ciężkich cierpieniach, zmarł w dniu 27-go października 1936 r., referent Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu, ś. p.

Czesław Grupka

odznaczony Krzyżem Walecznych, medalem za wojnę i medalem dziesięciolecia odzyskania Niepodległości, powstaniec wielkopolski.

W Zmarłym straciliśmy wartościowego współpracownika i nieodżałowanego Kolegę.

ng 19 158 **Komisarz, Dyrekcja i Pracownicy**
Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu.

---

†

Dnia 26 października 1936 r., zasnął w Bogu, nasz długoletni pracownik, ś. p.

Mieczysław Kruszyński

przeżywszy lat 25. W Zmarłym straciliśmy obowiązkowego pracownika, który był naszemu przedsiębiorstwu szczerze oddany.

Cześć Jego pamięci!

Pg 7797-44,48 **C. Hartwig Spółka Akcyjna**

PODZIĘKOWANIE!

Za okazanie nam tak wiele życzliwości i sympatji w dniu dla nas tak miłym 24 października jako naszych **„Srebrnych Godów Małżeńskich"** a szczególnie Wielebn. Ks. Rektorowi Cieszyńskiemu w kościele Pana Jezusa za tak miłe słowa i życzenia do dalszej pracy w łasce Bożej. Towarzystwu Obywateli m. Poznania, Instytucjom Bankowym, Pp. Dyrektorom, Adwokatom, Kupcom, Przyjaciołom, Znajomym, Krewnym z Poznania, prowincji, Warszawy i zagranicy oraz życzliwej nam większości, bo przeszło 75% Lokatorom naszych domów, składamy na tej drodze nasze najserdeczniejsze staropolskie

Bóg zapłać!

zg 14 588 **Józefostwo Stankiewiczowie**
Poznań-Solacz
Mazowiecka 6/7 — Grobla 20
Wierzbowa 2 i 3.

Osiedliłem się
w Poznaniu przy ul. Br. Pierackiego 9

Dr. St. Mikołajewski

specjalista chorób uszu, nosa, gardła i krtani
Przyjmuje od 12—1 i od 4—6. Tel. 54-84.

zg 14 578

---

zg 18215

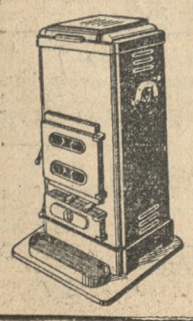

Piece stałopalne

system ameryk.

Wyrób krajowy, bardzo ekonomiczne, wykonanie solidne, ceny przystępne

stale na składzie ng 18461

JAN DEIERLING, Poznań

HURT skład żelaza SZKOLNA 3 DETAL

telef. 35-18 **telef. 35-43**

Premjowanie Książeczek Premjowych

odbędzie się w lokalu naszym przy **ul. Nowej 10**

w sobotę, dnia 31 października rb. w Dniu Oszczędności

Wylosowane będą następujące premje:

dwie premje po 100,— zł, 10 premij 50,— zł, 172 premje po 25,— zł

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI MIASTA POZNANIA

ng 19159/00

Kupno okazyjne

2 limuzyny Ford junior
Roadster Ford junior
Citroen limuzyna
Fiat 520 torpedo
Chevrolet limuzyna 4 osob.
Chrysler limuzyna 4 osob.

i wiele innych samochodów w dobrym stanie gotowe do jazdy poleca

Reprezentacja Samochodów
AUTO - UNION
St. Sierszyński
Poznań, pl. Wolności 11
tel. 13-41

g 7755-44,42

---

5 składów

w najlepszym punkcie handlowym **Poznania, przy Starym Rynku 44 od zaraz do wynajęcia.**

Zgłoszenia u właściciela domu, **Św. Marcin 5 m 8 od 2—4 godz.** zg 14596

Willa

trzy- czteropokojowe niewykończona pod Ławicą, ogród owocowy, parcela 6 000 kw. mtr. 12 000 zł. „Jur", Poznań, Piekary 26.

zd 30 454

Zawiadomienie!

Uprzejmie zawiadamiam, że **w czwartek, dnia 29 października b. r.** o godzinie 12 w południe **otwieram**

przy ul. 27 Grudnia 1

podług nowoczesnych wymogów architektury urządzoną

kawiarnię i sprzedaż wyrobów cukierniczych

pod firmą

„Kawiarnia 27 Grudnia"

Długoletnią moją fachową praktyką zapewnię Szanownej Klienteli, że znajdzie u mnie zawsze pierwszorzędnej jakości towar oraz fachową i rzetelną obsługę.

Z poważaniem

Telefon 47-73 **Marjan Stefański**

Polecam wyborowe pierwszorzędne pieczywo.
Przyjmuję również zamówienia poza dom.

dg 3442

ZUPEŁNIE BEZPŁATNIE tylko do 10. XI. 1936 r.!

Najsławniejszy jasnowidz - grafolog świata Abdel-Hanim wybierze Ci zupełnie bezpłatnie szczęśliwy los, oraz da Ci darmo talizman szczęścia w myśl treści listu analizy wykonanej przez ABDEL-HANIMA. Na życzenie odgadnie Twą przyszłość, określi chorobę, da Ci możność zdobycia miłości pożądanej osoby, zestawi Ci horoskop, dający klucz do Nowego Życia i dobrobytu. Nadeślij datę urodzenia, pismo własnoręczne, podaj imię, nazwisko, dokładny adres, załącz kilka włosów dla kontaktu, zdjęcie Swoje o ile posiadasz zdjęcie zainteresowanej osoby oraz jej charakter pisma i załącz osiemdziesiąt groszy znaczkami na koszty portorji. Adresować: **Abdel-Hanim, Lwów 15, Cerkiewna 18/10.** ng 19 157

Marki Niemieckie Zablokowane

(Kredytsperrmark)

kupujemy Tg 1771

Bank für Handel und Gewerbe Poznań
Poznański Bank dla Handlu i Przemysłu Sp. Akc.

Duży lokal handlowy

o 2 oknach wystawowych, nowocześnie i komfortowo przebudowany, w dzielnicy najwięcej handlowej **do wydzierżawienia** na życzenie **od zaraz.** Zgłoszenia Kurjer Poznański zg **14 590.**

---

50 — 60.000

poszukuje na bardzo korzystny wykup hipoteki. Pożyczkę zahipotekuję na miejscu wymazanej hipoteki z nadwyżką 20—25%. Oprocentowanie roczne 7%. Oferty Kurjer Poznański zg 14 598.

Zastępca: St. Hołdowski, Poznań, Wierzbięcice 1.

Niezrównana książka z przepisami Dra A. Oetkera p. t. „Dobra gospodyni piecze sama" jest do nabycia we wszystkich sklepach kolonialnych, księgarniach i u naszego zastępcy. Cena obniżona 30 groszy. Pg 7745-D. O. 3475

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą: „C. Hartwig Spółka Akcyjna" podaje do wiadomości, że uchwałą Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów Spółki z dnia 17 sierpnia 1936 roku postanowione zostało: 1) Obniżyć kapitał akcyjny o zł 1.800.000,—, przy zmianie akcyj uprzywilejowanych Serii A na akcje okazicielskie Serii C, przez złączenie akcyj w stosunku dziesięć do jednej z tym, że na dziesięć akcyj 100-złotowych lub dwadzieścia akcyj 50-złotowych z każdej zawsze serii w wysokości nom. zł 1.000,—, akcjonariusze otrzymają jedną akcję w wysokości nominalnie zł 100,—. 2. Podwyższyć obniżony w sposób powyższy kapitał akcyjny o zł. 1 000 000,— do ogólnej sumy zł 1.200.000,— drogą emisji 10 000 sztuk akcyj okazicielskich Serii II po zł 100,— nominalnej wartości każda. Na mocy art. 436 i nast. kodeksu handlowego Zarząd Spółki zaofiarował akcje te dotychczasowym akcjonarjuszom trzykrotnym ogłoszeniem w pismach prawem przewidzianych, przy czym zaznaczono, że akcjonarjusze winni wykonać swe prawo poboru w terminie do dnia 26 października 1936 r. Po upływie tego terminu Zarząd wyznacza niniejszem czasokres do dnia 16 listopada 1936 r. jako drugi termin poboru pozostałych akcyj przez wszystkich dotychczasowych akcjonariuszy, przy czym dodatkowy przydział akcyj nastąpi w stosunku do zgłoszeń. Cena emisyjna wynosi zł 100,— za jedną akcję. Nowe akcje uczestniczyć będą w dywidendzie od dnia 1 stycznia 1937 r. Wpłaty na nowe akcje przez dotychczasowych akcjonariuszy winny być dokonane w siedzibie Banku Związku Spółek Zarobkowych, Spółka Akcyjna w Poznaniu lub w którymkolwiek z jego Oddziałów w pełnej wysokości zł 100,— za każdą nową akcję i to w terminie do dnia 16 listopada 1936 r Akcje nieobjęte do tego terminu Zarząd przydzieli według swego uznania, jednak nie poniżej ceny emisyjnej. Zapisujący się na akcje przestanie być zapisem związany, jeżeli nowa emisja nie będzie zgłoszona do zarejestrowania do dnia 1 kwietnia 1937 r. Pg 7746-44,31

Ogłaszam

KONKURS

na wydzierżawienie MŁYNA PAROWEGO w Kościanie, przemiału 20 tonn, na czas aż do przetargu subhastacyjnego. Oferty z podaniem wysokości dzierżawy miesięcznej należy składać do dnia 5 listopada 1936 r. na ręce zarządcy.

Mgr. Wiktor Obecny

zg 14 589 zarządca sądowy, Kościan, ul. Maya 6.

LICYTACJA

Dnia 31 października 1936 r. o godz. 11,30, ul. Grobla 1b, sprzedam przymusowym przetargiem:

lusterka, farby, pędzle, pudry itp. oraz regały, bufety, stoły i wiele innych rzeczy. (Całkowite urządzenie drogerji). Cena szacowania 1616,20 zł.

ng 18 078 **Cegielski,** komornik, Matejki 68.

FUTRA

Gotowe i na Miarę
poszycia i modernizacje
pod fachowem kierownictwem

EDMUND RYCHTER
POZNAŃ - FR. RATAJCZAKA 2
WROCŁAWSKA 15 — WROCŁAWSKA 14
OSTRÓW (Wlkp.)

ng 21/2

50.000 złotych

ewtl. wyższą kwotę ulokuję w solidnem i rentującem się przedsiębiorstwie handlowo-przemysłowem, jako czynny wspólnik, względnie przyjmę odpowiednie przedstawicielstwo z siedzibą w Katowicach. Wyczerpujące oferty tylko poważnych reflektantów pod szyfrą „Gotówka" do Tow. Reklamy Międzynarodowej, Katowice, Pl. M. Piłsudskiego 11. Tg 1770

M. A. M.

suchy, trwały
inhalator kieszonkowy
potrzebny każdemu — zdrowemu i choremu.
Cena 1.50 Nr 18686
z futer. 2.—

Prawdziwy
CHLEB LITEWSKI
tylko ze znakiem ochronnym firmy
Dr A. WANDER S. A.
Dr A. WANDER SPÓŁKA AKC. KRAKÓW
ng 18 143

„WARTA"

Poznańska Pralnia Chemiczna i Farbiarnia
dawniej A. SIEBURG
POZNAŃ - STAROŁĘKA. Telefon 55-09
najkorzystniej, sumiennie i terminowo czyści i farbuje
Filie i agentury we wszystkich dzielnicach m. Poznania

W. KRUK

ULICA 27 GRUDNIA 6

ZŁOTNIK i JUBILER poleca **sztućce srebrne i platerowane** w wielkim wyborze.
założony 1840

Ng 17 796

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, **w tem 5 nagłówkowych.**

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10,45.

1. KAMIENICE

Kamienicę
komfortową donosi 15 500 sprzedam lub zamienię na mniejszą dopłatą. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 943

Kamienicę
sprzedam ,dochód 15 500,— 95 000 zł. wpłaty 45 000.— Oferty Kurjer Poznański zdg 29 965

Parcelę
800 m willowa oparkaniona, ziemia uprawiana Urbanowo sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdg 28 932

Dom
składem wpłaty 15 tys. Poznaniu Bydgoszczy, Gnieźnie, większem mieście powiatowem, wprost właściciela kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 270

Parcele
700 m² przy ul. Bogusławskiego, 1 100 m² przy Kołczyńskiego 520 m² Rynek Łazarski tanio sprzeda Maciejewski, Focha 81, tel. 62-66. zdg 29 720

Tynk „Terrana"
szlachetny dostarcza „Terrana". E. Werner, Oborniki, telefon 43. Żądać wszędzie. zdg 23 131/2

Dom
mieszkaniowy, solidnie budowany kupię, wpłaty 10—40 000.—. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 466/7

Willę
Ostroroga jednomieszkaniową, — centralne, piękny ogród sprzedam spiesznie 46 000 wpłaty 35 000.—. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 528

Kamienicę
komfortową bezpodatkową wpłaty 90 000.— sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 30 508

Kamienica
komfortowa, dochód 7 500.—
Willa
komfortowa, dochód 250 sprzeda Dom Zleceń, Pocztowa 15. zdg 30 482

Kamienica
nowa przy kościele Łazarskim, dochód 8 500.— cena 70 000.— wpłaty 60 000.— Karalus, Poznań Marszałka Focha 25. zdg 30 591

Kamienica
nowa przy tramwaju Łazarz, cena 68 000.— spiesznie sprzeda właściciel. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 590

2. PIENIĄDZ

4000 zł
pożyczki poszukuje właściciel ziemski na rok da wysoki procent 100 proc. zabezpieczenie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 30 258

Wspólnika
łożenia działu artykułów męskich szukam kapitału 8 000,— zł do zakonfekcji miasto powiatowe, wojsko, do istniejącego zaprowadzonego składu bławatów. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 202

6000,—
wypożycze na I hipotekę lub zastaw. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 177

Wspólnika
gotówką 2—3 tys. do założenia składu spożywczego na kresach poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 507

15 000,—
poszukuje wspólnika. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 360

7 000,—
poszukuję na I hipotekę nowej kamienicy. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 566

3. LETNISKA i UZDROWISKA

Zimowe
pokoje dla wypoczynku ma z całodziennem utrzymaniem po cenie 3.75 dziennie do oddania pensjonat Nuszaków, w Kowanówku pod Obornikami. zdg 30 240

4. OSOBISTE

Salony bridge'owe
wkrótce otwarcie. Św. Marcin 45 a, narożnik Pierackiego. zdg 28 262

Obelgę
rzuconą na p. Władysławę Gnderównę odwołuję i przepraszam. Marja Nowak, Kościelna 20. zdg 30 178

100
zł komu powiem nieprawdę chiromantka „Luine", Małeckiego 19 — 1, 1—9 wieczór. zdg 30 540

Codziennie
otrzymuje
najnowsze
modele
kapeluszy
damskich
„Ines",
Piekary 22/23. zdg 30 356

Wieńce
na groby tanio. Kwiaciarnia, — Wodna 7. zdg 30 349

6. OŻENKI

Wybitnie przystojny
przyszły właściciel rentownego przedsiębiorstwa hurt i detal poszukuję książkowej lub innej z gotówką od 8 000.— zł wzwyż jawspólniczki. Późniejszy ożenek możliwy. Zgłoszenia fotografja Adres: Legitymacja 500, Miejska Górka, Poste restante. zdg 30 300

Znajomości matrymonjalne
w zamożnych sferach, szybko solidnie, dyskretnie ułatwia Echo, dysponując olbrzymim doborem. Poznań, św. Marcin 68, telefon 50-30. Prospekty wysyłamy darmo. zdg 30 432

Dla
mojej szwagierki, przystojnej, lat 24, posiadającej nowoczesny młyn przemiału 250 w dobrej okolicy poszukuję w celu matrymonjalnym kawalera z odpowiednim kapitałem. Rzecz traktuje się poważnie. Zgłoszenia wraz z fotografją do Kurjera Poznańskiego zdg 30 582

7. SPRZEDAŻE

Komisowa
sprzedaż wszelkich
Mebli
nowych — używanych, oraz
Kryształów
i różnych innych sprzętów użytku domowego najkorzystniej
Jezuicka 10
obecnie Świętosławska. ng 18 971

Skład
kolonjalny dobrze prosperujący z mieszkaniem zaraz sprzedam — powód starość. Adres Kurjer Pozn. zdg 30 245

Meble
w wielkim wyborze poleca najtaniej
K. Bakoś, Stary Rynek 51
zdg 29 684

Jadalnie, sypialnie Gabinety, kuchnie
najtaniej kupisz. zdg 30 155

Nowootwartej
Komisowej Hali Mebli Wrocławska 38
zdg 30 156

Kolonjalka
mieszkaniem obszerne piwnice, centrum z powodu zmiany tanio. Adres Kurjer Poznański zdg 29 999

Sprzedaż — Naprawa

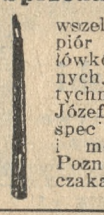

wszelkich systemów piór wiecznych ołówków automatycznych. Naprawa natychmiast w firmie Józef Czosnowski, spec. skład papieru i montownia piór Poznań, Fr. Ratajczaka 2. dg 3201

Fortepiany - Pianina
Fabryki Bettinga korzystnie. — Informacje Fr. Ratajczaka 20, I piętro, m. 4, od 16—18. ng 17 792

Maszyny do pisania
i liczenia nowe, używane (z gwarancją) walizkowe „Rheinmetall" na dogodnych warunkach spłaty do nabycia w firmie Antoni Rose, plac Wolności 2 i Nowa 8. ng 18 522

Pianina — fortepiany
używane po cenach od zł. 300.— na dogodnych warunkach. — B. Sommerfeld, 27 Grudnia 15. n 18 524

Krawieckie dodatki
podszewki, watolina, kołnierze, aksamitne guziki, klamry, wielki wybór.
Andrzejewski,
Szkolna 13. dg 3 247

Meble
najtaniej
fabryczny skład mebli
Wrocławska 19. dg 3241

Pianina

znanej fabryki „Arnold Fibiger" oraz instrumenty okazyjne w każdej cenie poleca Centralny Magazyn Pianin, Poznań, Pierackiego 11. Zamiana instrumentów używanych. Ng 16 668

Futra
wszelkiego rodzaju oraz różne skórki, stale wielki wybór. Własna pracownia kuśnierska wykonanie pierwszorzędne solidne. Przyjmuje asygnaty „Kredyt".
Magazyn futer
S. Piotrowski
Szkolna 9
dg 3 327

Propagandowe Czyszczenie Pierza
Urządzamy miesiąc taniego czyszczenia, obliczając ryczałtem: za pierzyne 2,75, za spodek 2,50, za poduszkę 1,00, za jasiek 0,50.
Emkap. M. Mielcarek, Wrocławska 30
ng 18 785

Meble
najtaniej u Palacza, ul. Ślusarska 4, pomiędzy Wielką a Woźną. dg 3390

Grzyby
suszone litewskie, najtaniej. — Żądać cennika. Mikuczewski, poczta Marcinkańce. dg 3408

Mydlarnię
bardzo dobrze prosperującą tanio sprzedam z powodu wyjazdu. — Strumykowa 1. zdg 30 266

Motocykl
tanio sprzedam. Palacza 98. zdg 30 305

Sprzedam
dobrze zaprowadzony 20 lat istniejący skład komisowy z towarem, powód starość. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 302

Sprzedam
4 kołowy wózek większy. Krasińskiego 4, m. 1. zdg 30 205

Psa
sprzedam. Rynek Śródecki 10, — m. 1. zdg 30 217

Skład
bławatów, towarów krótkich, — konfekcji na prowincji dobrze prosperujący sprzedam z towarem lub bez z powodu przejęcia większego przedsiębiorstwa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 30 265

Skład
kolonjalny, mieszkanie, zaprowadzony poważnym reflektantom. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 175

Kolonjalkę
delikatesy, mieszkaniem sprzedam. Szkolna 12, m. 4. zdg 30 238

Konie
robocze, platformy sprzedam. — Wieżowa 10. zdg 30 254

Piec
żelazny, pierzyny, wannę do kąpania, piłę tarczową, łóżka sprzedam. Wieżowa 10. zdg 30 253

Rower
nowy sprzedam, ewentl. zamienię na stary. Wszystkich Świętych 5 — 7. zdg 30 181

Marchew
jadalną Nautaise 200—300 ctr. sprzeda. W. Dokowicz, Rogoźno. zdg 30 195

Kafle
Liece najtaniej. Milich, Dolna Wilda 49. zdg 30 197

Skład
obuwia w najlepszym punkcie Gniezna, jasne ubikacje na warsztat, elektryczność, gaz, woda, odstąpię. Oferty Kurjer Poznański, Gniezno 668. ng 19 020

Wózek
krzesełkowy z ceratką. Szamarzewskiego 56, m. 47. zdg 30 403

Singera
damska nowoczesna. Kochanowskiego 17 — 9. zdg 30 526

Jadalnię
sprzedam. Grobla 28, m. 13. zdg 30 517

Maszyna
Singera damska dobra, radjo trzylampowe. Małe Garbary 3, mieszkanie 17. zdg 30 456

Do nabycia
apteka na prowincji. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. dg 3 116

Brama
kuta 2×4.
Aparat
Zeiss 9×12 — Jackowskiego 33, m. 3. zdg 30 262

Ręczne dywany
różnej wielkości okazyjnie sprzedam. Hotel Monopol, Bauer. zdg 30 176

Parasole Torebki
damskie. Czysz. Poznań. Szkolna 11. Pg 7 423/4-41.34/5

1 000 samochodów
rozebranych używane części, podwozia mleczarskie, opony najtaniej w firmie Autoskład, Poznań, Dąbrowskiego 89, telefon 46-74. dg 3 159/60

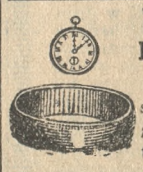

Benenowski Półwiejska 3
Reprezentacyjny skład obrączek. Zegark budziki najtaniej. d 2974/5

Motor
benzynowy 3—4 HP kupię. Biskupski, Rogoźno Wlkp. Kościuszki. zdg 30 221/2

Cenniki
kolonjalne, wędliniarskie, piekarskie i inne poleca Atom, Woźna 9, telefon 26-66. zdg 30 329/30

Dla młodego
cukiernika
nadarza się sposobność przejęcia samodzielnej egzystencji. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 464/5

Parcela
1 172 m kw. Jeżyce, zdrowe położenie zaraz do sprzedania. Informacji udziela: Kujawa, Poznań, ul. Dąbrowskiego 1. Pg 7691-71,113

Dobrze
zaprowadzony skład bławatów, miasto powiatowe, wojsko, gimnazjum, natychmiast na sprzedaż objęcie 12 000 złotych. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 201

Lampa kwarcowa
Wrocławska 28/29, m. 12. zdg 30 154

Piękny gabinet
nowoczesny okazały, luksusowy, polerowany, najlepsze wykonanie bardzo tanio
Sypialnia
jesion oliwny, nowoczesna, dobra praca okazyjnie
Poznański Dom Komisowy
Dominikańska 3. Pg 7 750-44,40

Skład
papieru tytoni, zaprowadzony — sprzedam. Półwiejska 35. zdg 30 504

Maszyna
Singera damska. Wierzbięcice 43 m. 3. zdg 30 498

Gabinet
pięknie rzeźbiony.
Jadalnia
pięknie wykonana.
Kuchnia
nowoczesna — tanio.
„Okazja",
Szewska 20. zdg 30 [illegible]

Sprzedam
skład rzeźnicki z powodu wyjazdu. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 30 486

Sypialnia orzechowa
polerowana bardzo ładna wewnątrz jesion okazała wyjątkowo tanio
Sypialnia
brzozowa polerowana nowoczesna solidna tanio.
Poznański Dom Komisowy
Dominikańska 3. Pg 7749-44,38

Jadalnia
orzechowa polerowana okazyjnie
Gabinet
nowoczesny kombinowany orzechowy polerowany bardzo tanio
Sypialnia
mahoniowa okazyjnie
Poznański Dom Komisowy
Dominikańska 3. Pg 7748-44,39

Gramofon
szafkowy z płytami tanio. Działyńskich 7, m. 8. zdg 30 576

Garnitur
salonowy używany bardzo tanio. 27 Grudnia 20, m. 7. zdg 30 607

Zakopane
Sprzedam natychmiast pensjonat centrum, urządzenia nowoczesne, całkowicie umeblowane 50 000.— Rzepiński, Kasprusie. ng 19 116

Jamnik
czarny młody — korzystnie. Fredry 5 — 10. zdg 30 556

Likwiduję
skład cukierków, artykułów piśmiennych, papierosów i wódek. Sprzedam w całości tanio wraz urządzeniem ewtl. z koncesją. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 547

Rower
bagażowy trzykołowy. G. Wilda 19, Cyklon. zdg 30 538

Wiązary
łukowe, nadające się na większe hale. Zgłoszenia Wołyńska 20, telefon 59 — 14. zdg 30 536

Restauracja
tanio na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 364

Fuzja
16-ka. Półwiejska 33, restauracja. zdg 30 362

Korzystnie
skład kolonjalny sprzedam. powód choroba. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 374

Pianino
„Ecke". Kilińskiego 4 — 5. zdg 30 393

Pianino
f-my „Seiler", 3 Maja 3 a — 17. zdg 30 343

Restauracja
w pełnym biegu z koncesją bardzo dobrą egzystencję sprzedam zpowodu choroby. Adres Kurjer Poznański dg 3 444

Grzyby
suszone, ładne 5,50 najmniej 3 kg franko. Mikuczewska, poczta Marcinkańce. dg 3 441

Krzewy
agrestu [illegible] sztuka 0.20. [illegible] zdg 30 [illegible]

10. MAJĄTKI

Gospodarstwo
200—400 mórg, dobremi budynkami, kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 462/3

Dwa folwarczki
po 360 mórg, dobrą glebą sprzeda Juska. Półwiejska 35. zdg 30 503

Majątek
980 mórg wysoka kultura, nadkompletny, zamienię na kamienicę wiele innych majątków poleca Kwiatkowski. Poznań. Działyńskich 10. zdg 30 397

11. KUPNA

Złoto
srebro, brylanty kupuje
Kruk,
27 Grudnia 6. Ng 18 682

Śrutownik
o kamieniach pionowych. Maszyne do
konserw kawowych
kupię. Edm. Staniszewski, Krotoszyn. dg 3354

Tokarnię
używaną dobrym stanie, toczenia 2½ — 3 mtr. kupię. Wieczorkiewicz, Lubasz, pow. Czarnków zdg 30 277

Fuzję
używaną kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 273

Szafę
ogniotrwałą. Administracja, telefon 70-04. zdg 30 259

Kupię
perfumerję lub wyrobami skórzanemi, centrum. Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 29 792

Szafę
trzyczęściową kupię prywatnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 289

Słuchawki
kupuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 189

Piekarni
prosperującej poszukuje. Skałbania. Aleje Marcinkowskiego 21. zdg 30 173

Orzechy
krajowe duże zdrowe, większe partje kupimy. Hurtownia Żywert, Poznań, Składowa 4. zdg 30 522/3

Maszynę do pisania
mało używaną kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 562

Tarkę
do koniczyny, Rustona lub Lanza używaną kupię. Oferty Gregor, Piaski, pow. Gostyń. zdg 30 551

Wózek
dziecięcy w dobrym stanie kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 501

Radjo
nowoczesne uniwersalne kupię. Wroniecka 17, m. 4. zdg 30 588/9

Maszynę
do pisania kupię. Oferty z ceną marką Kurjer Poznański zdg 30 549

Pianino
kupię. Oferty cena Kurjer Pozn. zdg 30 361

Dogę
niemiecka rasową kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 407

12. DO WYNAJĘCIA

7 pokojowe mieszkanie
odrestaurowane z komf. do wynajęcia ul. Wyspiańskiego 10, I. ptr. Zgłoszenia telefon nr. 26-80. zdg 29 741

Trzypokojowe
komfortowe urzędnicy. Jarochowskiego 28, Łazarz. zdg 28 594

Siedmiopokojowe
śródmieście wysoki parter. Informacje Focha 146, m. 5. zdg 29 493

Willa
4 pokoje komfort, ogródek Rataje zaraz wolna. Adres telefon 24-13. zdg 29 996

8 pokojowe mieszkanie
komfortowe słoneczne z obszernemi przynależnościami nadające sie na biura : mieszkanie wolne zaraz.
4-pokojowe
komfortowe dom ogrodowy, parter, wolne zaraz. — Zgłoszenia Loga, Słowackiego 18, tel. 66-89. Pg 7429-18.89

Dwupokojowe Jeżyce. Trzypokojowe, czteropokojowe, centrum
„Be-Em-Es"
Grudnia 19. zdg 30 313

Pięciopokojowe I
Ośmiopokojowe II
komfortowe z garażem lub oddzielnie. Ofery Kurjer Poznański zdg 29 788

Sołacz 4 pokoje
komfort, ogrodem, garażem, willi, przystanek tramwajowy 1 pokój, czynsz zgóry, gospodarz. Mazowiecka 6. zdg 30 264

Pięciopokojowe
II piętro. Małeckiego 21. zdg 30 190

6 — 9 pokojowe
centrum Sew. Mielżyńskiego 6, I piętro obecnie
lekarz
do wynajęcia. Informacje gospodarz. zdg 30 179

Piekarnia
Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 404

Mieszkanie
1 z kuchnią bezdzietnemu — 2 lata z góry od zaraz. Aleja Małopolska 9. zdg 29 745

Pokój
kuchnią zaraz wynajmie gospodarz, miesięcznie 40,—. Adres Kurjer Poznański zdg 30 521

Dwupokojowe
kuchnię. Focha 111. zdg 30 450

Pięciopokojowe
śródmieście, odnowione. Oferty „Par" „57,400". Pg 7 754-57,400

Dwupokojowe
II. Rynek Łazarski, grudzień — bezdzietnym 40,— Oferty Kurjer Poznański zdg 30 599

Czteropokojowe
bezpodatkowe, Focha 123, dozorca. zdg 30 598

Centrum
czteropokojowe nowoodbudowane II piętro, gospodarz. Stawna 13. zdg 30 595

2
pokoje, kuchnia I. Górczyńska 7. zdg 30 594

3 pokojowe
Wrocławska 38 — 32. Deierling. zdg 30 585

Sześciopokojowe
komfortowe mieszkanie do wynajęcia. Gajowa 4. Informacje, dozorca. zdg 30 580

3
pokoje komfortowe 60 zł Spokojna 25, front, I piętro, m. 16. zdg 30 602

Dwa
pokoje urzędnikom tanio centrum. Kręta 6, m. 5. zdg 30 565

Sześciopokojowe
wysoki parter, słoneczne, komfortowe, ewentl. biura — zaraz. św. Marcin 52 — 10. zdg 30 558

Dwupokojowe nowoczesne
bez służebnego, kuchnia, meble wbudowane, łazienka, parkiety, słoneczne. Kaucja obowiązkowa. Lodowa 6, przy Rynku Łazarskim, gospodarz. zdg 30 543

Słoneczne
5 pokojowe mieszkanie III p. Pl. Bernardyński 4, od zaraz. Wiadomość u wł. domu. zdg 30 328

Czteropokojowe
komfortowe, gospodarz. Półwiejska 2. zdg 30 363

Czteropokojowe
komfortowe blisko parku Wilsona. Właściciel Plac Działowy 6, m. 5. zdg 30 341

Mieszkanie
pięć pokoi komfortowe, odnowione, pierwsze piętro centrum natychmiast oddam. Kwiatkowski, Działyńskich 10. zdg 30 396

Dwupokojowe
kuchnię. Miodowa 19 (przy Bukowskiej). zdg 30 409

Skład
Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 408

Trzypokojowe
słoneczne. Chociszewskiego 47. zdg 30 569

13. SZUKA MIESZK.

Stały
pracownik magistracki poszukuje 2 pokoi kuchnią wprost od gospodarza. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 30 039

Pokoju
z kuchnią, przy centrum, rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 228

Pokoju
kuchnią lub pokoju, blacharz, instalator państwowej posadzie, — wykona wszelkie reparacje ewentualnie stróżostwo. Oferty Kurjer Poznańsk zdg 30 263

3 pokoje
z komfortem poszukuje pewny płatnik, blisko Pierackiego od 1 stycznia, ewentualnie rok zgóry. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 30 239

Trzypokojowego
słonecznego, komfortowego, okolica Królowej Jadwigi lub Sołacz od 1 grudnia. Oferty podaniem ceny Kurjer Poznański zdg 30 592

Poszukuję
2—3 pokoje z kuchnią pół roku zgóry, wprost od gospodarza, tylko Łazarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 546

Emeryt
poszukuje 1—2 pokoi kuchnią od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 377

15. POKOJE UMEBL.

Ładny
wygody. Wielkie Garbary 44 — 7 zdg 30 347

Przyjezdnym
najtaniej. Kolegjacki 5—3 (Nowy Rynek) nocny dzwonek. dg 2 898

Z klatki
umeblowany do wynajęcia od 1-go listopada. Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8 (dom narożny). zdg 29 895

Elegancki
1—2 osobowy lub małżeństwu 2 łączne. Thokarski, Matejki 4, — m. 4. zdg 29 962

Grottgera
13 — 10. zdg 30 115

Podgórna 10a
mieszkanie 11, front, inteligentnemu panu. zdg 30 321

Panienkom
Marcin 66/67 — 41. zdg 30 320

Półwiejska
5 — 9, jednoosobowy. zdg 30 293

Skryta
7 — 6, dwom. zdg 30 257

Pokój
dla pani do wynajęcia. Adres Kurjer Poznański zdg 30 274

Niekrępujący
pani. Wierzbięcice 30 — 21. zdg 30 276

Pokój
Wrocławska 38 — 35. zdg 30 283

Pianinem
także małżeństwu. Grunwaldzka 25 — 12. zdg 30 198

Komfortowy
Adama Jeskego 2—17. zdg 30 212

Niekrępujący
balkon, czysty, światło elektryczne, łazienka, kulturalnym zaraz. Dąbrowskiego 36, m. 3. zdg 30 215

Pokój
umeblowany. Pocztowa 27, m. 5. zdg 30 184

Pokój
Jackowskiego 9, skład. zdg 30 232

Pokój
czysty. Stolarska 2 — 3. zdg 30 304

Józefa
9 a, m. 8. zdg 30 251

Mały
ciepły tani. Kanałowa 9, m. 8. zdg 30 182

15,—
Przemysłowa 28, m. 10. zdg 30 186

Pokoik
Wojciecha 5 — 8. zdg 30 187

Bezdzietnym
Wierzbowa 1 — 29, suterena. zdg 30 281

Mickiewicza
17 — 9. zdg 30 280

Piekary
5 — 6. zdg 30 446

Mały
elektryczne. Fabryczna 1 — 5. zdg 30 443

Frontowy
dwuosobowy. Długa 14, m. 4. zdg 30 440

2 paniom
także z utrzymaniem. Działyńskich 2, m. 5. zdg 30 439

Młyńska
3 — 8, ładne, centralnem, utrzymaniem. zdg 30 437

Dwuosobowy
Śniadeckich 18 — 9. zdg 30 434

Zaciszny
dwuosobowy jednoosobowy paniom. Świętokrzyski 3 — 14. zdg 30 430

Słoneczny
dwuosobowy. Skryta 2 — 8. zdg 30 529

Piłsudskiego
29, mieszkanie 6. zdg 30 519

Dwuosobowy
frontowy, panom. Długa 3 — 7. zdg 30 518

Panom
paniom, jedno- dwuosobowy — 1. XI. Małeckiego 31 — 6. zdg 30 478

Wierzbięcice
16 — 6. zdg 30 476

Lepszy
pokój panu. Wrocławska 5/6 — 5. zdg 30 460

Panienkę
wspólnie. Półwiejska 40, m. 19. zdg 30 458

Kantaka
2 — 5. zdg 30 495

Klatki
Strzelecka 5, m. 7. zdg 30 489

Bukowska
9 — 1, fortepian. zdg 30 480

Dwuosobowy
jedno (utrzymaniem). Półwiejska 2 — 6. zdg 30 597

Frontowy
utrzymaniem, telefon. Skarbowa 7, m. 8. dg 3448

2
Łąkowa 14 — 7. portj. 4001

Dwuosobowy
Szamarzewskiego 16, m. 6. zdg 30 606

Paniom
Pocztowa 26, m. 22, I. zdg 30 600

Ratajczaka
19 — 10, dwuosobowy, korzystnie utrzymaniem. zdg 30 332

Pani
frontowy centralne. Wrocławska 28/29 — 12. zdg 30 564

Inteligentnemu
panu — Fredry 5 — 8. zdg 30 557

Pokój
św. Marcin 22 — 32, tylny. zdg 30 544

Elektryczność
Focha 72 — 9. zdg 30 542

Grottgera
14 — 5. zdg 30 537

Pokój
komfortowy, słoneczny. Plac Nowomiejski. Informacje Piekary 26 — 2. zdg 30 532

Parterowy
piecykiem, paniom, elektryczność Szkolna 10 a — 6, wejście Jaskólczej. zdg 30 345

Inteligentnemu
panu, elegancki pokój centralne ogrzewanie. Matejki 50, m. 9. zdg 30 366

Strzelecka
30 — 8. zdg 30 359

Gołębia
4 — 4. zdg 30 358

Kozia
33 — 3. zdg 30 355

Małżeństwu
bezdzietnemu. Łąkowa 9 — 9. zdg 30 353

Dwuosobowy
jednoosobowy I piętro. Św. Wojciech 24 — 5. zdg 30 376

Wygodny
czysty. Półwiejska 30 — 8. zdg 30 372

Działyńskich
6 — 9. zdg 30 367

Małżeństwu
używaniem kuchni. Za Bramka 12 a — 3. zdg 30 370

Pokój
Szewska 19 — 7. zdg 30 516

Panienki
Rybaki 14 — 21. zdg 30 391

Przyjezdnemu
Ratajczaka 9 — 8. zdg 30 389

Niekrępujący
dobrym utrzymaniem, Ratajczaka 9 — 8. zdg 30 390

Miły
pokoik. Kwiatowa 7, m. 3. zdg 30 388

Niekrepujący
śródmieście. Wszystkich Świętych 8 — 8. zdg 30 384

Panu
utrzymaniem — bez. Ogrodowa 15 — 5. zdg 30 382

Elegancki
klatki. Łąkowa 16 — 6. zdg 30 331

Pokój
Wierzbięcice 55 — 3. zdg 30 350

Mickiewicza
13 — 9. zdg 30 344

Skarbowa
17, m. 10. zdg 30 339

Panu
wspólnego. Półwiejska 8, m. 6. zdg 30 336

Działyńskich
9 — 6. zdg 30 375

Komfortowe
dwa pokoje, piękny taras na ogród, łazienka centr. ogrzewanie, utrzymanie lub bez w willi Klonowicza 5 (Łazarz, przystanek Park Wilsona). dg 3449

Próżny
duży używaniem kuchni. Półwiejska 13 — 14. zdg 30 421

20
opałem. Matejki 39 — 6. zdg 30 411

Jedno
dwuosobowy. Górna Wilda 17, m. 5, przy stadjonie. zdg 30 511

Niekrępujący
Wierzbięcice 37 a, m. 9. zdg 30 574

Pokój
dwuosobowy utrzymaniem 140 zł. Bukowska 5, Miśkiewicz. zdg 30 568

16. SZUKA POKOJU

Pokoju
dużego, elektryczność, niekrępującego, klatki schodowej od 1. 11. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 229

Dwuosobowy
do 50 zł z łóżkami — bez. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 290

Pokój
dla 2 panów, niekrępujący z utrzymaniem, światłem elektrycznym od 1. 11. 36. Skarbowa 17, m. 4. zdg 30 180

Pokoju
na 2—4 razy w miesiącu poszukuje przyjezdny ziemianin. Zgłoszenia z podaniem ceny Kurjer Poznański zdg 30 255

Pokoju
szuka od 1. 11. skromne małżeństwo w cenie do 25 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 291

Próżne
1—2 dla samotnego. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 165

Małżeństwo
z małem dzieckiem poszukuje umebl. pokoiku w śródmieściu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 445

Pan
poszukuje pokoju do 20 zł miesięcznie próżnego lub częściowo umeblowanego, możliwość wstawienia własnych mebli od 1. 11. 36. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 461

Pokoiku
dla pana niekrępującego, taniego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 451

Krawcowa
ciepłego, śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 502

Klatki
niekrępującego centrum, panienka. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 479

Pokoju
jasnego w okolicy Mostu Teatralnego lub Kaponiery poszukuję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 30 327

Niekrępującego
przyjezdny 12 dni miesiącu do 30 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 30 559

Pokoju
ciepłego, niekrępującego, okolicy Garbary — Świętych poszukuję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 30 348

Dwie
studentki poszukują pokoju niekrępującego, centrum, fortepian, telefon, cena 45 — 50.— Oferty Kurjer Poznański zdg 30 365

Pokoiku
swobodnego taniego dla panienki. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 378

Niekrępującego
używaniem kuchni — Jeżycach. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 573

Pokoiku
15,—. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 571

17. LOKALE

Kolonjalki
mieszkaniem gospodarza spiesznie poszukuję. Ratajczaka 9 — 8 zdg 30 225

23. ROZMAITE

Poszukuję
zaraz firmy, lek.-dentysty lub upr. dentysty, Poznańskie. Podać warunki. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 30 166

Akuszerka
Kowalewska, Łąkowa 14, paniom zainteresowanym udzielam wszelkich porad, pomocy. zdg 28 622

Akuszerka
Za Bramką 12 a przy Placu Bernardyńskim — udziela porad — pomocy. zdg 29 389

Futra
damskie, męskie wykonuje rzetelnie, solidnie, fachowo, tanio
Królikiewicz,
tylko
Podgórna 6
Skórki wszelkiego rodzaju wielki wybór. ng 18 11 f

Futra
spody pod futra, wydry, lisy — skóry wszelkiego rodzaju na obsady, reperacje futer fachowo i tanio
Józef Dawid
Poznań, Nowa 11 przy Starym Rynku. Pg 7442-43,47

Dykta Dykta Dykta
najlepsza, najtańsza, nowy transport. Skład fabryczny
św. Wojciecha 28.
Ng 17 819/20

Wróżka
Przepowiada, wyjaśnia. Wodna 15, m. 5. zdg 30 575

24. NAUKA

Kurs języka niemieckiego
rozpocznie się 3 listopada śródmieściu pod kierownictwem rodowitej Wrocławianki (wymowa: Bühnendeutsch). Telefon 40-42. dg 3277

Śpiewu
najlepszą metodą, szybko i tanio wyucza dawn. art. op. Półwiejska 12, m. 5. zdg 29 353

Angielskiego
francuskiego. Młyńska 13 — 5. zdg 29 519

Konwers. franc.
kto udzieli — podać cenę. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 282

Kursy
Handlowe
Sawickiego
Dypl. W. S. H. Kantaka 7, telefon 49-68. Kursy wieczorowe. dg 3347/8

Kroju
modelowania najnowszego. Strojna, Podgórna 7. zdg 30 442

Szkoła Tańców
Mikołajczak — Kledecka, św. Józefa 6. Kurs początkujących szóstego listopada. Pg 7 752-57,398

25. MUZYKA

Wielkopolska Szkoła Muzyczna
Ratajczaka 36, filja Focha 47. — Frekwencja 460 uczniów. Prospekty bezpłatnie. zdg 29 148

Kiepura
Caruso, Gigli i inne sławy na płytach gramofonowych
St. Pełczyński,
Poznań, 27 Grudnia 1. ng 18 383

Klarnecista
tenor, saksofon, trębacz z pobocznemi instrumentami potrzebni listopada. Plich, Inowrocław, Hotel pod Lwem. zdg 30 406

programy radjowe

OGÓLNOPOLSKIE

Czwartek 29 października.

6.30 audycja poranna; — **11.30** poranek muzyczny dla młodzieży szkół powszechnych. Audycja poświęcona utworom Chopina w opracowaniu Janiny Kulczyckiej; **11.57** sygnał czasu; **12.03** koncert popularny w wykonaniu orkiestry K. P. W. w Katowicach pod dyr. Jarosława Leszczyńskiego; **12.40** programy lokalne; **12.50** dziennik południowy; **15.00** wiadomości gospodarcze; **15.15** programy lokalne; **16.20** „Chwilka pytań" w redakcji Wacława Frenkla; **16.35** koncert w wykonaniu orkiestry symfonicznej P. R. pod dyr. Mieczysława Mierzejewskiego; **17.00** „Robotnik w Niemczech" — reportaż Janiny Miedzińskiej; **17.15** dalszy ciąg koncertu; — **17.50** „Książka i wiedza": „O pamiętnikach chłopów" wygł. dr. Aleksandra Hertz; **18.00** pogadanka aktualna; **18.10** wiadomości sportowee; **18.20** programy lokalne; **18.50** pogadanka aktualna; **19.00** recital fortepianowy. Wykonawca Fritz Hans Rehbold. W programie utwory Franciszka Liszta; **19.35** koncert muzyki lekkiej i tanecznej w wykonaniu małej orkiestry P. R.; **20.30** „Groty kryształowe w Krzywcu" — reportaż Ottona Żukowskiego (ze Lwowa); **20.45** dziennik wieczorny; — **20.55** pogadanka aktualna; **21.00** „Sylwetki kompozytorów polskich" (III audycja) Karol Szymanowski (Pierwsza epoka twórczości 1902—1909). Wykonawcy: Janina Ochlewska-Wysocka — fort., Witold Małcużyński — fort., Maurycy Janowski — śpiew, Tadeusz Ochlewski — skrzypce; **22.10** programy lokalne; **22.30** muzyka taneczna.

WARSZAWA

Czwartek, 29 października.

Warszawa — 15.15 „Zespoły operowe" (płyty); **16.00** Skrzynka ogólna" — dr. Marjan Stępowski; **16.15** „Życie kulturalne stolicy"; **18.20** koncert reklamowy; **18.45** program na jutro; — **22.10** muzyka lekka (płyty); **23.00** muzyka taneczna z dancingu „Cafe-Club".

POZNAŃ

Czwartek, 29 października.

Poznań — 12.40 skrzynka rolnicza — omówi inż. Dominik Starzeński; **13.00** I. koncert „Muzyka francuska", „Muzyka Narodów". (płyty); **13.55** przegląd giełdowy; **15.15** koncert reklamowy; **15.35** „Życie kulturalne i społeczne Poznania"; **15.40** „Z przyrody" (III koncert). (płyty); **18.20** koncert życzeń z płyt gramofonowych; — **22.10** tańce polskiee (płyty).

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

na czwartek:

17.00 Berlin. Muzyka współczesna. **Budapeszt.** Muzyka cygańska. **Wrocław.** Koncert popołudniowy. **17.15 Rzym.** Pieśni włoskich kompozytorów. — **17.30 Lipsk.** Ludowe pieśni i tańce. — **17.35 Wiedeń.** Sonata Kreutzerowska Beethovena. — **17.45 Praga.** Muzyka fort. na 4 ręce.

18.00 Monachjum. „Melodje i rytm. Skandynawji. **Hamburg.** Koncert popołudniowy. **Królewiec** Koncert ork. **18.15 Budapeszt.** — Recital śpiew. Huscha. **Anglja.** (Nat. Progr.). Muzyka taneczna. **19.00 Anglja.** (Reg. Progr.). — Muzyka taneczna. **19.15 Anglja.** (Nat. Progr.). „Trójkatny kapelusz" — operetka Leslie - Smitha. **Berlin.** „Bach—Mozart" koncert. **Ryga.** Muzyka łotewska. **19.25** — **Bratisława.** Muzyka jazzowa. — **19.55 Brno.** Koncert popularny.

20.10 Królewiec. Wieczór tańca. **Frankfurt.** Koncert orkietrowy. **Koenigswust.** Marsze wojskowe. **Sztutgart.** Godzina muzyki ludowej. **Hamburg.** „A wieczorem tańczymy". **Kolonja.** — „Enoch Arden" — opera Gerstera. **Kopenhaga.** Koncert symf. z udz. Roberta Casadesusa (fort.). **Berlin.** Pięć zesp. gra do tańca. **20.30 Bukareszt.** Koncert symfoniczny. **20.45 Rzym.** „Dafni" — opera Mule'go; **20.55 Hilversum.** I. Koncert symf. pod dyr. **Bruno** Waltera z udz. skrzypka N. Milsteina.

21.00 Bruksela franc. „Córka pani Angot" — operetka Lecocqa. **Koenigswust.** Koncert Berlińskiej Ork. Filharm. **21.15 Anglja.** (Reg. Progr.). Koncert ork. Filharm. **21.45 Radio Paris.** Koncert orkiestrowy. Dyr. Inghelbrecht.

22.15 Praga. Muzyka lekka. — **Medjolan.** Muzyka taneczna. — **22.20 Wiedeń.** Recital wiolonc. **22.30 Koenigswust.** „Nocna muzyczka". **Berlin.** Muzyka taneczna. **22.35 Budapeszt.** Koncert ork. operowej. **22.40 Kopenhaga.** Muzyka taneczna. **22.45 Monachjum.** Nagrodzone utwory na skrz.

23.00 Koenigswust. Koncert rozrywkowy. **23.10 Wiedeń.** Muzyka taneczna. **23.45 Radio Paris.** Muzyka taneczna. **23.50 Anglja.** (Reg. Progr.). Muzyk taneczna.

24.00 Frankfurt. Koncert nocny. **0.15 Radio Paris.** Muzyka lekka.

Dom czerwony naprzeciw odwachu obok Apteki pod Lwem.
Pg 7 153-38,139

Trio — Kwartet
damski akordeonem chrześcijański 1. 12. 36. potrzebne. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 271

Duet
z akordeonem i śpiewem potrzebny. „Kujawianka", ul. Szamarzewskiego 12. zdg 30 487

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

a) Służba domowa

Sierota
młodsza, długoletnią praktyką gospodarstwa domowego, zajmie się kompletnem gospodarstwem samotnej osoby lub dwóch osób. — Oferty Kurjer Poznański zdg 30 322

Uczciwa
młoda szuka posady do wszystkiego lub pokojowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 318

Zaufana
pracowita poszukuje posługi okocy Wildy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 314

Praczka
poszukuje prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 308

Posługaczka
do wszystkiego poszukuje posługi lub posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 272

TEATRY

Poznań, środa, 28. 10.

TEATR POLSKI: Środa, 28. 10. „Pan Topaz".
Czwartek, 29. 10. „Pan Topaz".
Piątek, 30. 10. „Pan Topaz", występy gościnne M. Maszyńskiego.

TEATR WIELKI (Opera): Środa, 28. 10. „Ewa".
Czwartek, 29. 10. „Goplana".
Piątek, 30. 10. „Ewa".

TEATR NOWY: Środa, 28. 10. „Szklanka wody".

KINA

Poznań, środa, 28. 10.

APOLLO: „Upiór na sprzedaż".
CORSO: „Tunel".
GLORIA: „Miłosne niespodzianki".
GWIAZDA: „Zaczęło się od pocałunku".
OŚWIATOWE T. C. L.: — „Bez nazwiska" oraz „Przygody operatora filmowego — Armie różnych krajów".
METROPOLIS: „Mały marynarz".
RENAISSANCE: „Sekrety marynarki wojennej".
SŁOŃCE: „Carewicz".
SFINKS: „Manewry miłosne".
ŚWIT: „Amerykańskie awantury".
TĘCZA-Łazarz: „Epizod".
TĘCZA-Wilda: „Wiedeń miasto moich marzeń".
WILSONA: „Kochany lobuz".

Inteligentna
panienka, lat 21, obecnie w pierwszorzędnym lokalu szuka posady w kawiarni ze znajomością ekspresso. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 30 242

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 284

Dziewczyna
szuka posady do wszystkiego od 1. 11. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 219

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 191

Miła
skromna, panienka, przyjmie posadę gotowaniem, lekkich prac domowych, przyłączeniem rodziny bez wynagrodzenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 249

Posługi
poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 247

Mężatka
poszukuje posługi do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 246

Dziewczyna
uczciwa i pracowita, 7-letn. świadectwem poszukuje posługi. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 401

Kucharka
szuka posady do wszelkich prac domowych do bezdzietnych państwa, lub samotnej osoby z długoletniemi świadectwami od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 30 459

Uczciwa
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 455

Przychodnia
zna krój, szycie, gotowanie szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 448

Uczciwa
czysta, dobremi poleceniami do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 447

Starsza
dziewczyna uczciwa z gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 500

Uczciwa
gotowaniem poszukuje posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 30 490

Posługi
szukam z gotowaniem lub bez — śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 596

Dziewczyna
z gotowaniem, cośkolwiek szyciem szuka posady zaraz lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 548

Dziewczyna
starsza poszukuje pokoju za posługę, wzgl. posługę. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 381

Praczka
przyjmuje bieliznę do prania, — prasowania, tanio. Lubeckiego 19, m. 1. zdg 30 340

Posługi
poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 400

Dziewczyna
poszukuje posady od zaraz z gotowaniem skromnem. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 512

b) Inni

Introligator
młody zdolny szuka posady, — miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 188

Ucznia
kto przyjmie w naukę rzeźnictwa piekarstwa lub fryzjerstwa. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 23 285

Krawcowa
poszukuje posady dom 1,50. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 278

Fryzjer
dobry, wodną przyjmie posadę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 243

Urzędnik gospod.
syn rolnika, lat 26, szkoła rolnicza, kurs książkowości, obznajmiony wszechstronnie gospodarstwem rolnym, wiklina, buraki, obora, praktyka większych majątkach, pierwszorzędne referencje, świadectwa, zmieni posadę jako samodzielny lub pod dyspozycję. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 299

Wychowawczyni
z ukończeniem Państwowego Seminarjum poszukuje posady — przedszkole lub prywatnej do dzieci od 3 lat. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 30 213

Początkująca
biuralistka szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 214

Absolwentka
2 letniej szkoły gospodarczej, 4 letnią praktyką na majątku gospodarst. podwórzowego, domowego umiejąca samodzielnie zarządzać, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 208

Strzelec - polowy
specjalista na wytępianie kłusowników, złodziei z własną bronią, psem, szuka posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 30 209

Ekspedjentka
branży bławatów i towarów krótkich szuka posady, długoletnia praktyka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 216

Zubożały kupiec
powstaniec Wielkop. — z liczną rodziną, zamieszkujący na forach od szeregu miesięcy bez pracy, zwraca się do Szanow. Społeczeństwa o jakąkolwiek pracę, a dla swych dzieci 3 chłopców w wieku 5, 7 i 11 lat oraz 2 córek w wieku 4 i 10 lat o cośkolwiek ciepłej odzieży, bielizny i obuwia; oraz o 1 łóżko. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 29 714

Szofer
mechanik, pierwszorzędna siła, obeznany z bronią, nabijaniem — wielostronnie polecany szuka posady. Łaskawe oferty Związek Myśliwych, Młyńska 9. zdg 29 491

Ekspedjentka
przystojna poszukuje posady — z branży art. męskich, damskich ewtl. kierownictwo filji. Łaskawe oferty uprasza się do Kurjera Poznańskiego zdg 30 035

Dla kolegi
mego, dobrego handlowca, branży bydła, trzody z zawodu rzeźnika szukam posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański ng 19 087

Kelner
młodszy szuka posady z kaucją. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 812

Szofer - mechanik
na wszelkie pojazdy mechaniczne poszukuje posady od zaraz Oferty Kurjer Poznański zdg 29 907

Fryzjerka
poszukuje posady od 1. 11. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 315

Ekspedjentka
rzeźnicka bardzo dzielna i biegła z dobremi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 787

200 zł
dam za pomoc otrzymaniu stałej dobrej pracy zawodu ślusarz, branża obojętna. Poważne oferty kierować Kurjer Poznański zdg 29 736

Kucharz
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 524

Ogrodnik
kawaler, 16 lat praktyki w ogrodach handlowych i pałac. poszukuje posady od zaraz. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 30 453

Manicurzystka
poszukuje posady, wykonuje farbowanie, robię trwałą i pedicur. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 586

Ogrodnik - szofer
lat 31, żonaty, 14 lat praktyki, w ostatniej 5 lat, zwolniony z powodu wydzierżawienia przedsiębiorstwa, poszukuje posady zaraz lub później, świadectwa dobre. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 30 584

Pomocnik handlowy
branży kolonjalnej, znający książkowość systemu amerykańskiego poszukuje posady. Zgłoszenia kierować proszę Kurjer Poznański zdg 30 581

Ekspedjentka
branży tow. krótkich prosi o jakąkolwiek posadę. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 604

Książkowa - kasjerka
dominjalna siła rutynowana, obeznana wszechstronnie w swym zawodzie, obowiązkowa, energiczna, dobra korespondentka, pisząca biegle maszyną, znajomość języka niem. poszukuje odpowiedniej posady w większym majątku Oferty Kurjer Poznański zdg 28 578

Kuśnierka
długoletnia praktyka szuka posady, poleca się w dom i poza dom chętnie wyjedzie na wieś. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 30 352

Szwaczka
poszukuje posady, szyje, naprawia bieliznę po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 383

Panienka
miła, inteligentna poszukuje posady do interesu. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 379

Posługaczka
z dobremi świadectwami poszukuje posługi od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 413

Ekspedjent
kolonialno-delikatesowy po wojskowości poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 570

Panienka
inteligentna wykształcenie gimnazjalne 6 kl. biegła w liczeniu, niemieckie 10½ letnia praktyka biurowa szuka zajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 772

Dziewczyna
dobrze polecona poszukuje posady w kawiarni. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 29 748

Dziewczyna
chętna do pracy z gotowaniem zaraz. Wielkie Garbary 53, m. 1. zdg 29 941

Inteligentna
panienka, kochająca dzieci, znająca robótki, szycie, Państw. Szkołę Gospod. lekkie prace biurowe szuka posady na wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 859

Ekspedjentka
z branży kolonjalnej, delikatesy, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 861

Posady uczennicy
fryzjerskiej poszukuje dla mej córki. Oferty z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdg 29 823

Prośba
kto z szlachetnych państwa przyjmie chłopca lat 14, sierotę uczciwych rodziców do posyłek. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 132

Panienka
inteligentna szyciem, dobremi świadectwami poszukuje posady pokojowej. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 29 918

Rzeźnik - szofer
z 1 roczną praktyką poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 793

Pianista
rutynowany, akordeon wolny. — Broniewski, Inowrocław, Lucjana 18. ng 19 111

Kucharka
restauracyjna szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 997

27. WOLNE MIEJSCA

Apteka
(Pom.) poszukuje zaraz magistra lub magistry z praktyką. Warunki proszę podać. Posada stała. — Zgłoszenia Kurjer Poznański dg 3261

Propagandzistki
wymownej inteligentnej pani na objazd propagandowy poszukuje fabryka chem. farmaceutyczna. Zgłoszenia z podaniem krótkiego życiorysu oraz dotychczasowej pracy do Kurjera Poznańskiego pod zdg 30 275

Ogrodnik
kawaler, obeznany hodowlą nasion, warzyw, kwiatów na wieś potrzebny od zaraz. Zgłoszenia do skrytki pocztowej 399. Poznań. zdg 30 288

Potrzebna
młodsza dziewczyna do posług od 1. 11. Czartorja 8, mieszkanie 13 zdg 30 306

Posługaczka
codzienna potrzebna. Szamarzewskiego 15, m. 5. zdg 30 286

Starszy
samodzielny pomocnik szewski potrzebny. Fabryczna 6. zdg 30 204

Mistrz ślusarski
potrzebny. Znajomość robót blacharskich pożądana, wiek poniżej 45 lat. Oferty z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdg 29 568

Mistrz kowalski
potrzebny, znajomość kuźni mechanicznej konieczna, wiek poniżej 45 lat. Oferty z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdg 29 567

Służąca
Dąbrowskiego 34 — 11. zdg 30 194

Służąca
uczciwa dobre świadectwa. Wielkie Garbary 48 — 8. zdg 30 307

Aparaty radjowe
czołowych fabryk krajowych i zagranicznych po niskich cenach i na długoterminowe spłaty w olbrzymim, bezkonkurencyjnym wybarze poleca

Radjo
reprezentacyjny magazyn radjowy
Poznańskie Towarzystwo Radjowe
z. o. o. Poznań, Fr. Ratajczaka 39
Pg 6600-38,120

Gosposia
na wieś do rządcy kawalera potrzebna od 1 listopada. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 30 256

Pomocnik
fryzjerski młodszy, dobra siła potrzebny. Wolnica 7. zdg 30 292

Chłopak
do gazet na Dworzec Autobusowy. zdg 30 279

Fryzjerka
i pomocnik, żelazkowa, wodna. Poznańska 5. zdg 30 244

Potrzebny
podróżujący do sprzedaży cukierków. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 30 241

Potrzebna
panna do maszyny pończoszniczej „Record". Zgłoszenia Kraszewskiego 9 a, podwórzu. zdg 30 192

Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem do wszystkiego. Górna Wilda 67 — 4. zdg 30 444

Dzielny dekorator
poszukiwany do składu bławatów konfekcji, galanterji, porcelany, 10 okień wystawowych od 1. 11. Zgłoszenia wraz podaniem wymagań i odpisami świadectw kierować należy S. Gawałkiewicz, — Gniezno, Mieczysława 42. ng 19 021

Kuśnierka
zdolna potrzebna. Ratajczaka 26, I. zdg 30 438

Uczciwa
czysta praniem, dobrem gotowaniem zaraz potrzebna. Żupańskiego 4 — 18. zdg 30 435

Maszynistka
tylko biegła, mająca praktykę w przedsiębiorstwach kupieckich, potrzebna. Oferty tylko pisemne do skrytki pocztowej 346 w Poznaniu. Podać wysokość wymaganego wynagrodzenia. zdg 30 473

Służąca
do wszystkiego, religijna, zdrowa, silna potrzebna zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 30 470

Posługa
Półwiejska 5, m. 10. zdg 30 471

Wiejska
pracowita, czysta, gospodarna, samodzielny chów inwentarza, porządne dojenie, dobre gotowanie, obsługa, do lat 35.
i gospodarz
stangret, może szofer, wojskowy, zwinny, akuratny, samodzielna i wierna praca fachowa koło koni, podwórza, reparacyj, chowu inwentarza, uprawy 50—100 morg. probostwa i tyleż łąk potrzebni. Podać pensję przy wolnem ubezpieczeniu. Oferty Kurjer Poznański dg 3 445

Ekspedjent młody lub uczeń
Fabryka Kolder „Poznań", 27-go Grudnia 6. Pg 7 751-44,41

Agentów
propagandzistów zdolnych na miasto poszukuje się. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 483

Fryzjerka
posada stała. Marcina 64. zdg 30 593

Baterje anodowe
kieszonkowe, lampki elektryczne
„Centra"
przybory elektrotechniczne, żarówki poleca najtaniej
Kazimierz Matuszak
Pierackiego 16, tel. 30-67. Ng 16 748

Księgowa
handlowa, rolną, świadectwami. Poznaniu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 587

Służąca
Półwiejska 7 — 9. zdg 30 603

Posługaczka
młodsza, uczciwa 3—4 godzin przedpołudniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 601

Fryzjerka
potrzebna, pensja. Kolejowa 87. zdg 30 541

Sekretarza
zdolnego obeznanego z wyborami poszukuje się od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdg 30 539

Fryzjerka
lub kursistka. Dębiec. Wiśniowa 73. zdg 30 531

Ucznia
mistrz fryzjerski, Moskowiak, Libelta 13. zdg 29 935

Poszukuję
wspólniczki (ka) rozszerzenia bufetu gotówka 600.— Wiadomość: Wrocławska 19 — 3. zdg 30 342

Pomocnik
gastronomiczny, garderobiany, — bufetowa, gospodyni oraz służąca potrzebni. Młyńska 3. zdg 30 357

Czeladnik
krawiecki potrzebny zaraz. Marszałka Focha 27, m. 30. zdg 30 395

Fryzjer
potrzebny od 1. XI. 36. Stefan Szymański, Chodzież. ng 19 151

Radjomonter
potrzebny od zaraz, uczciwy. — Zgłoszenia: Sumełka, Grodzisk, Dom maszyn. ng 19 153

Uczeń kupiecki
z dobrego domu, absolwent Szkoły Handlowej do składu maszyn i narzędzi w Poznaniu natychmiast poszukiwany. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 410

Dziewczynę
uczciwą z poleceniami do wszystkiego z gotowaniem zaraz. Dąbrowskiego 62, m. 8. Zgłoszenia od 9—12 godz. zdg 30 387

Kucharka
potrzebna. Dąbrowskiego 53/55, restauracja. zdg 30 572

29. ROZRYWKA

Restauracja Britania
Piłsudskiego 2, poleca wyborową kuchnię. Obiady 3 dań, abonament 90 gr. Porcje śniadankowe 50 groszy. dg 3 269

„Patria"
Franciszkańska. Smaczna kuchnia. Bilardy. zdg 30 267

Kochany Lobuz
Anny Ondra ostatnie dwa dni. — Kino Wilsona. zdg 30 236

Epizod
Kino Tęcza, Łazarz. zdg 30 418/9

Miło
wesoło zabawisz się jedynie tylko w „Edenie", plac Działowy. Pg 7 753-57,399

Shirley Temple
Od czwartku
„Roześmiane oczy"
Kinoteatr „Sfinks". zdg 30 333

„Kapelusz"
modnie przefasonowany odświeżony, zastąpi nowy. Tanie kapelusze na składzie. Wytkórnia kapeluszy męskich, damskich. 27-go Grudnia 2, podwórze. zdg 85 745

ng 18 151

Humor zagraniczny

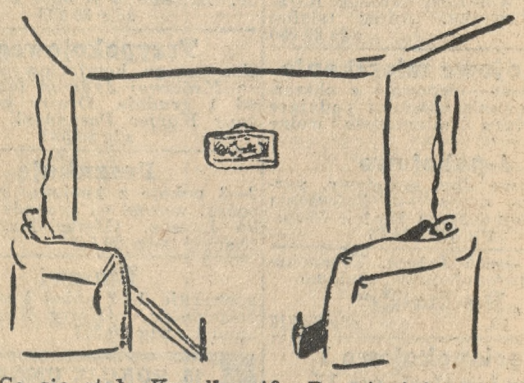

— Co się stało Karolkowi? Promienieje poprostu od szczęścia?
— Narzeczona jego wyszła dziś zamąż. (x)

Co futro — to **Edmund Rychter** — co palto — to **Edmund Rychter** — co ubranie — to **Edmund Rychter,** Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc listopad 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,10, kwartalnie zł 12,30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5,00, w innych krajach zł 7,00—9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do g. 11,10, w dni przedświąteczne do godz. 10.45 większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówk.): słowo nagłówk.) (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matryc., wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr. 200.149.